

GLAS

LIST SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

IZLAZI SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE

PORTRET ŽENE: DRAGINJA STANKOVIĆ

oštro oko- nježno srce

● Zapis o ženi koja, iako već u poznim godinama, uspješno sa-
vladuje teškoće koje donosi život

● Već godinama Draginja je uspi-
ješan lovac, a kad zatreba i kosac

Strana 6

EKONOMIJA I EKONOMSKA RASKRŠĆA

Prof. dr Zoran Pjanić

čitav svijet- jedno tržište

Strana 7.

PRIPREME ZA PROLJETNU SJETVU

Kako zasijati 208 hiljada hektara

U službi poljoprivrede: Mali „paj-
ter“ prihranjuju jesenje usjeve

Ovog proljeća na području AIPK „Bosanska krajina“ tre-
balo bi da traktor zaore rekordnu brazdu dugu 208 hiljada
hektara, što je za osam odsto više nego lani. Osvojene su nove
površine, ali su jesenas velika prostranstva ostala neobrađe-
na jer vrijeme nije dozvolilo da se radovi u polju odvijaju kako
treba. Bitku sa vremenom vrijedni ratari su započeli i ovog
proljeća. U martu je naime, palo 80 litara vodenog taloga po
kvadratnom metru, pa mehanizacija još ne može u polja. Tre-
balo je da je sjetva graška u toku, da se krompir uveliko sadi ali
se mora čekati na lijepo vrijeme.

Prema predviđanjima, kukuruzom bi trebalo da se zasije 91
hiljada hektara. Međutim, ako je suditi po interesovanju
poljoprivrednika, ovom kulturom će biti zasijano i više od 100
hiljada hektara, nauštrb jarih žitarica. Jer, kukuruz donosi
najveću dobit - na dinar uloženi u proizvodnju dobiju se tri.

Sve je spremno da proljetna ofanziva krene. O bezbjedono-
je dovoljno mineralnog đubriva, sjemena i sredstava za zašti-
tu. Potrebe su bilansirane - 4.465 tona sjemenske robe, zatim
69.000 tona vještaka, 950 tona sredstava za zaštitu i 500 hilja-
da dolara za rezerve dijelove.

R.M.

MEĐU MODELARIMA
TVORNICE
OBUĆE „BOSNA“

Kako su cipele iz Banjaluke
zakoračile u svijet visoke mode

MAŠTA U SLUŽBI ELEGAN- CIJE

● Ivica Blažević: Dobar kreator sjedinjuje mnoge
vrline, a osnovno je imati želju, volju i upornost za ta-
kav posao ● Bez toga nema ni novih modela ni origi-
nalnih ideja

Strana 8.

DANI ZA NEZABORAV

pruga velika škola

● SULEJMAN KABILJAGIĆ:
Pruga je za sve nas, nekadašnje
omladince, bila i ostala velika
škola ● Sve lijepo što sam u živo-

tu doživio i proživio bilo je
uglavnom na prugama, na omla-
dinskim radnim akcijama

Strana 6.

KRAJEM NEDJELJE

Tragični publicitet

Rat koji je svojim besmislenim četvorogodišnjim trajanjem dosegao prag ljudske ravnodušnosti, ponovo je tragičnom surovosti povratio izgubljeni publicitet. Iračko-iranski sukob ili rat u zalivu izbio je po ko zna koji put u žižu svjetskog interesovanja. Ponovo se o njemu raspravlja na međunarodnim sesijama, upućuju se delegacije i emisari u jednu i u drugu zemlju, apeluje se i traži, — a sve bez stvarnih izgleda na skoro okončanje ovog strašnog obračuna za koji se više niko, izgleda, i ne sjeća ko ga je prvi započeo i zbog čega.

Od samog izbijanja, iračko-iranski sukob pribavio je sebi epitet besmislenog rata. Započjenut između dvije susjedne arapske nesvrstane zemlje u četvorogodišnjem iscrpljujućem ratovanju nijednoj strani nije donio ništa sem mnogo ljudskih žrtava i razaranja zemlje, ekonomskog nazadovanja i zaduživanja u inostranstvu. Svijetu se predstavio svojim stravično žestokim bitkama, vaskršućem kamikaza, upotrebom hemijskih otrova, odstupanjem od zvaničnih konvencija. Kada je riječ o tretmanu ratnih zarobljenika, napadima na civilna naselja i civilne plovne objekte u zalivu najnoviji događaj su ovom bogatom spisku ratnih strahota dodali i još po neku: napade na glavne gradove i jedne i druge strane — Bagdad i Teheran, iračko prozivanje pojedinih civilnih naselja kao „izabranih“ meta napada i proglašavanje vazdušnog prostora iznad Irana ratnom zonom (kao što je to ranije učinjeno sa zalivom).

Politika zastrašivanja koja je od samog početka pratila ovaj sukob dosegla je svoju kulminaciju. Irak prijeti da će napadati civilne ciljeve sve dok Iran ne prihvati mir, Iran opet „obećava“ svoju verziju konačnog rješenja — spaljivanje cijelog Iraka.

I dok se obje strane nadmeću u međusobnom zaplašivanju i

prijetnjama međunarodna zajednica sa sve većom zabrinutošću prati ovu eskalaciju sukoba na Srednjem istoku. Najprije su Hosni Mubarak, egipatski predsjednik i Jordanski kralj Hasan posjetili Bagdad, da bi mu izrazili podršku ovog dijela arapskog svijeta. Istovremeno na ove prostore stigla su i Indijski emisari u ime premijera Račhiva Gandija, kao predsjedavajućeg pokreta nesvrstanih. Oni su posjetili i jednu i drugu stranu u sukobu, ali su prije svega apelovali na iračku vladu da proglasi tromjesečni prekid vatre kao znak „dobre volje“ za okončanje sukoba.

Međutim, dobra volja kao da je zamrla na ovim prostorima. Onda kada bi je jedna strana i ispoljila nudeći neke prijedloge za mirno rješenje, druga je tada bila u prednosti i nije stoga pokazivala nikakvu spremnost za kompromis. A ratna sreća se naizmjenično mijenjala. Trenutni odnos snaga je prilično neizvjestan. Irak ima evidentnu nadmoć u oružju, ali je zato Iran nepobjediv u pogledu ljudstva. Osim toga postoje i različite pretpostavke o tobožnjem iranskom „tajnom oružju“, podgriježeno naročito najnovijim napadima na Bagdad, uz upotrebu dalekometnih raketa i prijetnjama „konačnim rješenjem“. U svemu tome, u odmjeraivanju, prepucavanju i natrucavanju dviju strana profitiraju mnoge druge države koje prodaju svoje oružje jednoj, ili čak objema stranama. Naravno, različitim kanalima. Rat tako pored fanatične borbenosti zavađenih strana, ima i stalne izvore snabdjevanja za svoj opstanak. Otrovnno ratno sjeme poslano je izgleda na „plodnom“ tlu, već više od četiri godine. Ono rada sve gore i stravičnije prizore. Ali gorki plodovi ovog nepotrebnog gnjeva padaju sve češće u baštu čitave svjetske zajednice, ne samo Srednjeg istoka.

Melita KARALIĆ

TURISTIČKA PONUDA

Jadran kao san

More je ovih dana još slabije, a moglo bi se reći da je i gorko, kad se pogledaju cjenovnici ljetovanja koje su ponudili turistički poslenici sa Jadrana.

Prosječan lični dohodak teško da može osigurati i desetodnevni boravak u najjeftinijem hotelu na Jadranu, a kad se spomene sjeverni Jadran, Šibenska rivijera i područje Dubrovnika, onda je sigurno da za domaćeg gosta ovdje, zbog cijena, počev od hotela do najkromnijeg smještaja u kućnoj radinosti, nema mjesta. Spomenimo samo Rab i najnižu cijenu pansiona, u špići sezone — to je 2.000 dinara, pa do 5.500, koliko je u Dubrovniku, te 3.200 do 4.500 na Šibenskoj rivijeri.

Ponudeno je, na tek završnoj Turističkoj berzi u Sarajevu više od 24 miliona pansion-dana. To je za domaćeg gosta, a potrebe, prema grubim procjenama kreću se oko 18 miliona pansion-dana. Kad su ponudeni cjenovnici bilo je očigledno da je potražnja automatski prepolovljena.

Utisak da se jeftino može ljetovati u „sindikaloj režiji“ je zavaravanje, jer, samo oni kolektivi koji imaju vlastite objekte moći će svojim radnicima osigurati pristojan odmor za malo para, ali, to su beznačajni kapaciteti, jer većina organizacija udruženog rada ide na jednodnešnje zakupe, a to ove godine neće biti nimalo jeftino. Postojeće ponudene cijene smještaja se umanjuju od deset do 30 odsto, zavisno od dužine zakupe.

I ove godine Makarska rivijera, područje Kardeleva i Neuma su najkonkurentniji za domaćeg gosta. Mada se ni u ovim slučajevima ne može govoriti o prihvatljivoj ponudi.

Što se ponude prema inostranstvu tiče mora se reći da će Jadran ove godine bilježiti rekorde, jer su cijene, zbog obezvrjeđenog dinara više nego prihvatljive za strance.

Dok Jugoslovenskoj četvoročlanoj porodici, da bi ljetovala deset dana u hotelu na Šibenskoj, ili bilo kojoj rivijeri, treba samo za smještaj i ishranu tri prosječna lična dohotka, dotle stranac sa porodicom može ljetovati za polovinu jednomjesečne zarade. To je upravo uticalo na povećanu prodaju kapaciteta u inostranstvu.

Činjenica je da će sunce i more, prema onome kako cijene sada stoje, biti preskupo za plitak domaći džep. Ali, za očekivati je, kako se to desilo i prošle godine, da u polovini sezone, kad objekti vrve prazni dođe do vratolomnog obaranja cijena na Jadranu. Međutim, to domaći turizam neće spasiti, jer se odmor planira ranije i obaranje cijena u sezoni ne dovodi nove domaćeg gosta.

U svakom slučaju Jadran će ovog ljeta biti skuplji za 45 do 70 odsto, a lični dohoci rastu tek za dvadesetak procenata, što jasno pokazuje da domaći gost gotovo da nema šta tražiti na moru.

J. SLATINAC

ZAPOŠLJAVANJE

Jedan na hiljadu

● Na 319.000 hektara krajiških oranica trenutno je zaposleno 300 poljoprivrednih inženjera i tehničara — jedan stručnjak na hiljadu hektara!

Kako povećati prinose, kako obezbijediti sjeme i đubrivo, i najzad, kako prodati proizvode — pitanja su koja se manje više postavljaju pred svaku sjetvu. Predstojeća proljetna sjetva međutim, pored ovih, ozbiljnije nego ranijih godina nametnula je i ovo pitanje: kako spriječiti odlazak radnesnagesasela, kako stručnjake vratiti na njivu, kako otvoriti prostor u agraru za zapošljavanje armije mladih ljudi? Moćna rješenja, do kojih se na osnovu dugogodišnjeg iskustva i pokazatelja došlo u Osnovnom zadrudnom savjetu Banjaluka, zvuče optimistički: ovog časa na području Bosanske krajine ima mjesta za 300 poljoprivrednih tehničara!

Na 319.000 hektara krajiških oranica trenutno je zaposleno 150 poljoprivrednih inženjera i 150 poljoprivrednih tehničara. Jedan stručnjak na hiljadu hektara! Ovog časa, na krajiškim oranicama, u poljoprivrednim apotekama i skladištima repromaterijala ima posla za najmanje 300 poljoprivrednih tehničara.

Nije svejedno hoće li seljak prisjetiti jednog hektara „baciti“ 12 ili 36 kilograma sjemenskog kukuruza. Njiva treba stručnjaka! Zato je sigurno, ukoliko bi se akcija „300 stručnjaka na njivu“ sprovela u toku ove godine imala bi dodatni efekat: riješila bi pitanje zapošljavanja kadrova ovog profila, koji su evidentirani kod zajednica zapošljavanja.

Kada je politika zapošljavanja u pitanju dodajmo i ovo: cijena jednog radnog mjesta u agraru, maloj privredi ili domaćoj radinosti za sada je najniža — kreće se od 50 do 500 hiljada dinara i četiri puta je niža od najjeftinijeg radnog mjesta u industriji. Sa onih 300 radnih mjesta za poljoprivredne tehničare, mogućnosti za dodatno zapošljavanje, ne samo u agraru, već i maloj privredi i domaćoj radinosti, praktično su neograničene, zbog čega se i moraju iskoristiti.

Bez sumnje, samo racionalno i pravilno usmjerena politika zapošljavanja može donijeti rezultati u poljoprivredi, i što je najvažnije — jačati ekonomske odnose na selu.

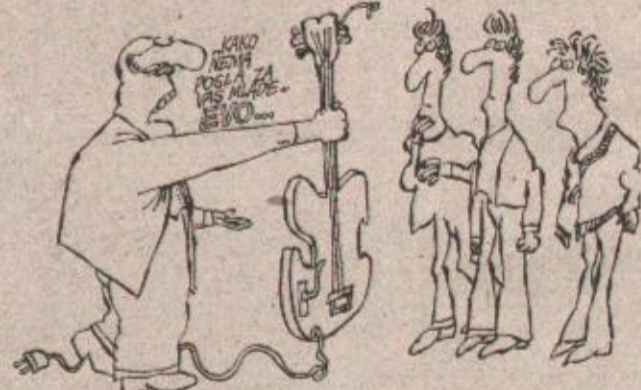
Zeljka LANDEKA

REKLI SU...

— U brojnim sredinama, ni u jedanaestoj godini rada u skladu sa Ustavom iz 1974. godine i postavkama ZUR-a, Sindikat ne radi ono što bi trebao. Stoga su mnogi prigovor opravdani. Međutim, sada se najčešće javljaju dva pogleda na ulogu Sindikata. Prema jednim, on bi trebao biti agresivniji, ponegdje smatraju čak i prozivački, maltene razbijački. Možda tome pridonose i vijesti o sindikalnim akcijama u nekim zapadnoevropskim zemljama, pa podsjećam da u našem sistemu Sindikat ravnopravno sudjeluje u donošenju i provođenju odluka. Stoga je i njegov položaj u odnosu prema sindikatu u drugim zemljama drukčiji, a to uključuje i drukčiji način da se izbori za svoje ciljeve. Međutim, kad energičnije postava

vija pitanja o proizvodnji, odgovornosti, narušavanju samoupravnih prava i slično, u nekim sredinama počnu ga napadati, kao, što se tu Sindikat petlja u „tuđi posao“, neka sprema zimmnicu! Ni to ne treba zanemariti, pogotovo u današnjim uvjetima, ali Sindikat mora nastupati odlučnije nego prošlih godina. Stiče nam, primjerice, sve više predstavi i žalbi i kad neki slučaj dovedemo gotovo do kraja, često nam kažu: a što se uz sav taj silni zaštitni mehanizam koji štiti radnika i samoupravljanje još i vi miješate? 'ako, očito, moramo se i mi umiješati zbog presporog ili slabog rješavanja nekih teškoca.

(Zvonimir Hraber, predsjednik Predsjedništva Vijeća Saveza sindikata Hrvatske)

Doko NINKOVIĆ

PRENOSIMO

VJESNIK — SEDAM DANA

DUGOVI:

Jugoslavija je napredovala na dužničkoj ljestvici. Odsad će Međunarodni monetarni fond biti zadovoljan i memorandumom umjesto dosadašnjeg pisma o namjerama. Ističe se i kao neki uspjeh što MMF od nas ne traži ništa više nego što je zapisano u našoj Rezoluciji. Uz put rečeno, toga me i najviše strah. Ono iz Rezolucije ionako se rijetko i teško ostvaruje. Tako se može dogoditi da si sami budemo krivi za eventualno otežanu otplatu dugova ako se memorandum izjalovi.

Međutim, u svakom slučaju bit će nam lakše. Znat ćemo, naime, zašto, kako i koliko smo se zadužili. Baš pod tim naslovom — Zašto, kako i koliko smo se zadužili — izlazi knjiga. Pretplatna cijena: 2200 d.

Kome je to skupo, može u „Politici“ pratiti ulomke iz knjige. Sudeći po prvom nastavku, Amerika neće biti otkrivena. Autor studije, među ostalim, tvrdi: „Po svemu sudeći, sistem je stimulatívno djelovao u korist onih subjekata koji su u prvi plan isticali svoja prava, zapostavljali svoje obaveze. Tako je masovno došlo do zaključivanja kredita u inostranstvu, a njihovo vraćanje prepušteno je drugome.“

Saznajemo također da se „sume uzetih i vraćenih kredita višestruko povećavaju u periodu od 1971. do 1980. godine. Prosečno se godišnje pozajmljuje tri milijarde 127 miliona dolara, a vraća po dve milijarde 330 miliona ili 75 odsto prosečnog godišnjeg iznosa korišćenih kredita.“

Riječju nije neki „krimić“. Posebno s obzirom na autora. Knjigu je napisao Momčilo Cemović, savezni sekretar za financije i član SIV-a od 1974. do 1978.

„GLAS“ List socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiska, Čelina, Kotor Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora NIGRO „Glas“ Edhem Čizmić

Direktor i odgovorni urednik Nebojša Radmanović

Uređuje Redakcijski kolegij: Mirko Kijanić (banjaluka i hronika), Emin Krkić (popodnevni desk), Tomo Marić (sport), Miloš Milinović (Bosanska krajina), Miro Mladenović (tehnička redakcija), Sabira Piragić (desk), Nada Pavačić (kultura), Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik), Fadil Smajić (hronika), Dragiša Spremo (Nadljeplje Glas).

Novinski savjet lista „Glas“: Ivan Andrić, Nisreza Borić (predsjednik), Edhem Čizmić, Milenko Čeketa, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islem Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Repodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.

REZULTATI PROVEDENE AKTIVNOSTI NA PRIPREMAMA IZBORA ZA PREDSEDNIKE ORGANA DPO I SO BANJALUKA

PREDLOŽENI KANDIDATI

BANJALUKA, 22. marta — Kao rezultat provedene aktivnosti na pripremama izbora predsjednika organa društveno-političkih organizacija i Skupštine opštine Banjaluka, danas je u OK SSRN objelodanjen konkretan prijedlog kandidata.

Tako je za predsjednika OK SK Banjaluka predložen kandidat Ivana Vujić, za predsjednika Skupštine opštine Dušan Glamočak, za predsjednika Opštinskog odbora SUBNOR-a Veljko Skenderija, i za predsjednika Opštinske konferencije SSO Enver Mulahasanović.

Takođe je predloženo da se obnove mandati dosadašnjem predsjedniku Opštinske konferencije SSRN Svetozaru Dojčinoviću predsjedniku Opštinskog vijeća Saveza sindikata Anti Mačinkoviću.

Za potpredsjednika Skupštine opštine predložen je Dževad Osmanović, za predsjednika Društveno-političkog vijeća SO Muhamed Kulenović, za predsjednika Vijeća udruženog rada Novak Grujić, a za predsjednika Vijeća mjesnih zajednica Rade Džajić.

D.S.

PREDSJEDNIŠTVO OPK BANJALUKA O PRIPREMAMA ZA IZGRADNJU TERMOELEKTRANE I TOPLANE

Utvrditi zajedničke obaveze

● Zatvaranje konstrukcije finansiranja jedno od ključnih pitanja od kojeg zavisi realizacija ovog projekta

bličkog SIŽ-a Elektroprivrede, SOUR-a Elektroprivrede i izvršnog vijeća, radi utvrđivanja mogućnosti da se ovaj program u republičkim razvojnim dokumentima za naredni srednjoročni period uvrsti među prioritete i da se obezbijedi zatvaranje konstrukcije finansiranja iz republičkih izvora. Paralelno s ovim, tekle bi aktivnosti oko opredjeljivanja za jednu od dvije varijante ulaganja u rudnike uglja, koje su ponuđene u investicionom programu, kao integralni dio cjelokupnog projekta izgradnje termoelektrane i toplane u Banjaluci.

Ovo bi uglavnom bili osnovni stavovi kojese danas zauzeli članovi Predsjedništva OPK Banjaluka na sjednici ovog tijela, proširenoj predstavnicima privrednih organizacija iz Banjaluke i rudnika uglja Kamengrad i Stanari, u toku iscrpne rasprave o najbitnijim elementima investicionog programa izgradnje TE-TO Banjaluka.

Prema osnovnim projekcijama iz ovog dokumenta, njegova realizacija odvijala bi se u dvije etape. Sam objekt bio bi smješten u blizini industrijskog kompleksa INCEL-a. Njegova nominalna električna snaga iznosila bi 135 megavata, a toplotna 256 megavata. Predviđa

se instaliranje dva kotla s godišnjom potrošnjom uglja od milion tona (ukoliko se bude koristio kamengradski mrki uglj) ili milion i 400 hiljada tona, ako se ulaganja usmjere u rudnik Stanari kod Doboja.

Termoelektrana i toplana bila bi povezana sa elektroenergetskim sistemom preko 110-kilovoltne mreže, a dio proizvodnje plasirao bi se INCEL-u i okolnim potrošačima. Istovremeno, objekt bi bio osnovni izvor toplote za grijanje grada, a postojeća toplana u gradu služila bi kao rezerva. Sezonsa grijanja trajala bi 3200 sati, sa dnevnim isporukama u trajanju od 16 sati. Osim toga TE-TO Banjaluka uklopila bi se i na mrežu tehnološke pare u INCEL-u. Izgradnja bi trajala sedam godina, a za to vrijeme vršila bi se ulaganja u rudničke kapacitete radi obezbjeđenja potrebnih količina uglja.

Međutim, da bi se obezbijedili preduslovi za početak izgradnje, potrebno je prethodno obaviti niz aktivnosti o kojima je bilo riječi i na današnjem skupu, a u narednoj etapi uslijedilo bi formiranje stručnog tima ili radne organizacije u izgradnji u čiju bi nadležnost prešli ostali poslovi vezani na ovaj projekt.

N.STANOJEVIĆ-FAJKOVIĆ

U PRIJEDORSKOJ OPŠTINI PROGLAŠENI NAJBOLJI POLJOPRIVREDNI PROIZVODAČI U PROŠLOJ GODINI

REKORDERI IZ POTKOZARJA

PRIJEDOR, 22. marta — U Prijedoru su danas proglašeni najbolji poljoprivredni proizvođači ove opštine u prošloj godini. Njih oko 500 takmičilo se u proizvodnji žitarica, silaže, mesa, mlijeka i voća. Najbolje rezultate su postigli Tomislav Lajić iz Lamovite (pšenica), Ivo Gavranović iz Tukova (kukuruz), Kemal Dergić iz Kozarca (silaža), Milan Skundrić iz Ništavaca (junčevo meso), Danijel Travić iz Trnopolja (mlijeko) i Edhem Sušić iz Kozarca (šljivica).

Ovim rekorderima i drugim zemljoradnicima uručene su novčane nagrade od 7.000 dinara, odnosno proizvodi naših vodećih proizvođača poljoprivrednih repromaterijala

Z. D.

U SLICI I RIJEČI

Uskoro u naselju Bregovi — nova „lamela“

„BREGOVI“ RASTU

KOTOR-VAROŠ, 22. marta — SIŽ stanovanja i komunalnih djelatnosti će uspješno realizovati tekući Srednjoročni plan. Zajedničkim ulaganjima sredstava udružioaca, u periodu od 1981. do 1985. godine, izgrađeno je 120 stanova. Program stambene izgradnje je u cjelini izvršen, kao i u prethodnom srednjoročnom periodu. Uspješno izvršenje plana stambene izgradnje omogućeno je blagovremeno obavljenom projektovanju i ugovaranju izgradnje stambenih objekata. Redovan priliv sredstava OOUR-a omogućio je nesmetano izvođenje radova.

U toku ove godine završiće se posljednji objekt iz tekućeg plana — „lamela—III“ sa 36 stanova. U sklopu ovog objekta nalaze se 23 dvosobna, sedam jednosobnih stanova i šest garsonijera. U ovoj godini u naselju Bregovi planiran je početak izgradnje „lamela—IV“, čime će ujedno započeti realizacija narednog srednjoročnog plana stambene izgradnje.

D.KEREZOVIĆ

U MZ ELEZAGIĆI

Samodoprinos za put

BOSANSKA GRADIŠKA, 22. marta — Mještani Mjesne zajednice Elezagići izjasnili su u nedjelju, 24. marta, referendumom o zavodnju mjesnog samodoprinosu u svrhu uređenja i održavanja puteva na ovom području. Samodoprinos bi se zaveo na pet godina, a sredstva bi se izdvajala po stopi od 10 posto

na katastarski prihod i dva odsto na lične dohotke, penzije i druga lična primanja. Računa se da bi se na taj način moglo obezbijediti oko šest miliona dinara, što bi bilo sasvim dovoljno za uređenje oko 12 kilometara puteva na području Mjesne zajednice Elezagići.

V.SI.

U PROŠLOJ GODINI U BANJALUCI

PROSJEČNI LD 21.649 DINARA!

BANJALUKA, 22. marta — Prosječno isplaćen čist lični dohodak mjesečno po zaposlenom radniku u Banjaluci u privredi iznosio je u prošloj godini 21.649 dinara. Ovaj podatak Službe društvenog knjigovodstva, iznesen je kao „prethodni“, tj. prije detaljne kontrole, na nedavnoj sjednici Predsjedništva OK SK Banjaluka.

Prosječni lični dohodak u 1984. godini veći je za

37,8 posto u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, kako su prema podacima Saveznog zavoda za statistiku troškovi života u prošloj godini porasli za 53 procenata, lični dohoci zaposlenih u privredi realno su manji u odnosu na prethodnu godinu za 10 procenata.

D. S.

U KLJUČKOJ PRIVREDI

Prepolovljeni gubici

KLJUČ, 22. marta — Privreda nedovoljno razvijene ključke komune u protekloj godini nastavila je put uspješnog oporavka i stabilnijeg poslovanja.

Prepolovljen je broj „gubitaša“ pa gubici ovog puta iznose oko 37 miliona dinara. Najbolje poslovanje u cjelini pokazala je Radna organizacija „Šipad“ Ključ čijih je tri hiljade radnika ostvarilo rekordan ostatak dohotka — više od 265 miliona dinara. Za pohvale su i poslovni rezultati Radne organizacije putničkog saobraćaja „Sana“ koja je polugodišnji gubitak od 8,5 miliona dinara uspjela ne samo sanirati, nego stvoriti i solidan ostatak dohotka od desetak miliona dinara. S obzirom na to da su „gubitašima“ pokriveni gubici iz fondova rezerve organizacija udruženog rada te zahvaljujući međusobnoj solidarnosti, ključka privreda je u ovu godinu ušla bez tereta gubitaka.

Ž.L.

O.F.

SAVJET SORA „BANJALUKA 85“

Akcijaši se pripremaju

BANJALUKA, 22. marta — O društveno-ekonomskoj opravdanosti Savezne omladinske radne akcije „Banjaluka 85“, koja će se kao što je poznato organizovati u junu i avgustu ove godine danas je raspravljao i Savjet SORA „Banjaluka 85“. Tom prilikom je istaknuto da će vrijednost radova koje će obaviti djevojke i mladići iz cijele zemlje i inostranstva iznositi 25 miliona dinara. Poslovi su obezbijeđeni na regulaciji široke rijeke i uređenju obala Vrbasa.

Za ovu saveznu omladinsku radnu akciju, koja se prvi put organizuje u Banjaluci, obezbijeđeno je dovoljno posla. I pored toga, komisije koje je obrazovao Savjet akcije na svojoj prvoj sjednici ne sjede skrštenih ruku. Dogovoreno je da se brigadisti smjeste u objektima Studentskog centra „Veljko Vlahović“ gdje, kako je rečeno, imaju najbolje uslove.

Na ovom skupu je dogovoreno da komisije i dalje nastavu rad jer ih do početka akcije očekuje još mnogo posla.

V.D.

LIČNI RAD I PORESKA POLITIKA

POREZ KAO STIMULANS?

BANJALUKA, 22. marta — Najnoviji prijedlog odluke o opštinskim porezima građana Banjaluka među onima koji obavljaju djelatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana izazvala je oprečne reakcije. Pitanje je, naime, da li će nove mjere poreske politike stimulatino ili destimulatino djelovati na razvoj male

privrede a obzirom na to da se predviđa da se lični rad na ovom području oporezuje po stopi od 5 do 20 posto.

Prema prijedlogu odluke o opštinskim porezima građana u opštini Banjaluka, lični rad bi se oporezovao po stopi od 5, 10, 13, 17 i 20 posto, zavisno od vrste djelatnosti. Porez od 20 posto plaćali bi vlasnici butika, ugostitelji koji toče alkoholna pića i vlasnici građevinske mehanizacije, ali je zato najmanji porez, od 5 posto predviđen za one koji se bave uslužnim zanatstvom. Dakle, za kovače, lončare, vodoinstalater, kišobrandžije, obučare, molere, krojače i još 53 zanimanja, zbog čega se predlažu ipak ne bi moglo toliko zamjeriti, a obzirom na to da je pri utvrđivanju stopa i te kako vodilo račun o deficitarnosti pojedinih zanimanja.

Ako se novom poreskom politikom najviše oporezuju oni koji najviše zarađuju, pitanje je koliko se prijedlogu odluke koja treba biti usvojena najkasnije do 31. maja ove godine, uopšte može zamjerati.

AKTIVNOST OV SAVEZA SINDIKATA ČELINAC

Slaba saradnja

ČELINAC, 22. marta — Opštinsko vijeće Saveza sindikata Čelinac, njegovo Predsjedništvo i organi, u prošloj godini raspravljali su o razvoju i unapređivanju samoupravljanja i funkcionisanja delegatskog sistema, raspodjeli dohotka i ličnih dohodaka zaštiti životnog standarda radnika, zapošljavanju i drugim pitanjima. Vođena je pojačana aktivnost u ostvarivanju zadataka iz Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije.

I pored ovakvog angažovanja u prošloj godini bilo je slabosti i u radu sindikalnih organizacija i pojedinih delegata Opštinskog vijeća Saveza sindikata Čelinac. Da je to tačno, najbolje govori podatak da sjednicama Opštinskog vijeća u prosjeku nisu prisustvovala 43 odsto delegata. Opšta je ocjena da se Opštinsko vijeće, orga-

nizacije i organi nisu u dovoljnoj mjeri bavili pitanjima razvojne politike u organizacijama udruženog rada. U oblasti zaštite životnog standarda radnika i ostvarivanja zadataka socijalne politike takođe je malo učinjeno. Još nisu utvrđeni kriteriji, niti je zaživjelo u praksi subvencioniranje stanarina, grijanja i drugih izdataka radnicima sa najnižim ličnim primanjima.

Kao i u drugim, i u ovoj godini izraženi su problemi zapošljavanja o kojima se više puta raspravljalo. Činjeni su pokušaji da se u oblasti zapošljavanja ublaže teškoće u čemu se nije mnogo uspjelo, jer iz dana u dan sve je više onih koji čekaju na posao.

U toku prošle godine u organizaciji Opštinskog vijeća završio je sa radom odjeljenje škole samoupravljača.

S. MILJEVIĆ

BANJALUKA

SEMINAR ZA NOVE ČLANOVE SK

BANJALUKA, 22. marta — U organizaciji OK Saveza komunista Banjaluka, Centra za marksističko obrazovanje i političke studije „Veselin Masleša“ i Marksističkog studijskog centra Univerziteta „Duro Pucar Stari“ sutra će se u Banjaluci (Dom kulture u 9 sati) održati seminar za novoprimljene članove SK i kandidata za prijem u partijsko članstvo. Za ovaj vid idejno-političkog osposobljavanja pozvano je oko 400 učenika, pretežno iz organizacija udruženog rada u kojima nisu oformljeni marksistički centri, zatim iz srednjih škola, s fakulteta i iz 89 OOSK u gradskim i seoskim mjesnim zajednicama.

Za osnovnu temu ovog seminara odabrana su aktualna pitanja iz teorije i prakse Saveza komunista.

V.D.

Prodrijeti do radnika

● Izlaz iz teške materijalne situacije u kulturi je u stvaranju kulturnih potreba kod svakog radnika, a to se može samo radom na njegovom obrazovanju i političkom akcijom, rečeno je na današnjem sastanku OOSK Umjetničke galerije Banjaluka, kojem je prisustvovao i Rudi Kolak, član CK SK BiH, za vrijeme radne posjete Banjaluci

BANJALUKA, 22. marta — Današnjem sastanku Osnovne organizacije Saveza komunista Umjetničke galerije u Banjaluci prisustvovao je i Rudi Kolak, član CK SK BiH. Komunisti ove kulturne institucije upoznali su gosta se radom, ali i problemima koji ih pritišću.

Velika i lijepa zgrada Galerije je dokaz da se za kulturu izdvajalo i izdvaja, ali trenutno, rekoše komunisti, ono što se daje za rad ove institucije nije dovoljno i jedva može da pokrije troškove održavanja objekta. Razmjene rada i približavanja kulturnih institucija udruženom radu nema. Tek se pokušavaju izgraditi pravilniji kriteriji za raspodjelu sredstava; kadrovska politika u kulturi se vodi bez obračanja institucijama; profesionalizam u amaterskom stvaralaštvu odvlači novac od fundamentalnih ustanova; izjednačavanje u tretmanu onih kojisu u stanju da imaju vlastite prihode s onima koji nisu, po mišljenju radnika Galerije, utiče na sve slabije stanje u nekim kulturnim kućama...

Uključujući se u raspravu, Rudi Kolak je rekao da će se morati krenuti težim putem, da se kod radnih ljudi odnjenjuje potreba za umjetnošću — ne treba čekati da oni dođu u Galeriju, treba otići po njih.

— Problem je još teži no što ga vi ovdje prikazujete, rekao je Kolak. — Kad s uspjehom ne možemo zaustaviti pad standarda radničke klase, onda je jasno da će neki sektori i sami morati da

osjete takav pad. Mi imamo premalo kulture i prosvjete, kada projektujemo stvari idealno, ali

U klubu Galerije — „dežurna“ publika (arhivski snimak)

ako gledamo sa pozicije proizvodnje i privrede, toga je previše. Pitanje je da li u Bosni i Hercegovini trebaju u ovoj situaciji četiri univerziteta ili ne, u svakom mjestu muzej i galerija, pozorište... Mi smo u jednom trenutku sve to razvijali, želeći podići standard bez rada, ali sada moramo iskijavati. SIZ-ovi su krajnja instanca samoupravljanja, oni ne rade kako valja. Vjerovatno u njihovom ukрупnjavanju

može doći do stvaranja regionalnih institucija, kakve su mnoge od ovih banjalučkih. Mi govorimo o Banjaluci kao centru, a sada, objektivno stvari tako ne stoje: i Prnjavor i Prijedor i Sanski Most hoće i svoju bolnicu, muzej, galeriju. Za to trenutno nema para, mada niko ne kaže da ne treba.

Osnovni zaključak rasprave je da se u dogovaranju sa ostalim institucijama u kulturi i stvaranju

Otkup i cijene — pod garancijom

BOSANSKA KRUPA, 22. marta — Zemljoradnička zadruga „Bratstvo“ u Bužimu sve uspješnije proširuje saradnju sa individualnim poljoprivrednim proizvođačima na ovom području. Kooperativni odnosi postaju pravi model saradnje, kažu u Bužimu.

„Nedavno smo dogovorili organizovanu proizvodnju povrća na individualnim posjetima od 12 hektara, gdje poljoprivrednicima garantujemo otkup i ugovorenu cijenu za proizvod. Dogovorili smo i veću proizvodnju maline kod individualnih proizvođača garantujemo cijenu i otkup svih viškova. Već je kod nas postala tradicija da se otkupljuju šumski plodovi. Oni će donijeti 2 milijarde starih dinara. Ovakvu saradnju sa poljoprivrednicima mogli smo dogovoriti na osnovu sporazuma sa SOUR-om „Agrokomerc“ iz Velike Kladaše koji garantuje otkup svih viškova poljoprivredne proizvodnje, šumskih plodova, a i

garantovane cijene. To je naravno stimulans i za nas i za poljoprivrednike kaže Rasim Mašić direktor ZZ u Bužimu.

B. V.

„ŽVAKE“

Sitnica, koja to možda i nije „zapada“ za oko. O čemu je riječ? „Koloj“ žvakaće gume u Banjaluci možete naći u tri boje i tri cijene. Nema razlike u kvalitetu, ali ipak se u „GLAS-ovom“ kiosku paketić od pet žvakaćih guma prodaje po 15 dinara, dok se u ostalim kioscima cijene kreću od 18 do 25 dinara. Da apsurd bude veći, ima kioska u kojima je jedan dan cijena 18, a drugi 20, a treći 25 dinara. I ako je za žvake, previše je.

!?

U RIBOGOJILIŠTU „SANIČANI“

POČEO IZLOV RIBE

SANIČANI KOD PRIJEDORA, 22. marta — Zbog nepovoljnih vremenskih prilika u ribogojilištu Saničani kod Prijedora sa zakašnjenjem je počeo proljetni izlov ribe zbog čega će ovdášnji ribari raditi u dvije smjene. Proteklih dana ribari su počeli izlov 475 tona konzumne ribe i nasadnog materijala iz prošlogodišnje proizvodnje. U Saničanima kažu da je riba dobro prezimila i da će, iz ovogodišnjeg izlova oko stotinu tona tolstolobika biti isporučeno na domaće tržište.

L. R.

IZ PRNJAVORSKE „METALKE“

NOVA PRILIKA ZA POVRATNIKE

● Na prvi konkurs se javilo svega desetak radnika koji su bili spremni udružiti devize za proširenje proizvodnih kapaciteta

PRNJAVOR, 22. marta — Nedavno je Tvornica latica i građevinskih armatura „Metalca“ raspisala oglas o prikupljanju deviznih sredstava građana koja bi se upotrijebila za planirano proširenje proizvodnih kapaciteta, a udružiocima sredstava dobili bi radno mjesto. Oglas je naišao na interesovanje naših radnika privremeno zaposlenih u inostranstvu, ali se najviše prigovaralo da je suma od 12.000 njemačkih maraka, koliko se trebalo udružiti, velika.

Stoga se i javilo svega desetak radnika koji su izrazili spremnost da i pod takvim uslovima udruže sredstva i obezbijede sebi radno mjesto u domovini. Ali, i u „Metalci“ su u međuvremenu shvatili da je bolje ponuditi udruživanje manje sume i prije doći do deviznih sredstava jer bi se već ove godine trebalo početi sa radovima na proširenju proizvodnih pogona.

Stoga je raspisan novi oglas po kome je za udruživanje dovoljno obezbijediti 8.000 njemačkih maraka, ili odgovarajuću protuvrijednost u nekoj drugoj konvertibilnoj valuti. Treba istaći da su i ostali uslovi znatno povoljniji od ranijih. Naime, i sada prednost imaju metalčki radnici, ali će se prihvatiti i zahtjevi svih drugih profila, pa i nekvalifikovanih radnika, za koje će se u fabrici organizovati potrebno osposobljavanje. Udružena devizna sredstva vraćaću se u roku od pet godina u dinarima i uz kamatu od 7,5 odsto.

U „Metalci“ se nadaju da će novi uslovi biti prihvatljiviji za naše povratnike, koji se o eventualnom udruživanju mogu odlučiti do kraja aprila, do kada će u ovom kolektivu primati prijave.

M. MARINKOVIĆ

DANAS REFERENDUM ZA ZAVOĐENJE LOKALNOG SAMODOPRINOSA U ČELINAČKOJ KOMUNI

Dvadeset miliona dinara — za komunalije

● U narednih pet godina mjesne zajednice Popovac i Šahinovići izdvojile bi 20,5 miliona dinara na gradnju komunalnih objekata

ČELINAC, 22. marta — Na području mjesnih zajednica Popovac i Šahinovići u protekle tri godine sredstvima lokalnog samodoprinosu izgrađeno je više kilometara puta, vodovoda, manjih mostova i propusta. U organizaciji samoupravnih organa mjesnih zajednica čelinačke komune (460 domaćinstava i 1600 žitelja) provedena je rasprava za zavođenje novog lokalnog samodoprinosu za narednih pet godina. Predviđeno je da se prikupi 20,5 miliona dinara. Planirano je da radni ljudi i građani uplaćuju samodoprinos od dva odsto na prihode od poljoprivrede, po tri odsto od zanatske djelatnosti i ličnog dohotka i jedan odsto na mjesečna primanja

penzionera. Radnici, privremeno zaposleni u inostranstvu, godišnje će plaćati po 10 hiljada dinara. Utvrđeno je da se 11 miliona dinara prikupi iz ličnog dohotka radnika, 4,5 miliona od zaposlenih u inostranstvu, po 500 dinara od samostalnih zanatlija i penzionera i četiri miliona dinara od poljoprivredne djelatnosti.

Planom usmjeravanja sredstava predviđeno je da se za zajedničke potrebe mjesnih zajednica izdvoji 8,5 miliona dinara na ime učešća za izgradnju novih i održavanje postojećih komunalnih objekata. Pored toga, tri miliona dinara angažovaće se u podružnicama SSRN u Popovcu, Lipovcu, Mehovcima, Baltama i Donjim Memicima.

O provođenju ove značajne akcije odlučiću oko 1100 birača, koji će se 23. marta na referendumu izjasniti za ili protiv uvođenja lokalnog samodoprinosu.

S. M.

U KOTOR—VAROŠU

Dječiji vrtić — udruženim sredstvima

KOTOR—VAROŠ, 22. marta — Već duže vremena u ovoj komuni otvoreno je pitanje obezbjeđenja

prostora u Dječijem vrtiću „Larisa Sugić“. Kapacitet objekta dozvoljava smještaj oko 80 djece. Međutim, sada je u vrtiću smješteno više od 120 mališana, a stižu i novi zahtjevi za smještaj djece. Imajući u vidu teškoće oko prostora, Dječiji vrtić je dao inicijativu za udruživanje sredstava, za gradnju novog objekta. Ovaj prijedlog je prihvatilo desetak OOUR-a, pa će se uskoro utvrditi tačan broj mališana i kapacitet novog objekta. Na prvom dogovoru predstavnik organizacija udruženog rada podržan je prijedlog da se ubrza pripreme za izgradnju novog dječijeg vrtića.

D. K.

BANJALUKA TAS pomaže iznemogle

BANJALUKA, 22. marta — Radnički savjet OOUR-a „Tvornica alatnih strojeva“ razmatrao je molbu Socijalno-gerijatrijskog centra iz Banjaluke koji se usljed velikog rasta cijena našao u vrlo teškoj materijalnoj situaciji. Oko 400 štićenika ovog Centra i sedamdesetak zaposlenih nemaju dovoljno sredstava za održavanje postojećih osnovnih sredstava i opreme, za nabavku opreme za novi objekat u Dragočaju, niti za nabavku sanitetskog vozila sa ležajem.

Delegati Radničkog savjeta su jednoglasno prihvatili prijedlog i odobrili sredstva za nabavku sanitetskog vozila za potrebe starih i iznemoglih.

J. K.

SAOBRAČAJNA NESREĆA U NOVOJ TOPOLI

POGINUO SUVOZAČ

BOSANSKA GRADIŠKA, 22. marta — U saobraćajnoj nesreći, koja se sinoć oko 20 sati dogodila u Novoj Topoli na putu prema Srpcu, život je izgubio Drago Gajić, radnik Skupštine opštine Bosanska Gradiška. Teže tjelesne povrede zadobio je Ilija Milunić, pedagog u Osnovnoj školi „Petar Kočić“ Nova Topola.

Do nesreće je došlo u trenutku kada je vozilo marke „Jugo 45“, kojim je upravljao Milunić, iz nepoznatih razloga skrenulo na lijevu stranu i direktno se sudarilo sa autobusom prigradskog saobraćaja iz Bosanske Gradiške, za čijim se volanom nalazio Živko Savić. Istraga je u toku.

V. S.

U ZAGREBU

SPOMENIK TITU NA NOVOM TRGU REVOLUCIONARA

ZAGREB, 22. marta (Tanjug) — Spomenik Josipu Brozu Titu u Zagrebu podići će se na novom Trgu revolucionara, koji će se nalaziti na području između glavnog željezničkog kolodvora, Ulice Proleter-skih brigada, Skupštine grada i koncertne dvorane „Vatroslav Lisinski“.

Takva odluka biće predložena Skupštini grada Zagreba na usvajanje, rečeno je danas na proširenoj sjednici Odbora za podizanje spomenika Titu u Zagrebu, kojoj je pored članova Odbora prisustvovali i istaknuti društveno-politički radnici i revolucionari, među kojima Mika Špiljak, Ivo Latin, Anka Berus, Marko Belinić, Jakov Širotković, Zorislav Sonje i drugi.

U raspravi je, rečeno da bi spomenik Titu na tom prostoru trebalo podići najkasnije do obilježavanja stote godišnjice Titova rođenja — do 1992. godine. Istovremeno do tog vremena će se prostor na novom trgu postepeno uređivati i tako stvarati potrebni uvjeti za podizanje spomenika.

Kako je istaknuto na proširenoj sjednici Odbora natječaj za spomeničko rješenje treba biti općejugoslavenski. Tim spomenikom, naglašeno je, treba iskazati izuzetan i krupan doprinos Tita, kao grandiozne historijske ličnosti gradu Zagrebu, SR Hrvatskoj i SFR Jugoslaviji.

POSJETE

DELEGACIJA KP KINE NA KOSOVU

PRIŠTINA, 22. marta (Tanjug) — Sekretar Predsjedništva Pokrajinskog komiteta SK Kosova Bajram Seljani i član Predsjedništva PK Kolj Široka primili su danas studijsku delegaciju Komunističke partije Kine, koja kao gost CK SKJ boravi u našoj zemlji. Delegaciju KP Kine predvodi direktor uprave u međunarodnom odjeljenju CK Komunističke partije Kine Chen Tao Sem.

Kineska partijska delegacija će na Kosovu boraviti nedjelju dana i za to vrijeme imaće, kako je saopšteno, više susreta i razgovora u Prištini, Peći, Suvoj Reci i drugim opštinama i pokrajinama.

KOMITET ZA INFORMISANJE UN

Uravnovežiti tok informacija

UJEDINJENE NACIJE, 22. marta (Tanjug) — Komitet za informisanje Ujedinjenih nacija konstituisao se u novom sastavu izabравši za predsjedavajućeg sa dvogodišnjim periodom do 1986. godine Vili Šlegela iz Njemačke Demokratske Republike.

Na zasjedanju, posvećenom organizacionim pitanjima, Komitet je odlučio da se ponovo sastane od 17. juna do 5. jula u Njujorku. U skladu sa zadacima koje mu je povjerila Generalna skupština, Komitet će tom prilikom razmatrati „unapređenje novog, pravičnijeg i efikasnijeg svjetskog informativnog i komunikacionog poretka“. Na dnevnom redu ljetnjega zasjedanja takođe će biti analiza informativnih službi Ujedinjenih nacija.

Preuzimajući dužnost Vili Šlegel je rekao da predstoji mukotrpan rad na „prevazilaženju postojeće neravnoteže i jednostranog toka informacija“. On se ta-

kođe založio za jačanje sredstava informisanja u zemljama u razvoju „obukom ljudstva i transferom tehnologije“.

ZAVRŠENA AKCIONA KONFERENCIJA KOMUNISTA BRODARSTVA

Složniji brodari

KOTOR, 22. marta (Tanjug) — Akciona konferencija komunista brodarstva završena je danas u Kotoru usvajanjem stavova u kojima se poziva na međusobno samoupravno povezivanje jugoslavenske pomorske i riječne mornarice, korisnika njihovih usluga, banaka i brodograditelja, kako bi se stvorila snažna reprodukcijska i jedinstven sistem saobraćajne privrede

u Jugoslaviji.

U dvodnevnom radu konferencije, koju su sazvali Predsjedništva CK SKJ, privredne komore i Vijeća Saveza sindikata Jugoslavije učestvovalo je više od 250 predstavnika brodarstvenih organizacija, nauke, savezne uprave i društveno-političkih organizacija.

PREDSJEDNIŠTVO SK SSRNJ

Uloga zadruga

BEOGRAD, 22. marta (Tanjug) — Zadruga bi morala da se shvati kao strateški element ekonomskog i društvenog razvoja Jugoslavije. Upravo nizak stepen samoupravne organizovanosti u toj oblasti jedan je od bitnijih uzroka koji sprečavaju ostvarivanje nekih značajnih ciljeva Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije. Zadatak je Socijalističkog saveza da, uz podsticanje promjena u ekonomskoj politici i propisa u ovoj oblasti, svojim akcijama doprinese i mijenjanju još često prisutne svijesti da zadrugarstvo kao oblik organizovanja ne odgovara socijalističkom samoupravnom društvu. To je rečeno danas na sjednici Predsjedništva SK SSRNJ na kojoj je bilo riječi o problemima zadrugarstva i potrebi mijenjanja i zakonske regulative i društvene klime u odnosu na ovaj oblik organizovanja radnih ljudi.

MEĐUNARODNI KOMITET
CRVENOG KRSTA

O bezbjednosti novinara

ZENEVA, 22. marta (KUNA) — Međunarodni komitet Crvenog krsta održaće 23. i 24. aprila konferenciju posvećenu bezbjednosti novinara koje poslovi vode u najopasnija područja svijeta. Poziv za učešće na ovom skupu upućen je svim profesionalnim novinarskim organizacijama u svijetu.

Glavna tema razgovora odnosiće se na uslove rada novinara na „vrućim“ terenima i na njihovu zaštitu koja je često svedena na minimum, ili — čak ne postoji. Predstavnici Međunarodnog komiteta Crvenog krsta kažu da su donijeli odluku o sazivanju ove konferencije poslije sve češćih primjera stradanja novinara na zadacima u opasnim područjima.

U REGIONU ZALIVA

Američke „brze“ jedinice

VAŠINGTON, 22. marta (UPI) — Sjedinjene Američke Države su gotovo potpuno završile izgradnju postrojenja i uređivanje terena u Omanu, Somaliji i Keniji za potrebe jedinica za brzu akciju u slučaju krizne situacije u regionu Zaliva. Radovi su započeti još 1981. godine, a oko 462,9 miliona dolara izdvojeno je za izgradnju aerodroma, skladišta, skloni-

šta i stovarišta za gorivo, municiju, vozila i opremu za komunikacije, kao i drugu opremu u tim regionima namijenjenu jedinicama za brzu intervenciju.

Reaganova administracija je, zapravo, samo nastavila posao započet u vrijeme bivšeg predsjednika Kartera koji je posebno isticao značaj Zaliva za bezbjednost nacionalnih interesa Sjedinjenih Američkih Država.

ZA „INVEST-IMPORT“

NOVI POSLOVI U GVINEJI

DAKAR, 22. marta (Tanjug) — Jugoslavensko uvozno-izvozno preduzeće „Invest-import“ iz Beograda završilo je pregovore o zaključenju dva nova posla u Republici Gvineji. „Invest-import“ će raditi treću fazu rekonstrukcije i opremanja hotela „Alum“ i rekonstrukciju i opremanje ministarstva trgovine i informacija u Konakriju. Ukupna vrijednost poslova je dva i po miliona dolara.

POSILIJE PETODNEVNOG ZASJEDANJA EEZ

PREKINUTI PREGOVORI

BRISEL, 22. marta (Tanjug) — Najduži maraton šefova diplomatija u historiji Evropske zajednice je završen jutros neuspjehom, što dovodi u pitanje ne samo prijem Španije i Portugallije, već i održavanje prvog ovogodišnjeg samita šefova država ili vlada deset članica ove integracije.

Predsjedavajući Savjeta Andreotti je najveću krivicu za neuspjeh petodnevno zasjedanja pripisao Francuskoj. Ali, francuski šef diplomatije Rolan Dima je odbacio optužbu, podsjetivši da su Englezi i Iraci odbili pristup španskoj ribarskoj floti u vlastite priobalne vode. Belgijski ministar Tinde-

mans je, međutim, priznao da su sve delegacije odjednom navukle odbojni štit, mada je dogovor bio nadohvatu ruke. Tindemans je dodao da bi dalje popuštanje Španaca i Portugalaca predstavljao u stvari njihovu „bezuslovnu kapitulaciju“, čime je neuspjeh locirao u krugu delegacija Evropske zajednice.

PERES O UBISTVU DVOJICE AMERIČKIH NOVINARA

Izrael je bio primoran...

JERUSALIM, 22. marta (UPI, AFP) — Izraelski premijer Šimon Peres poslao je danas telegram saučesća predsjedniku američke televizijske mreže Si-Bi-Es (CBS) Edvardu Džojisu čija su dva snimatelja juče ubili izraelski vojnici. Peres objašnjava da je incident bio „proizvod tragične situacije“ u Libanu i okolnosti pod kojima je Izrael bio „primoran da izvrši dužnost“, tj. da „zaštiti živote svojih vojnika“.

Peres ujedno tvrdi da su ubijeni američki snimatelji bili „zmiješani sa grupom naoružanih ljudi“ koji su navodno bili angažovani u neprijateljskim aktivnostima protiv izraelske armije.

IZVRŠNO VIJEĆE BiH

Uspješni planovi odbrane

SARAJEVO, 22. marta (Tanjug) — Izvršno vijeće Skupštine SR BiH razmatralo je stanje priprema za opštenarodnu odbranu na teritoriji ove republike u 1984. godini, i ocijenilo da su na tom planu ostvareni veoma zapaženi rezultati, a naročito na područjima poslova iz oblasti opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, organizovanju, opremanju, stručnom i ideološko-političkom osposobljavanju radnih ljudi i građana.

Posebno su, kako se naglašava u saopštenju, značajni rezultati ostvareni na izradi, dogradnji i ažuriranju planova za vanredne prilike i planova odbrane republičkih organa, republičkih upravnih organizacija i drugih organa, organizacija i zajednica. Ovi planovi predstavljaju nov kvalitet u ukupnim odbrambenim pripremama Republike, što se konkretno pokazalo u nizu izvedenih vježbi, provjera i akcija u 1984. godini.

MEĐUNARODNI DAN PROTIV RASIZMA

PRAVE RIJEČI OSUDE

UJEDINJENE NACIJE, 22. marta (Tanjug) — Na poslijepodnevnoj sjednici, kojom je — u spomen na žrtve Sarpevila — nastavljeno obilježavanje Međunarodnog dana protiv rasizma, izgovorene su prave riječi o ovom zlu i o onima koji ga podržavaju.

Predstavnik Tanzanije Muhamed Ali Fom je režim u Pretoriji nazvao „fašističkim“. Pozivajući se na novinske izvještaje prema kojima je juče ubijeno dvadeset i pet miroljubivih demonstranata protiv aparthejda, Fom je konstatovao da režim u Pretoriji sve više tone u „nasilje i brutalnost“. On je, zbog toga, pozvao Međunarodnu zajednicu da udvostruči napore za izolovanje Južne Afrike i eliminisanje sistema koji predstavlja stalnu prijetnju miru i bezbjednosti.

Govoreći u ime nesvrstanih zemalja, predstavnik Indije Vinal Verma se upitao: „na koji način ukloniti aparthejd?“ Ina to pitanje odgovorio: „svakako, ne povećanjem privredne saradnje sa Južnom Afrikom“. Bio je to neskriveni prekor onim zapadnim zemljama za koje je Verma rekao da „na jednoj strani propovijedaju poštovanje ljudskih prava, jednakost i pravdu“, a na drugoj „nastavljaju da saraduju sa ozloglašanim rasističkim režimom“.

... Novinari protestuju

BRISEL, 22. marta (AFP) — Međunarodno udruženje novinara uputilo je danas oštar protest izraelskom premijeru Šimonu Peresu povodom juče-rašnje pogibije dvojice novinara američke televizijske mreže

CBS, koje su ubili izraelski vojnici. U telegramu izraelskom premijeru, Međunarodno udruženje novinara je zatražilo da se odmah pokrene istraga. U Međunarodnom udruženju novinara ima 105.000 novinara iz 29 zemalja svijeta.

SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA SR BiH O PLANU RAZVOJA

Prioritet najvrednijima

SARAJEVO, 22. marta (Tanjug) — Dugoročni društveni plan trebalo bi da precizno naznači ne samo strategiju budućeg razvoja već i da utvrdi određene prioritete u razvoju, a naročito u razvoju oni privrednih grana koje bi davale najveće efekte u ubrzanom ekonomskom rastu, stvaranju dohotka, izvozu i zapošljavanju — ističe se u saopštenju sa sjednice Predsjedništva SR BiH, na kojoj je razmatran nacrt dugoročnog društvenog plana Bosne i Hercegovine za period od 1986. do 2.000. godine. Polazeći od izuzetnog značaja ovog dokumenta, Predsjedništvo je dalo više prijedloga i sugestija za dalji rad na njegovom pripremanju i pokrenulo veliki broj pitanja od bitnog značaja za utvrđivanje dugoročne politike uspješnog i dinamičnog razvoja Bosne i Hercegovine.

PORTRET ŽENE
DRAGINJA STANKOVIĆ

Težak život nije izbrisao osmijeh s njenog lica

- Zapis o ženi koja, iako već u poznim godinama, uspješno savladuje teškoće koje donosi život
- Već godinama Draginja je uspješan lovac, a kad zatreba i kosac!

Srestu sedamdeset dvogodišnju Draginju Stanković u zabitima petrovačkih šuma, opasanu redencima i s puškom o ramenu, i nije neka rijetkost. To najbolje znaju petrovački lovci, koji već decenijama druguju sa Draginjom, ne skrivajući lovačku zavist zbog vrijednih trofeja koje je ova vesela, robusna žena, osvojila. Eto, nedavno ubi i vuka.

— Vako ti je bilo. U predvečerje, uputim se od gostionice moga sina Nede, na putu AVNOJ-a, kući. Uprtim na rame karabin sa snajperom, rekoh, ako šta naiđe... I ne zadoh čestito u rijetku šumu, kad nešto šušnu. Kerče, pomislim. Skinem pušku, osmotrim šumicu kroz dalekozor, kad imam šta i vidjeti: vučica. Ne hvalim se, ali oborim je jednim metkom, pogotkom direktno u srce. Samosiknu, i opruži se. Kasnije sam saznala da je uselu zaklata tri ovce — priča jedina petrovačka žena — lovac.

Bez imalo pretjerivanja — o Draginji bi se mogla napisati i cijela knjiga. Bila bi to duga priča o teškom životu, beskraju majčinske nježnosti, vječnoj borbi sa nedaćama. Jedan od mogućih početaka te gorko-slatke priče mogao bi izgledati i ovako.

Draginjinog muža Bogdana, koji je cijelog vijeka obarao šumska stabla, na kraju obori bolest. Bilo je to teške 1949. godine, u ona oskudna vremena. Ode Bogdan, ostavivši za sobom četvoro nezbrinute dječice. Ali, osta majka Draginja, koja se ne predaje tako lako. Ustaje sa prvim suncem, u kasnu noć odlazi na počinak. Ne da ona preda se ni jačim muškarcima. I, bogme, dogura do kosibaše. Uprti vreću brašna, nosi je po tri kilometra, a da nigdje ne spusti, i donese je svojoj dječici. Pa sijeci drva, ribaj i rintaj, a uveče, skloni se od svijeta, pa dobro isplači.

— Jedne godine, dođe neka nastavnica iz Petrovca, mislim da su je zvali Gara (sad živi u Banjaluci), i pita me jesam li voljna dati stariju kcer Keviljku u Dom za ratnu siročad u Bihacu. Kako ću biti voljna, jedna ti sam? Ali, nema se kud, i pristanem. Nedugo zatim, dođe ona ponovo, i pita za mladu Nevenku. Dadoh i nju. Računam — manje će se napatiti. Kasnije su obje završile škole, sve tako u domu, i bilo im dobro i lijepo.

— A kod kuće mi ostala dva sina, Nedo i Nino. — Nedo od malih nogu krenu da zaradi za život. Čitave dane provodi u šumi sa lugalima. A kad je napunio dvanaest godina, javi se brat Sava iz Čelareva. Pritiši ga glad i neimaština, a ima sedmero djece. Mi se već osovili „na noge“. Ja zamegnula blago: imam 30 ovaca, četiri krave, konje... Četvrtu kravu odlučim pokloniti bratu. Ali, kako do Čelareva? Vremena su bila takva da je najsigurnije bilo krenuti pješke. I uputiše se moj Nedo i Sava u Čelarevo. Nogu pred nogu — stigli su za devet dana — prisjeća se Draginja.

Njenu pripovijest prekida prvi komšija Mičo Stanković. Ne zna kako da izade nakraj sa postavljanjem vrata na Stalu, pa poziva Draginju u pomoć, jer ona je u selu poznata kao „majstor za sve“. A ona se laća „bradvina“, pa teče li, teče.

— E, bogami, i Mičo je meni valjao kad mi je bilo najteže — kaže vječno vedra „majstorica“. — A ja to ne zaboravljam. Pomognem komšijama, koliko mogu: nasadim sjekiru, popravim stružicu, zamijenim proštac, zakoljem prase, jagnje...

Teški muški poslovi koje je iz nužde, cijelog života obavljala, nisu uspjeli ogrubjeti njeno nježno majčinsko srce. Čak i iz ove kratke priče o dugom i mukotrpnom životu Draginje Stanković može se izvući pouka sretnog življenja: važno je biti „punog srca“ — za ostalo je lako.

LI. LATINVIĆ

I danas plaća omladinsku članarinu

- SULEJMAN KABILJAGIĆ: Pruga je za sve nas, nekadašnje omladince bila i ostala velika škola ● Sve lijepo što sam u životu doživio i proživio bilo je uglavnom na prugama, na omladinskim radnim akcijama

sam ostao dva mjeseca i opet proglašen za udarnika. Bivakovali smo kod Nemile. Već je bilo malo lakše. Stigli su stručnjaci, našlo se i nešto mašina, kamiona. Ipak, i dalje se pretežno radilo ručno, kao i ranije. „Napadali“ smo Vranduk! Minerai bi bušili rupe, postavljao bi se eksploziv, i mic po mic, napredovalo se. Kada je Vranduk bio konačno probijen, taj događaj slavila je čitava zemlja, a ne samo brigadiri. Sa nama su bili i Norvežani, pa Grci, Francuzi...

● Tada sam prvi putu živo vidio i druga Tita. Bilo sam na otvaranju pruge u Sarajevu. Tito nam je tada čestitao na još jednoj radnoj pobjedi.

● Najteže nam je bilo tamo gdje bi se pojavila klizišta: radiš, radiš danima, upinješ se, kopaš, voziš... a preko noći klizište „krene“ i sve odnese.

Među brigadirima i brigadama stalno je trajalo takmičenje ko će više da prebaci normu.

PRAVI AKCIJAŠ

● Radio sam na prugama Ljubija — Brezčani, Banjaluka — Doboj, na Železniku, Mavrovu, zeničkoj željeznici... i na ko zna koliko lokalnih radnih akcija na Kozari. S Vrandukom sam se ponovo sreo 1978. godine, kada se od Doboja do Zenice gradio drugi kolosijek. Ostao sam dvije smjene: prvu i završnu. Imao sam tu čast da udarim prvi kramp, kao veteran. Najljepši momenat u ovih mojih gotovo šest decenija doživio sam kada su tom prugom krenule, uporedo, dvije kompozicije: u jednoj, koju je vukla lokomotiva „parnjača“, nalazili su se stari akcijaši, brigadisti, a u onoj drugoj, s električnom vučom, mladi graditelji, „autoklijunci“. Vozio sam se čas u jednoj, čas u drugoj. Djeća su me prenosila. To slavlje je trebalo doživjeti. Gledaš: hukte dva voza, utrukuju se, tamo gdje je nekad bilo bespuće!

● Ranije je na toj pruzi radilo 100.000 mladih. Sada samo 30.000. Ali, tu su bile moćne, danas nezamjenjive mašine. Kako smo obećali drugu Titu, radove smo završili prije na 15 dana. Zato je i radost naša bila veća.

● Te godine sam dobio i svečanu omladinsku uniformu. Na nju sam zakačio sve udarničke značke, koje sam svojim rukama „zaradio“. Mojima sam rekao: „Kada, jednog dana, umrem ima da me u toj uniformi sahranite“. I danas sam član Saveza socijalističke omladine. Uredno plaćam članarinu.

● Imam još samo dvije želje: da odem na kongres omladine i da, tada, starijim poručim: „Imajte u mlade više povjerenja! Tito je mladima vjerovao, i u ratu i u miru!“ I ove godine ću na akciju, tamo gdje me odrede, a iduće godine sa sobom ću, to je druga želja, povesti unuku Renatu i njoj predati — akciju. Neka nastavi gdje je stanem.

LIMUN PAPIĆ

PRUGA VELIKA ŠKOLA

Rođen u Bosanskoj Krupi, Sulejman KABILJAGIĆ (1928) proživio je više od pola vijeka u Banjaluci, a mnogo mjeseci i na — omladinskim radnim akcijama.

● Sve je počelo na Kozari 1945. godine: valjalo je obnoviti sela, podizati što se može podići, zbrinjavati djecu i starce. Na Kozari tada nije bilo baš mnogo muških, snažnih ruku: sve sama djeca, starci i žene. I onda je omladina krenula ka Kozari. Na planini i ispod planine nije, činim se, bilo nijedne čestito sačuvane kuće: sve je bilo spaljeno. A zima na pragu, ona čuvena, po hladnoći i snijegu, 1945/46. Gradile su se one male, klasične, sa sobičkom ili dva, tek toliko da se glava može da skloni.

SVI ZA SVE

● Radilo se na brzinu, da se bar nešto sklepa, jer vrijeme nije stajalo. Ostajalo se po mjesec-dva dana ili kraće. Zavisno od akcije i gdje se radilo. Potrpali bi nas u kamione, pa pravac Kozara! Nismo samo kuće gradili. Ako bi se negdje pronasao nekakav

progorgjeli šporet, krpili smo ga, kao što smo krpili šerpe i lonce. Ničeg nije bilo, a valjalo je živjeti. U stvari, radili smo ono što je trebalo, samo da ljudima olakšamo život. Spavali smo gdje i naši domaćini; na zid bi pristonili dasku-dvije, zavukli se ispod tog „krova“ i jedva čekali da zora grane. Kozarčani su nas dočekivali — kozarčki. Vatra se ložila na otvorenom, partizanski. Tu se radilo, živjelo... dok kućicu ne bi podigli.

KRAMP I LOPATA

● U jeku izgradnje pruge Brčko-Banovići, brigada „Danko Mitrov“ stigla je sredinom godine, dvadesetak kilometara niže Brčko, i prihvatila se posla Osnovna sredstva za rad bili su: kramp, lopata, nabijač i drvene tačke. Sve se, uglavnom, radilo ručno. Zorom, čim bi se dan oglasilo, kretalo se na trasu. Radilo se prema potrebi. Nasat — ako ga je neko i imao — nije se gledalo. Jeste, bilo je, prema pravilniku, određeno da se radi osam sati dnevno. Ali ko da u to vrijeme gleda na — vrijeme! Svima nam se žurilo da prvi voz što prije prođe prugom.

● Najteže je, rekao bih, bilo — pismenim brigadistima! Bilo je dosta nepismenih, pa je istovremeno, počela i borba za opismenjavanje: čim je lopata bila odložena, počinjala bi nastava. Oni drugi, koji su imali nešto škole, pohadali su razne kurseve: za tesare, zidare, vozače traktora.

MINERSKA PJESMA

● Proglašen sam udarnikom, a do udarničke značke nije se baš tako lako stizalo, jer su svi bili vrijedni, radilo se svojski, muški, omladinski. Radilo se i politički, društveno, a kad bi dohvatila nabijač ili kramp predaha nije smjelo da bude. Prihvatili se alata, pa ožeži...

● Te godine na akciji sam ostao dva mjeseca. Bilo ih je koji su ostajali i po pola godine. Kada je 1947. godine, brigada „Soša Mažar“ krenula na prugu Samac — Sarajevo i ja sam pošao. Opet

Oštro oko — nježno srce

REKLISU

TURIZAM I „BEČKA ŠNICLA“

— U Školi stalno nastojimo da kvalitet nastavnog osoblja uzdignemo na viši nivo, tako da su se, u tom smislu, gotovo svi nastavnici asistenti, još prije nekoliko godina, prekvalifikovali kroz institutski rad, baveći se isključivo specijalističkim disciplinama, na primjer, matematikom u ugostiteljstvu i turizmu, ekonomikom turizma, marketingom u ugostiteljstvu i turizmu, turističkim pravom itd. Uskoro ćemo dobiti i nove magistre i doktore tih disciplina.

Jedna visokoškolska organizacija za obrazovanje ugostiteljsko-turističkih kadrova treba da postane u Sarajevu prvorazredni reklamni imidž za jedan turistički centar svjetskog značaja. U tom smislu, turizam već danas zaslužuje da mu se omogući ne gradski ili regionalni već republički značaj.

Treba naglasiti da razvoj turizma ne zavisi samo od toga kako je pripremljena bečka šnicla, već od jedne kompleksne destinacije, to jest od uključivanja drugih brojnih sadržaja kao što je saobraćaj, trgovina, zdravstvo, kultura itd.

S obzirom na perspektivu koju turizam ima, predložio bih da u osnovnim srednjim školama uvedemo jedan predmet koji bi odgojno, komplementarno, upoznao, dake sa svim onim što spada u turistički fenomen: razvijajući u njima estetsku komunikaciju.

(Prof. dr Stefan Sušić, predsjednik Komisije VEKŠ-a za integraciju sa Ekonomskim fakultetom u Sarajevu)

ČITAV SVIJET — JEDNO TRŽIŠTE

● Pravo naučno vrednovanje je preduslov istinskog napretka. Jedno vrijeme u našoj sredini bio je snažan pritisak zatvaranja u društvenim naukama, navodno zbog neprimjenjivosti pojmova i kategorija korištenih u ostalom svijetu na naše osobne društvene oblike i okolnosti

va velike promjene u društvenoj konstelaciji. Neki naši ekonomisti su odmah ocijenili da se radi o konačno stvorenoj tehničkoj osnovi komunističkog društva. Ernest Bloh je povodom Marksovih teza o Foerjahu iznio da je Arhimedova tačka „znanje koje se odnosi ne samo na ono što je prošlo nego bitno i na ono što dolazi“. Tek horizont budućnosti, onakav kakav osvaja marksizam, sa horizontom prošlosti kao prethodnim prostranstvom, daje stvarnosti njene realne dimenzije. „Treći talas“, nas približava komunizmu, onim njegovim osnovnim odlikama kako ih je opisao Marks.

U razvijenim kapitalističkim zemljama, od velike krize 1929-33. godine, vladajući teorijski obrazac potekao je iz Keynesovog učenja. Na osnovu moćnog načela efektive tražnje i njenog značaja za upošljavanje svih raspoloživih privrednih resursa, on je izveo preporuke u oblasti monetarne i fiskalne politike radi izbjegavanja ekstrema u cikličnom konjunktornom kretanju, u normalnom odvijanju proširene reprodukcije, pa je postao glavni ekonomski teoretičar državnog kapitalizma. Cio ovaj instrumentarijum pokazivao je znake slabosti već početkom sedamdesetih godina. Danas su se na Zapadu nametnule teorije koje polaze od proizvodnje i ponude - ekonomska politika koja počiva na strogim monetarističkim pravilima, ideologija koja uzdiže tržište i privatnu inicijativu nasuprot državnom regulisanju.

Izvanjsno vrenje u teorijskoj ekonomiji uočava se i u Sovjetskom Savezu. Frigidna državna organizacija privrede ispoljava se u mnogim negativnim pojavama, od kojih, sa stanovišta globalnih političkih odnosa u svijetu u ovoj zemlji najviše briga izaziva smanjivanje stope rasta, izazvano malom efikasnošću privredništva i iscrpljivanjem mogućnosti koje pruža ekstenzivni zahvat raspoloživih resursa. U nekim drugim socijalističkim zemljama veća je smjelost u tumačenju fenomena socijalističke privrede i predlaganju novih puteva.

Obilježaja Jugoslovenske misli

Teorijski oslonac i polazište jugoslovenske ekonomske misli jeste marksistička politička ekonomija. Uz ovu konstataciju potrebno je dati bar tri napomene.

Prvo, neke discipline imaju malo neposrednih veza, podvlačim neposrednih, sa marksističkom političkom ekonomijom. Tačno je da je i kod nas bilo perioda kada se svaka disciplina nategnuto izvodila iz Marksovih, Engelsovih, Lenjinovih i da se ne reda čiji sve tekstova. To

nije dalo rezultate, čitavi dijelovi udžbenika i rasprava bili su „empty boxes“ (prazne kutije), pod kojim se terminom u anglosaksonskoj literaturi označavaju pojmovi argumentacija i rezonovanje bez prave sadržine. Drugo, ne postoji jedno i jedino tumačenje velike Marksove misli. Takav postupak je kanoniziranje, koje ima za pretpostavku jasan raspored snaga u društvu, koji

Medu projekte godine na prošlom Sajmu knjiga u Beogradu svrstana je i „Ekonomska enciklopedija“, koju je štampala izdavačka kuća „Savremena administracija“. Donosimo dio izlaganja prof. dr Zorana Pjanića, glavnog redaktora Enciklopedije izgovorenog prilikom predstavljanja knjige.

jednom sloju obezbjeđuje isključivo pravo odlučivanja u svim glavnim područjima i tačkama praktičnog života i misaonog stvaralaštva. Rđavo je istorijsko iskustvo sa sputavanjem slobodnog teorijskog istraživanja i umjetničkog izražavanja, jer se ideje mogu pobiti samo drugim idejama. Svaki drugi na izgled uspjeh, postignut kanoniziranjem, nije pravo trijebe i kratkog je dometa. Ali, s druge strane, fleksibilnost u tumačenju Marksa ne smije prekoračiti onu granicu, kada se pretvara u proizvoljnost i briše suštinski specifikum Marksovog naučnog doprinosa.

Treće, Marksova politika ekonomija nije zatvoreni teorijski sistem, ne samo zato što se svijet neprestano mijenja i javljaju nove članice, koje traže novu obradu, već izbog nesumnjivog doprinosa brojnih ekonomista građanske orijentacije. Kod njih je izvjesno prisutna ideološka opredjeljenost, ali kako je Lange među prvima zapazio, sadašnji svijet kapitalizma, svijet monopola i državnog intervencionizma, zahtjeva dobro ekonomsko znanje da bi se vodila uspješna ekonomska politika na mikro i makro nivou. U svijetu ovog primitivno djeluje postupak da se upoznaju druge misaone tvorevine, da bi se došlo jedino do tobožnjih argumenata za njihovo diskvalifikovanje.

Pravo naučno vrednovanje je preduslov istinskog napretka. Jedno vrijeme u našoj sredini bio je snažan pritisak zatvaranja u društvenim naukama, navodno zbog neprimjenjivosti pojmova i kategorija korištenih u ostalom svijetu na naše osobne društvene oblike i okolnosti. Jugoslavije jeste donijela značajno novo u svom razvoju, ali to ne znači prekid sa svijetom društvenih nauka...

SKICA ZA
PORTRET
JEDNOG
UČITELJA —
PROFESORA

Još samo korak do penzije...

Danina 35. generacija

Dane Beronja.

Učitelj razredne nastave, profesor sa diplomom Filozofskog fakulteta u Beogradu. Neumoran društveni radnik pasioniran pčelar, dugogodišnji lovac, aktivista u pokretu mladih gorana...

Sve je to Dane Beronja!

Ove godine on „izvodi“ svoju 35. generaciju daka. Jedan je od rijetkih među profesorima koji su se opredijeli li da do kraja radnog vijeka ostanu u razrednoj nastavi - uz osnove koji stiču prva šira znanja o životu koji ih okružuje.

Njegovo radno mjesto je u čelinačkoj područnoj školi u Opsječkom. A gdje je i kako počeo?

— Dobro se sjećam septembra 1950. godine i mog prvog školskog časa u Verićima. U staroj školi bilo je 140 daka, raspoređenih u dva kombinovana odjeljenja. Radili smo u veoma teškim uslovima; izuzev table i krede, drugih pomagala i učila nije bilo. A teško je bilo i đacima, jer tada nije bilo udžbenika, tako da se sve moralo bilježiti i pamtili. Ali, i pored toga, mnogo bolje se učilo, a svi su pošivali učitelja. Uporedo sa redovnom nastavom angažovali smo se na opismenjavanju odraslih i zdravstvenom prosvjetovanju. Nije se znalo za umor, za prekovremene nastavne časove i honorare za prekovremeni rad - priča Dane.

Iz Verića u Banjane

Poslije tri godine provedene u Verićima otišao je na odsluženje vojnog roka u JNA. U Vipavi je završio školu rezervnih oficira i stekao čin potporučnika. Želio je ponovo Veriće, ali ga uputiše u tada zabačeno selo Banjane, na krajem sjeverozapadu naše republike. Tu je ostao punih 15 godina. Uz pomoć vrijednih mještana uspio je da staru žandarmerijsku stanicu preuredi u školu. Kasnije je izgrađena nova školska zgrada sa dvije učionice, stanom i ostalim prostorijama.

Sredinom 1968. Beronja je iz Banjana prešao u čelinačku opštinu. Novo radno mjesto bilo je Osnovna škola „Novak Pivčević“ u Staroj Dubravi. Tu je imenovan za direktora škole, ali je obavljao i mnoge druge poslove. Ovdje je bilo znatno teže nego u Banjanima, jer je škola sa osam razreda. Bilo je raznih teškoća - naročito oko nastavnog kadra i organizovanja nastave u područnim školama u Branešćima, Gornjim Vijačanima, Donjoj, Velikoj Srednjoj Snjegotini. Moralo se svugdje stići i za sve naći vremena.

— Bilo je teškoća, ali teže od svega su stalna putovanja. Više od 256 godina sam „na točkovima“. Najteže mi je bilo u Staroj Dubravi, jer sam morao da ustajem u četiri izjutra da bih stigao na voz, a vraćao sam se kasno u noć. Eto, idanas sam stalni putnik između Banjaluke i Čelince, odnosno Opsječkog, gdje radim kao učitelj razredne nastave.

● Pedesetih godina, kada je Dane Beronja počinjao učiteljsku djelatnost u Verićima, školska tabla i kreda bili su jedina pomagala. Teško je bilo učiteljima, ali još više đacima, jer nije bilo odgovarajućih udžbenika

Pored rada u školi Dane je i aktivista. Bio je na omladinskim radnim akcijama - učestvovao je na izgradnji pruge „Samac-Sarajevo“ (izgradnja Željeznika i sa obje akcije vratio se sa udarničkim značkama. Više godina radi se mladim goranima, koji su pošli desetine hektara goleti. Sa dosta uspjeha obavljao je i mnoge smoupravne dužnosti.

Profesor, pčelar, lovac...

Prije pet godina Dane Beronja je diplomirao na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Oni koji ga bolje znaju - znaju i to da se s puno žara bavi pčelarstvom i lovom, što mu čini veliko zadovoljstvo.

— Uz veliko odricanje uspio sam da završim i fakultet. No, i pored toga, odbio sam da i dalje radim sa mladima, jer sam najstariji kad počnem sa prvačima i završim sa četvrtim razredom osnovne škole. To znači, izvedem jednu, pa nastavim sa drugom generacijom. Možda drugi to ne bi radi li, ali ja sam navikao i teško bih se mogao odvojiti od malšana.

— Čujemo da ste uzoran pčelar? — Pored svakodnevnih radnih obaveza stignem i do mojih pčelica. Imam 70 košnica, a ovim hobbijem bavim se oko dvadeset godina. Nije u pitanju samo materijalna korist, već i to što po nekoliko sati provedem u prirodi, na čistom vazduhu.

— A stignete da se bavite i lovom. — Za mene je i lov veoma privlačan. U lov odlazim isključivo subotom i nedjeljom i to mi pričinjava dosta zadovoljstva. Imam više trofeja, koje čuvam kao dragu uspomenu. Pčelarenje i lov su mi, vjerujem, produžili život, tako se još osjećam vitalnim.

Za svoj dugogodišnji rad, aktivnost u školi, organizaciji mladih gorana, uzgoju i zaštiti plemenite divljači, Dane Beronja je dobio više nagrada i priznanja. Najdraži mu je, kaže, Orden zasluga za unapređenje lova jer se to priznanje ne dobija lako.

Na kraju razgovora Dane nam reče da među „prosvjetarima“ ima dosta onih o kojima bi trebalo pisati. To su oni što sa puno entuzijazma, a bez prave valorizacije, obavljaju svoj delikatan i plemenit društveni posao. Jer - kako Dane Beronja reče - bez učitelja nema ni lekara, inženjera, umjetnika...

Sveto MILJEVIĆ

GOST UNIVERZITETSKE TRIBINE U BANJALUCI

Dr Zoran Pjanić, redovni profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu, bio je u utrak gost Univerziteta „Duro Pucar Star“ u Banjaluci. Tom prilikom, u okviru Univerzitetske tribine, čiji je organizator Markselistički studijski centar Univerziteta, on je održao predavanje o temi: „Aktuelni problemi provođenja Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije“

skog tržišta, kako to sada ističu američki ekonomisti, tehnologija i kapital otпочeli su da se kreću ka zemljama u kojima je radna snaga bila jeftina. Ovo je ozbiljno ugrozilo čelno mjesto američke privrede. Stoga se za nju kao krucijalno pitanje postavilo preusmjerenje od „stare ere velikih obima i standardizovane robe“ na sistem fleksibilne proizvodnje, u kojem bi došla do punog izražaja vrijednost njenog „humanog kapitala“. Novi sistem bio je moguć stvaranjem takozvane nove tehnologije - razvojem i konvergencijom kompjuterske i komunikacione tehnologije, širokom primjenom mikroprocesora i produbljivanjem robotike. Tradicionalne grane dobije su naziv „industrije rde“, ali i u njima se pojedini segmenti potpuno uklapaju u ovaj trend „visoke tehnologije“.

Treći talas

Sasvim je izvjesno da ovaj „treći talas“, kome je Tofler dao ime, izazi-

ZAPIS

Humanost u srcima tenkista

Pripadnici Školskog centra oklopnih i mehanizovanih jedinica „Petar Drapšin“ u Banjaluci u brojnim organizovanim akcijama pokazali su svoju privrženost solidarnosti i humanizmu kao značajnim osobenostima našeg socijalističkog samoupravnog društva.

I sada, kao mnogo puta u prošlosti pripadnici Centra shvatili su davanje krvi kao svoju moralnu obaveznu, masovno se

odazivajući povedenoj akciji, nošeni misliju da će njihova krv vjerovatno spasiti živote ugroženih ljudi.

Načelnik Centra Milošević Đorđević imao je veliko razumijevanje prema ovoj manifestaciji i svojim uticajem bodrio je da se akcija zatalesa i proširi na sve jedinice i škole.

Za posljednja tri mjeseca oko 700 vojnika i pilotasa dalo je 219 litara krvi. Ova brojka mogla je biti i znatno veća da su ka-

paciteti pokretne stanice za transfuziju krvi Vojna bolnica bili veći. Veliki broj prijavljenih dobrovoljnih davaalaca nije mogao dati krv i ostao je u nadi da će, prema datom obećanju, ekipe ponovo doći u Banjaluku.

U ovoj zaista humanoj akciji već niz godina ističe se jedinica starješine Vitoševića i škole rezervnih oficira starješine Radomira Glušića. Njihove vitrine krase brojne diplome za poseban doprinos u ovoj akciji, gdje se na neposredan način

potvrđuje privrženost ciljevima prave borbe za čovjeka. Čovjek je bio i ostao naše najveće bogatstvo. Pa, zar to nije potvrda i ove akcije.

Veliku zaslugu za ovakve rezultate pripada i referentima sanitetske službe u kasmama centra, starješinama Peruliku Maršetu i Božidar Jovanoviću, koji su se angažovali u popularizaciji i obezbjeđenju uslova za nesmetano odvijanje ove akcije.

M. MILUTINOVIĆ

KREIRANJE: osjećaj za aktualni modni trenutak u koji se treba uklopiti i dati nešto svoje

MEĐU MODELARIMA TVORNICE OBUĆE „BOSNA“

KAKO SU CIPELE IZ
BANJALUKE
ZAKORAČILE U
SVIJET VISOKE
MODE

MAŠTA U SLUŽBI ELEGANCIJE

Izvanredne rezultate u prodoru na izbirljivo zapadno tržište, koje bilježi zadnjih godina i osvajanje značajnih priznanja na domaćim i međunarodnim sajmovima mode, Tvornica obuće „Bosna“ ima dobitni dijelom da zahvali umješnosti svojih modelara i kreatora iz čije radionice izlaze modeli koji idu ukorak s modnim kretanjima u svijetu.

Modna obuća koju osmišljavaju „Bosnini“ kreatori, a za uvođenje u proizvodnju pripremaju modelari, već je uveliko osvojila kupce u mnogim evropskim metropolama, među kojima i tradicionalno elegantne Italijane. A prošle godine prve isporuke cipela krenule su i preko Atlantika, u Sjedinjene Američke Države.

O radu i rezultatima rada ovdajšnjih kreatora i modelara razgovarali smo u Službi za kreacije, modeliranje i realizaciju modela Tvornice obuće „Bosna“ poznatijoj pod nazivom Modelarnica, već prvi kontakt s našim sagovornicima — Hazimom Đonićem, rukovodiocem Modelarnice; Ivicom Blaževićem, kreatorom; Asimom Misićem, modelarom i Muharemom Harkom Smalagićem, rukovodiocem tehničke pripreme — odaje utisak da su to majstori svog zanata koji iznad svega vole ovaj posao.

POSAO KREATORA — SAMOSTALNOST I MNOGO SMISLA

Okolo pedeset zaposlenih u Modelarnici čine tehnološku cjelinu, a ujedno predstavljaju značajnu kariku u lancu preko koga se ideje kreatora ostvaruju u proizvodnji. Kreatori i modelari koji ovdje rade izrasli su iz proizvodnje. To su pretežno kvalifikovani i visokokvalifikovani obučari koji su se usavršili kroz rad. Posebna škola za kreatore i modelare ne postoji i za ovo zanimanje opredjeljuju se ljudi koji su u praksi pokazali izuzetnu sklonost za ovu vrstu kreativnog rada, a prethodno su dostigli visok stepen stručnosti u obučarskom zanatu. Sve se uglavnom bazira na dugogodišnjem iskustvu, upornosti i ljubavi prema poslu.

— Dobar kreator — kaže Ivica Blažević — treba da ima želju i volju da radi taj posao. Uz to i mnogo smisla za kreiranje. Bez toga nema ni novih modela ni originalnih ideja. Kreatori i modelari koji ovdje rade izrasli su iz proizvodnje. To su pretežno kvalifikovani i visokokvalifikovani obučari koji su se usavršili kroz rad. Posebna škola za kreatore i modelare ne postoji i za ovo zanimanje opredjeljuju se ljudi koji su u praksi pokazali izuzetnu sklonost za ovu vrstu kreativnog rada, a prethodno su dostigli visok stepen stručnosti u obučarskom zanatu. Sve se uglavnom bazira na dugogodišnjem iskustvu, upornosti i ljubavi prema poslu.

OŠTRA KONKURENCIJA

Nekoliko godina unazad „Bosna“ je vlastitim kreacijama osvojila evropsko tržište, čiji su zahtjevi u pogledu kvaliteta i praeznja mode veoma visoki.

— U okviru ponuda za tržište izlazimo sa dvije kolekcije godišnje. Kolekcija „proljeće-ljeto“ se priprema u jesen, a „jesen-zima“ — u proljeće. Nudjenje kolekcija inostranim partnerima jedan je od vidova plasmana. Konkurencija je oštra i među jugoslovenskim proizvođačima, a još je veća u inostranstvu — ističe Muharem Harko Smalagić. — Strani kupac ponekad traži dio kolekcije prema vlastitim zahtjevima i kreaciji, a mi razradujemo ideju, kreiramo dio kolekcije i usaglašavamo.

Sajmovi u zemlji, i van granica, prilika su da se prikažu najnovija dostignuća, ostvare kontakti s budućim kupcima, prate modna zbivanja i usvoje noviteti u tehničkim rješenjima i izboru materijala. O svemu tome Hazim Đonić kaže:

— Na upravo završenom „Tjednu kože i obuće“ u Zagrebu prikazali smo kolekciju za narednu sezonu — jesen-zima, ali smo imali priliku da upoznamo dostignuća drugih i da pravimo poređenja.

MODELARI: ljudi iz proizvodnje koji su ovladali svim tajnama obučarskog zanata

● Ivica Blažević: Dobar kreator sjedinjuje mnoge vrline, a osnovno je imati želju, volju i upornost za takav posao. Bez toga nema ni novih modela ni originalnih ideja

Trenutno su u modi novi materijali s naborima, koje ćemo sad razradivati, usavršiti i realizovati preko modela.

Sadašnji modni trend ne pokazuje težnju za raznobojnim kombinacijama. Kombinacije su dozvoljene, ali samo iz iste palete boja u različitim tonovima. Osim toga, imamo sitne detalje koji takođe moraju biti od kože. Srednja visina pete još dominira, ali se već pomalo naslućuje ponovno vraćanje nešto više potpetice.

MODIFIKACIJE PRIJE UVOĐENJA U PROIZVODNJU

Da bi se najnoviji modni stil uveo u proizvodnju, sve kreacije moraju proći kroz još jednu značajnu fazu: — modeliranje i razvijanje po brojevima. O ovoj fazi, kojoj se pristupa tek kad se obezbijedi kupac, govori Asim Misić, čovjek sa dugogodišnjim iskustvom u tom poslu.

„BOSNINA“ — „ZLATNA KOŠUTA“

Gotovo da ne prođe nijedan sajam a da kreatori „Bosne“, odnosno njihovih modeli ne osvoje koje značajno priznanje. Na domaćim sajmovima to su u više navrata bila vrhunska priznanja za eleganciju i kvalitet, kao što je „Zlatna košuta“ Beogradskog sajma mode ili „Zlatna cipela“ zagrebačkog „Tjedna kože i obuće“.

Ovdje se godišnje kreira dvije do dvije i po hiljade modela, koji se nude kupcima u dvije osnovne kolekcije — jesen-zima i proljeće-ljeto. Postoje i međukolekcije za posebne zahtjeve kupaca, osobito stranih. Tako je lani samo na zapadno tržište ponuđeno oko 1500 modela (uzotak obuća). Pored nastupa na sajmovima u zemlji, nove kreacije izlažu se i na poznatim sajmovima u Milanu, Bolonji, Parizu i Diseldorfu, što je još jedan dokaz da „Bosnina“ obuća svojim kvalitetom i izgledom može da izdrži konkurenciju najpoznatijih evropskih proizvođača.

— U odjeljenju za realizaciju modela — kaže on pravi se glavni uzorak koji ide na ovjera kod trgovačkih kuća koje će ga plasirati. Realizacija se smije odstupati — ni u osnovnoj liniji, ni u ostalim bitnim elementima — od prvog primjerka. U toku pripreme za uvođenje u proizvodnju moramo voditi računa da li određeni model možemo realizovati u našoj proizvodnji. Desi se, naime, da u fazi kreacije prođe model koji se ne može uvesti u proizvodnju bez korekcije i prilagodavanja. Ali, tu je modelar.

U realizaciji pojedinih modela ima i prepreka. To nisu samo tehnički uslovi proizvodnje nego i nedostatak raznovrsnih i kvalitetnih osnovnih i pratećih materijala. Ovo je problem svih obučara u Jugoslaviji, jer domaće tržište ne pruža širok izbor kože i pojedinih boja; nema uvijek kalupa odgovarajućeg oblika, raznih potpetica i drugog.

— U tom pogledu smo hendikepirani u odnosu na zapadne zemlje — kažu modelari i kreatori „Bosne“. — Tamo su obučari u velikoj prednosti, jer je u pratećoj industriji dostignut visok domet, pa se u proizvodnji može realizovati sve što kreatori zamisle.

Međutim, da biste se uvjerali da se modelari „Bosne“ uspješno snalaze, uspijevajući da uveđu u proizvodnju gotovo sve što se kreira, dovoljno je da bar letimično pogledate izloženu obuću u salonu ove tvornice. Pred tom raznolikošću, skladom boja i elegancijom linija ostaće zadivljeni i oni s najistančanijim ukusom.

Nidžara STANOJEVIĆ — FAJKOVIĆ

DANI PROŠLI I SADAŠNJI

A VRBAS ŽUBORI KAO I NEKAD...

Gornji šehar. Autobusa već odavno nema. A „osmica“, pošto odveze radnike na posao i kaže u školu, ne dolazi tako često.

njom, kad odvojiš djelić vremena za nju, stekneš sa svim drugi dojam. Još uvijek je jaka duhom, vesela i ponosna. A ima čime i da se ponosi.

Ljudi su postali nestrpljivi, pa su ili nervozno šetkali ili se udruživali u grupe i pričali. U početku tiho, a onda sve glesnije, u čemu su se isticale žene. A ja sam poželjela da u ovom dugom intervalu čekanja drugujem sa svojim mislima, pa mi je ovo stanje, uprkos hladnoći, donekle i godilo.

Rano je Ajša ostala udovica. Dvije kćerke i staru majku je mukotrpno hranila. Vazući na derđefu do kasno u noć, uz petrolejku i mješevinu, zarađivala je za život, pa je od toga čak i djecu školovala. Stariju kćerku Varnu poslala je u gimnaziju, a mladu Hasnu na krojački zanat.

Posmatram dobro poznati Društveni dom „Budućnost“, stare dućane porodne duž obale Vrbasa i oživljavam uspomene na dane iz djetinjstva. Sjećam se događaja još iz osnovne škole, kada sam sa svojim drugaricama — Nasihom, Sabihom i Ljubicom bježala ispred djeca koji su nas plašili i „ganjali“. Mi smo trčale i kad ih nije bilo. Dovoljno je bilo da jedna od nas poviče — „Eto ih“ — mi bi se razbježale kud koja.

Navire slika rane mladosti kada sam po nebrojano puta u toku jednog sata prolazila ulicom, a da nisam znala zašto. Prolazila sam zbog nečega, tražila sam nekoga, a potom odlazila na most da mi vode plahe rijeke odnesu čežnju.

Pogled mi pada na jednu stariću u dugom mentilu i još dužim dimijama. Bila je ogrnuta šalom. Zagledah je još bolje. Da, to je Ajša Perić. Majka, nena ili stara majka, kako je zove njena praukuca Lejla.

Gledam je pogurenu i skrhanu, poput ove naše čaršije u Gornjem šeharu, pa se divim i jednoj i drugoj: i Ajši i čaršiji.

Išla je polako, pomažući se štapom, starački. Takva je ona kad je čovjek posmatra sa strane. Ali, kad zapodjeneš razgovor s

Danju je napasala kravu po jarkovima i živicama, pa opet uzimala ručni rad, kerajući motive koji su se odovijek cijenili kao umjetničke tvorevine.

U predahu je odmarala oči u zelenoj rijeci, koja je tekla odmah ispod njene kuće, ili na visokoj krošnji jablana, pa su i ta rijeka i taj jablan bili za nju nekakav uzor.

Rijeka se neprekidno kretala, jablan rastao i odolijevao vremenskim nepogodama, što je i Ajša isto činila. I stasala je poput jablana, odolijevajući svim nedaćama jednog vremena u kome se niko nije osvrtao na samohrane majke. I samo to kretanje davalo joj novu snagui volju da opetane.

Od tada je prošio mnogo vremena. Danas je Ajša okružena pažnjom mlade kćerke i njene djece, a starije kćerka je posjećuje, ali samo u mislima i snovima.

Varnu je majka Ajša zemlji svojoj poklonila i njen život u slobodu uzidala.

Kako mi je draga ona majka šalom ogrnuta i ova Gornji šehar, ogrnut brdima, ponosan na svoju prošlost.

Uto naiđe „osmica“ i moje skrovište misli, ispunjene sjećanjima, neočekivano presahnuše.

Fatime GUŠIĆ

● Mnoge od konstatacija, iznesenih u tekstu „Ko minira samoupravljanje“, zasnovane su na poluistinama i nekritično interpretirane — mišljenje je članova Radničkog savjeta i Izvršnog odbora OOSS u „Snabdjevaču“

Optužbe bez argumenata

O braćamo vam se povodom napisa Zlatka Đurića, objavljenog u „Glasu“ br. 4298, sa naslovom „Šta se sve događa u prijedorskom „Snabdjevaču“? i naslovom „Ko „minira“ samoupravljanje“. Autor napisa na tendenciozan način, nekritički se pozivajući na nevjerođostne izvore (pa prema tome i nekvalifikovano) stvara netačnu sliku o „Snabdjevaču“, iznoseći pri tom izvjestan broj neistina, neosnovanih optužbi, pa čak i klevetala. Pošto je pomenutim napisom nanesena neprocjenjiva šteta, kako ugledu našeg OOUR-a, tako i ličnosti našeg direktora, Radničkog savjeta i Izvršni odbor OOSS, na zajedničkoj sjednici održanoj 2. marta 1985, donio je zaključak da je neophodno da ovom prilikom objektivno informišemo javnost i argumentovano joj predstavimo pravu, istinitu sliku o našem kolektivu. Analizirali smo pomenuti napis, pa smatramo da je najbolje da iznesemo konkretne argumente (utvrđene uvidom u našu dokumentaciju) za svaku optužbu ponaosob. Zadržaćemo se pravo na izjavama „poučenih“ u zbivanja.

KO TO GOVORI U IME VEČINE?

Dragan Đurašinović i Đuro Zgonjanin tvrde kako je većina radnika „iz inata glasala protiv istupanja iz „Nove sirovine“... Samo da Milutin Hrgar ne bi postao „veliki direktor“... interesantno

ODGOVOR AUTORA

NIJE BAŠ TAKO

Sasvim je izvjesno da su Radnički savjet i Izvršni odbor sindikalne organizacije „Snabdjevača“ mnogo šta pobrkali i prečitali u svom odgovoru na naše tobože „tendenciozno pisanje“ o neuspjehom referendumu i „drugim stvarima“ u ovom kolektivu, koje „neko“ odavno i sračunato „pokriva“ ostatkom dohotka i slabim informisanjem radnika.

Vrijeme govori da Radnički savjet i Izvršni odbor OOSS nisu ni pokušali da saznaju zašto sedmorica dojučerašnjih i sadašnjih radnika već četiri godine traže pomoć sa svih strana i predočavaju stil rada i ponašanja direktora Milutina Hrgara, šta je navelo četvoro njegovih, sad već bivših bliskih saradnika, da napuste „Snabdjevač“ ko je akter „kupovine“ 180 tona nepostojećeg otpadnog željeza i „prodaje“ 17 tona nepostojećeg pocinčane žice... Umjesto toga, ovi organi neumorno veličaju direktora i tvrde da u njihovoj sredini mirno teku rijeke!

Na osnovu čega?

U izvještaju o radu Opštinskog vijeća Saveza sindikata Prijedor (od marta prošle do marta ove godine) stoji, između ostalog, da su se u jednom broju sindikalnih organizacija, među kojima je i „Snabdjevač“, ispoljile „određene slabosti u metodi i sadržaju rada“, a razlog su „poremećeni međuljudski, samopravni i društveno-politički odnosi u tim sredinama“!

Čudno je, međutim, da Radnički savjet i Izvršni odbor OOSS uporno negiraju sve izjave Zgonjanina, Dobrijevića, Đurašinovića i Peklića, a direktora predstavljaju kao nezamjenjivog vođu, i time, zapravo, devalvi-

bi bilo saznati kojim su to statističkim metodom pomenuta dvojica došla do tako sigurnih podataka o tome šta većina radnika misli? Odgovor na ovo bio bi nesumnjivo značajan. Ovo pogotovo ako se ima u vidu da je inicijativu za izdavanje iz „Nove sirovine“ podržala apsolutna većina radnika.

U sličnom stilu je i izjava Đurašinovića i Zgonjanina da u „Snabdjevaču“ „nema samoupravljanja, jer su sva kormila preuzeli direktor i grupa oko njega“, kao i tvrdnja Husnije Pehlića „da direktor Hrgar radi šta hoće, ali sve vješto pokriva odlukama radničkog savjeta i drugih samoupravnih organa“. Ostvarili sve ovo što mu pripisuju, Hrgar bi možda i mogao — pod uslovom da u sebi sjedini fizičku snagu antičkih heroja i enciklopedijsku učenost geijalnih renesansnih majstora. Jer, držali u rukama „sva kormila“ OOUR-a sa osam poslovnih jedinica (lociranih u Prijedoru, Bosanskoj Dubici, Bosanskom Novom, Sanskom Mostu, Ključu, Bihacu i Zagrebu) — to

treba moći! I još nešto, kao ilustracija „samoupravljanja kojeg nema“ — protekle godine održano je 17 sjednica Radničkog savjeta, 9 sastanaka zbora radnih ljudi, 9 sjednica Komiteta za ONO, nekoliko sjednica Izvršnog odbora OOSS... Oprobanim manirnom najvještijih pera „žute štampe“, Đurić nastavlja da niže kockice koje nezaustavljivo tvore mozaik s likom direktora Hrgara kao samovoljnog moćnika, a Radničkog savjeta kao njegovog „piona“. Zajednički imenitelj svih izjava i primjera koje navodi je djelimična ili potpuna — LAŽ. Evo i dokaza.

ISTINA NEŠTO DRUGAČIJA

Slučaj „frižider“, „pozajmica“ skladištara Brkića, kojemu zbog toga „ni dlaka glave nije falila“ — čak je postavljen za v.d. rukovodioca radne jedinice. Prava istina je „ponešto“ drugačija: Brkić je, dok se za njegovu pozajmicu još nije znalo, na prijedlog Komiteta

za ONO postavljen za skladištara (a ne v.d. rukovodioca) radne jedinice u Ključu, kad je samopravna radnička kontrola otkrila prekršaj — Brkić je kažnjen premještanjem na radno mjesto fizičkog radnika, a po odluci disciplinske komisije OOUR-a vraćeno i ta sredstva, i to uz kamatu.

Đurićeva konstatacija da je „sprega s privatnim sektorom uzela maha“ potpuno je proizvoljna, jer još prethodne godine utvrđeno je idejno-politička odgovornost za rukovodioca komercijalne službe, koji je angažovao privatnog auto-prevoznika.

Tvrđnja o „zalađivanju građevinske armature na skladištu vješto je iskonstruisana, na osnovu istinitog događaja: Pomenutu armaturu „Merkur“ je naručio, a zatim narudžbenicu iznenada stornirao. Isto to je (telefonom) učinio i „Snabdjevač“, ali — neželjena roba je ipak stigla. Poslije smo ipak uspjeli da je rasprodamo, tako da se sada na skladištu nalazi samo oko osam tona armature (a ne 25). Ugovarač cijelog tog posla nije Hrgar, već komercijalna služba OOUR-a, a o čemu postoji kompletna dokumentacija.

Što se tiče „višta“ koji je „neopravdano“ dobio Hrgar, unatoč „intervenciji samopravne radničke kontrole“, možemo reći sljedeće. Sve to regulisano je odlukom Zbora radnih ljudi broj 5152/84, a pomenuti novac, osim Hrgara, dobile su i radnice privremeno odsutne zbog porodijskog bolovanja, radnici koji su napustili OOUR, a radili su prva četiri mjeseca, pa i oni koji su bili na godišnjem odmoru ili odsustvovali po bilo kom osnovu.

DOBITI I KUPITI — IMA TU RAZLIKE

Na klevetu Husnije Pehlića da je Hrgar „na račun radne jedinice u Bosanskom Novom... dobio za gradnju kuće“ 4000 opekarskih blokova ne treba trošiti suviše riječi. Hrgar je pomenute blokove KUPIO, a ne dobio. Odgovarajući računi dostavljeni su Radničkom savjetu na uvid.

Na kraju, o optužbama Mire Dobrijevića. Preko prve — da vrijednost boda određuje sam direktor — preći ćemo samo jednostavnom konstatacijom da u „Snabdjevaču“ postoji godinama se primjenjuje Pravilnik o raspodjeli sredstava lične i zajedničke potrošnje. Ovaj samopravni akt radnih ljudi OOUR-a primjenjivao je i sam Dobrijević, kada je na nekoliko mjeseci zamijenio oboljelog Hrgara na mjestu direktora OOUR-a. Nešto duže zadržaćemo se na tvrdnji da je „s nekim privatnikom ugovorena izgradnja septičke jame“ u poslovnicu Sanski Most. Međutim, Radnički savjet ugovorio je izgradnju kompletnog mrogrog

čvora, a ne samo septičke jame (odluka broj 1023/84), sa Zanatskom zadrugom „Sana“ — kao izvođačem koji je ponudio najpovoljnije uslove. Poslovi na izgradnji septičke jame koštali su 73.250 dinara (a ne 130.000 dinara, kako tvrdi Dobrijević). U istom listu je i Dobrijevićeva optužba da je „samo za montažu 22 radijatora u upravnoj zgradi „Snabdjevača“ isplaćeno 999.869,00 dinara. Istina je (opet) savim drugačija: ugrađeno je 459 članaka radijatora (a ne 22) na 23 grijna mjeseta, uz svu drugu potrebnu instalaciju: kotla, 380 m dužnih cijevi, instalacije (ugovor broj 503/84), i to uz cijenu od 547.600 dinara (ugovor broj 5484/73), zaključeno između Radničkog savjeta i Zanatske zadruge „Progres“ iz Prijedora.

KOJI SU MOTIVI DEZINFORMACIJE?

Dakle, na osnovu izložene argumentacije i materijalnih dokaza koje posjedujemo konstataujemo da su optužbe iznesene u napisu „Ko minira samoupravljanje“ — lažne, i da se njima pokušalo diskreditovati lik jednog poštenog čovjeka, dugogodišnjeg rukovodioca, a preko njega i rad Radničkog savjeta i drugih samoupravnih organa u našem OOUR-u. Dakle, ciljevi pomenute dezinformacije su, očigledno, jasni — a motivi?

Na njih će možda ukazati činjenica da su trojici osoba, na čije izjave se Đurić poziva, izricane disciplinske mjere zbog težih povreda radnih obaveza! Dakle, svaki član ovog „malog ali odabranog društva“ ima razloga za netrpeljivost prema direktoru i osvjetlovljivost prema Radničkom savjetu.

I njima je Đurić poklonio povjerenje, ustupio prostor javnog glasila i nekritički usvojio njihove optužbe! Za čovjeka koji je živio od javne riječi i koji zna njenu snagu — to je, u najmanju ruku, neoprezno. Teško je povjerovati da Đuriću nije poznato jedno od osnovnih pravila iz abecede novinarstva — treba čuti i drugu stranu (u ovom slučaju: Radnički savjet, Osnovnu organizaciju SS samopravnu radničku kontrolu, partijsku organizaciju...). Težnja ka senzacionalizmu, razbacivanje proizvoljnih konstatacija, tendencioznost i slično iz Đurićevog „arsenala“, ne služi na čast ni njemu ni postu kojim se bavi.

Nam je, na kraju, ostalo da na Đurićevu pitanje: „Ko minira samoupravljanje“ ponudimo i moguć odgovor — intriganti i lovci na senzacije!

Svakako, pravi odgovor pronaći će i Osnovna organizacija Saveza komunista OOUR-a, kojoj je predloženo da ova pitanja stavi na dnevni red.

Radnički savjet i Izvršni odbor Osnovne organizacije Saveza sindikata OOUR „Snabdjevač“ — Prijedor

Zlatko ĐURIĆ

GOST „GLASA“

EDO MURTIĆ,
AKADEMSKI SLIKAR
IZ ZAGREBA

Za slikara Edu Murtića kritičari kažu da u svom likovnom radu slijedi put vlastitog unutarnjeg diktata, lišen svake šume postaje kao slikar vremenom sve rafiniraniji, sačuvaši vlastiti izraz. Uz slikarstvo bavi se grafikom i grafičkom opremom (knjige, plakati) scenografijom, tapiserijom, radi u tehnici mozaika i emajla, a djela mu se nalaze u privatnim zbirkama, muzejima i galerijama svijeta.

● Već pet decenija učestvuje zajedno sa slikarima i pjesnicima u izradi grafičkih mapa. Od prve knjige poezije „Crveni konj“ Jure Kaštelana, „Jame“ Ivana Gorana Kovačića, sa Zlatkom Prlicom, poezije Oskara Daviča. Ova najnovija „Zavjet za Epelion“ plod je višegodišnje saradnje sa Kaštelanom. Šta reći o tome o sprezi i vezi slikarstva i poezije?

PLODNO DRUGARSTVO SA PJSNICIMA

— Taj vid rada za mene ide uz sliku. Slika je nešto štura ukoliko nema tog drugarstva i veze za poezijom. Stotine likovnih stvaralaca u povijesti od prvih dana štampe koristili su tu saradnju. Nastalo je tako niz slika vrlo jakih izražajnih sredstava. Način na koji se za poeziju interesuje niz velikih slikara i poeta, to je ono što smatram sa svim normalnim radom. Lično, ja sam dosta vezan prijateljski sa pjesnicima. Našli smo dosta toga zajedničkog. Konačno, pjesnici sudio mog radu u ateljeu. To višegodišnje druženje pokazalo se plodnim.

● Pedesete godine kritičari ocjenjuju veoma značajnim u vašem radu - odizak u SAD i poznati ciklus „doživljaj Amerike“ doprinose revolucioniranju jugoslavenske umjetnosti. Kad je riječ o prelomnim trenucima poslijeratne jugoslavenske likovne umjetnosti, u kojima ste i vi učestvovali, recite - koliko je umjetnik upućen na vlastiti stvaralački opus, a koliko na rad u grupama, koji obavezno prate sukobi i nesporazumi?

— Lično mislim da je umjetnik važniji grupe - oc formiraju kad jedan broj autora, agresivnijih, žele da se udruže, ali to ne moraju biti autori koji čine revolucionarni korak. Grupe mogu biti autori koji nisu dovoljno jaki. Drugo je kad se u istom momentu nalaze ljudi koji slično misle. Nikad stariji nisu stvarali organizovane grupe, futuristi, imazisti, na primjer nisu stvaraoci. Bauhaus je drugo, koji je i programom kao grupa arhitekata za afirmaciju i reorganizaciju industrijalizovane jedne sredine. To je već drugi smisao. Programске grupe u likovnoj misli nisu presudno bitne.

AKORDI BOJE I HARMONIJE

● Način na koji se za poeziju interesuje niz velikih slikara i poeta, to je ono što smatram sa svim normalnim radom. Lično, ja sam dosta vezan prijateljski sa pjesnicima, našli smo dosta toga zajedničkog. Konačno, pjesnici su dio

● Često se ističe vaša svestranost, književna radoznalost i želja da se okušate u različitim tehnikama (akvarel, grafika, mozaik, keramika, freske, tapiserija). Smatrate li to kvalitetom ili prirodnom željom da se obogati stvaralački rad?

— To je sasvim prirodan put. Umjetnik mora biti i tehnički svestrano obrazovan. To je u svijetu dosta često i neosporno. Normalno je da slikar koji vlada zanatom pozna različite tehnike.

POTREBA ZA SLOBODOM

● Izlagali ste mnogo u inostranstvu, ali i u zemlji, a vaša djela nalaze se u stalnim postavkama poznatih muzeja svijeta (London, Milano, Pariz...) Rodeni ste u Velikoj Pisanici kraj Bjelovara, učili škole u Zagrebu, a kritičari u vašem radu ističu mediteransku snagu i energiju. O čemu je riječ?

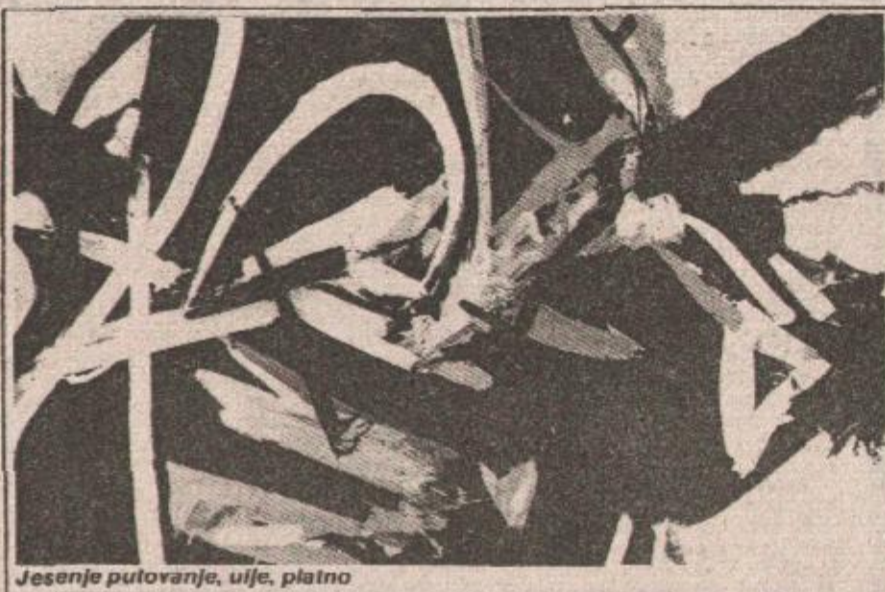
— Mediteran nije uži pojam. Mislim da su svi Jugosloveni Mediteranci. Italija je i u unutrašnjosti i na obali. Mislim da je to preusko gledanje. Svi smo mi po svom habitusu, temperamentu, balkanskom, Mediteranci, to nije geografski pojam. Teško bih se složio sa nekim podjelama na cikluse; ne bih meoao svoj rad u razdoblja, to je zadatak historije umjetnosti. Velim vam, povijest umjetnosti može da to pretvori u cikluse i razdoblja i zatvara u ladice i fascikle.

— Kad je riječ o mapi „Zavjet za Epelion“ u većini slučajeva bio sam inspiriran poezijom Jure Kaštelana. Ona je za mene asocijativna, ne znam da li je to najpraviiji odgovor, a i Kaštelan je u nekim stvarima reagirao na sliku - to je sasvim logičan put. To nije apstraktna ilustracija, već određena situacija - na određenu poetsku misao. Mi-

Edo Murtić - Radim i po deset sati dnevno i to je premalo

● Mislim da je u umjetnosti najvažnija potreba za slobodom koja je neosporna, a sluh za likovnu umjetnost nije tako istančan kod svih

Jesenje putovanje, uije, platno

slim da je u umjetnosti najvažnija potreba za slobodom, koja je neosporna. Ne vidim da je to grijeh. Više volim ići na teren, biti na tragu nepoznatog, nego razmišljati o ladicama u koje vas svrstavaju historičari umjetnosti. Križna je svojevrmeno pisao o Dobroviću, a za dvije godine Dobrović ga je savojim djelom demantirao. Sluh za likovnu umjetnost nije tako istančan kod svih.

● Planovi?

Slikam, većinom sam u Zagrebu. Upravo

sam u povratku kući, vraćam se iz Pariza. Mislim da je premalo vremena da bi se putovalo i stvaralo. Radim deset sati dnevno i to je premalo. Ljetos planiram izložbu u Dubrovniku, programom predviđam niz izložbi iduće godine, a ovih dana biće otvorena izložba u Čikagu - to su četvorica autora - Sulaž, Peili, Mesaž i ja. Bilo je previše putovanja, gubim tako dosta vremena za rad.

Jagoda PRNJA

SUSRET U PODBRDU KOD MRKONJIĆA

Đurina Jasna poljana

● Razgovaramo sa Đurom Stipanovićem, prvim seljakom-pjesnikom primljenim u Udruženje književnika Bosne i Hercegovine

Pero i zidarski čekić mogu skupa

Nedjeljko od Mrkonjić-Grada, u selu Podbrdu, živi i stvara Đuro Stipanović, prvi pjesnik - seljak primljen u Udruženje književnika Bosne i Hercegovine. Đuro, majstora - zidara, od prije nekoliko godina zaposlenog u Građevinskom preduzeću „Udarnik“, prvo tražimo na jednom od nekoliko gradišta u gradu.

Čim spomenemo Đuru Stipanovića oko nas se sjatit će radnici, svako od njih, Đurinih drugova, želi da nas uputi kako bismo ga lakše pronašli. „Zar Đuro - pobogu si - kako ga ne bi znali! To je naš pisac, piše pjesmice...“, uzbuđeno će jedan radnik, pitajući zašto ga tražimo.

Želimo razgovor sa Đurom za novine, kažemo.

„U novine!... E, vala dragomije je kada ćeš mene u novine staviti!“, dobacuje nam jedan drugi radnik...

Obilazimo sva radilišta u gradu, ali Đuro ne nalazimo.

„Sigurno je na raspodjeli“ rekoše nam.

Odlazimo u Podbrdo, Đurino rodno, živopisno selo, „po stotine puta opjevano“ u njegovim pjesmama. Nalazimo pjesnikovu suprugu Ljubu i sina rek'o. „Onda: „Slapovi u mojim venama“, „Kapljice u mirisu“, „Križa od oblaka“... „Stani, stani... „Radost iz rukava“, „Splav u travi“, „Glavom u oblaku“, „Sunčanice“, „Čuvari vatre“... „Kozarski vidici“... „Govor bez pravila“, „Lirski mozaik“...“

„E, moj sinko... Teško, kako nije... Moj Đuro od grla otkada i izdaje svoje knjige... Ja sam zaljubljen u zemljoradnju, a on u knjige. Ja njega razumijem, ali neki ga ne razumiju...“ U šta je to Đuro zaljubljen? - kažu... Ali, opet on veli: „Teže mi je s mojom ženom Ljubom, nego s kritičarima...“

Poslije dugih lutanja, ipak, pronalazimo pjesnika na jednom radilištu. Đuro je tih čovjek, dječjački stidan. Pristaje na razgovor. „Pa, ajde de, nahodali ste se zbog mene“, kaže i spušta glavu zemlji. „Reci nam nešto o sebi“, kažemo.

„Rođen sam trideset sedme, eno ondje, ispod brda, u onoj pržini... počeo sam da pišem pedeset pete.“

„Ove godine slaviš jubilej - trideset godina književnog rada“, kažemo.

„Ma, kakvi jubileji... To slave poznati pisci... Ja sam seljak... Volim kad me zovu seljakom-pjesnikom...“, govori Đuro tiho, pomalo stidno i nastavlja:

„Ja sam pis'o dvadeste i tri godine, dok se malo nisam svještio. Onda sam objavio prvu knjigu, „Sjene brezove šume“...“

„Koliko imaš objavljenih knjiga?“

„Četrnaest...“, kaže osmjehujući se, i nabraja: „Sjene brezove šume“, to sam rek'o. „Onda: „Slapovi u mojim venama“, „Kapljice u mirisu“, „Križa od oblaka“... „Stani, stani... „Radost iz rukava“, „Splav u travi“, „Glavom u oblaku“, „Sunčanice“, „Čuvari vatre“... „Kozarski vidici“... „Govor bez pravila“, „Lirski mozaik“...“

Koliko je to?

„Dvanaest“, kažemo. „Da... „Dječak bi htio“ i „Rumeni be-raći“... Eto, četrnaest“

„Tvoje knjige, zaista, imaju zanimljive naslove, kažemo i nabrajamo: „Slapovi u mojim venama“, „Splav u travi“, „Govor bez pravila“...“

„Ma, bogati!“ čudise Đuro, osmjehuje, trlja ruke.

„Kada pišeš?“, pitamo.

„Zimi... Samo zimi kad se ne radi... I to noću, kad žena i djeca spavaju...“

„Inspiracija mi je moje selo, njegova idila...“

„Kako na to gledaju komšije? Šta kažu?“

„Ne kudi niko moje pjesme... Drago mi je kad me vide u „Mrkonjićkim novinama“, kad nešto pročitaju... Čitam im ponekad na prelima... Ova djeca znaju neke moje pjesme napamet...“, kaže ozaren, sretan.

„Ko je sve čitao tvoje pjesme? Koji je pomagao najviše?“

„Najviše mi je pomagao profesor Stevan Stojičić, koji uči dake u gimnaziji... A pjesme su mi čitali mnogi: Lovrenović, Nusiha Kapidžić, Stueden, Velimir Milošević, Miljko Šindić (on je profesor u Banjaluci) Onda Stevka i Ranko Preradović, Ismet Bekrić, Zorica Turjačanin (isto profesor u Banjaluci). Onda Nedo Sipovac, Branko Stojanović, (on je ostar kritičar). Ne znam jesam li koga zaboravio. Da se ne naljuti...“

„Kad si se najviše obradovao?“

„Pa, sedamdeset prve kad su mi Dobrica Frič i Drago Vitošević objavili pjesme u „Raskovniku“... Dvadeset i tri godine sam samoučki piš'o pjesme... Napišo sam dvadeset i dvije hiljade pjesama i onda su mi oni štampali u „Raskovniku“... A drago mi je i pismo Branka Čopica“

Idemo Đurinoj kući po Čopicevo pismo. Đuro ga prvo dugo drži u ruci, čuti, okrece ga, a onda polako otvara i vadi list pisan Čopicevom rukom.

„Vidiš... Ko bi reko“ da je on svršio filozofiju. Rukopsi mu k'o u daka-prvaka, kaže Đuro i pruža pismo. I zaista: rukopis velikog pisca teško pisan, slova „Crtana“, redovi neravni, ukošeni. Molimo Đuru da nam ga on pročita.

„Nemoj da ga ja čitam - čilo sam ga stotinu puta. Ali ajde, pročitaj ga“

Pismo glasi:

„Dragi druže Đuro, pogledao sam Tvoje pjesme za djecu, jer su me one posebno interesovale: zvonke su, maštovite i originalne i po motivima i po obradi. Bio bih sretan da i Tvoje pjesme „za odrasle“ (da ih tako nazovem, jer i pjesme za djecu itekako spadaju za odrasle) budu na toj visini. Zaista si originalna, svoj: nov u litera-

turi za djecu. Ja se nadam da će te prihvatiti naši bosanski izdavači. Bila bi velika šteta da ti ne izidu u susret... Ja te, inače, preko ovog pisma najtopije preporučujem svakom našem izdavaču, posebno našima u Bosni. Želim Ti mnogo uspjeha u daljnjem radu i srdačno Te pozdravlja Tvoj Branko Čopić“

„Đuro, sad si primljen u Udruženje književnika. Šta ti to znači?“

„Ne znam... Više ću se vidati sa pjesnicima. Više ću čitati pjesme.“

„Jesi li ikada negdje nastupao?“

„Nisam nikad. Ne znam bi li i mog'o... Stidljiv sam“, kaže i spušta glavu zemlji kao dijete...

Polako se mračni. Đurino selo, Podbrdo, pjesnikova Jasna poljana, uvijek se u noćni plašt.

„Kuke su mi ispucale od maltera, oprosti!“ kaže pjesnik i pruža ruku, dodajući:

„Što ne bi prekonačili kod mene“.

Zahvaljujemo se našem domaćinu na neusiljenom gostoprimstvu i odlazimo.

„Pozdravi mi banjalučke pisce! I dodite jedne nedelje!“ reče na kraju pjesnik Đuro Stipanović, mašući nam rukama.

Milenko STOJČIĆ

ALIJA H. DUBOČANIN

IGRA

Kasno sam saznao da smo pokvarili igru ljepšu od naše. I više od igre: pokvarili smo i u neželjenom pravcu usmjerili dvije sudbine.

Vidiš li onog suvornjavog visokog muškarca u bijelom odijelu... Da, njemu se okrenula i nasmiješila se ona gospođa s kćerom udavačom. Iza nje, s prijateljem, razgovara njen muž. On zna kome se ona naklonila, a zna i zašto. Svake nedjelje izadu na svoju obaveznu šetnju pored rijeke, izidu da se sretnu, da se očima poljube, ili je to, možda, već nešto drugo. Za trideset godina svaki odnos uzri. Oduzmi i njemu i njoj po trideset godina i slušaj šta ih rastavi.

Na mjestu ove današnje stajala je stara, po svojim gostima poznata kafana „Stuka“. Umjesto ovih borova, ispred nje su se granale topole, ciorred topool, uvijek pomalo nagnutih kao da su upravo iz „Stuke“ izišle. Pod jednom najkrivljom, u nju su kola najčešće udarala, okupljali smo se mi, grupa petnaestogodišnjaka. Bila su to topla ljetna predvečerja puna naše čežnje za životom. Savu vidiš. Ona je ostala ista, samo je naše oči ne gledaju više sa toplim sjajem. I s njom se izgleda varam: ni njeño vodeno oko nema nekadašnju djetinju bistrinu.

Okolo kafane se uvijek nešto događalo. Automobili s našim i tuđim registracijama zaustavljali bi se podižući našu domađu prašinu. I dok bi gosti sjedjeli u kafani uz ribu koju je još sinoć ulovio Dundul, mi smo prali kola, a onda je jedan od nas odlazio do stola vlasnika opranih kola i naplaćivao naš trud. Novac bismo podijelili, ili bismo odmah kod gostioničara Fike uzimali sokove i naše prve cigarete. Onome ko nije htio platiti priređivali smo malo iznenađenje. Ako su kola bila manja, i lakša, s naporom, ali smo ipak uspijevali, prenosili smo ih između topola. Topola

naprijed, topola nazad, i nijedan vozač tu sebi ne može pomoći. Fiko je odavno s nama sklopio nijemi sporazum, i njemu smo ponekad čistili ribu za sitne novce, i čutke je gledao na naš način zarađivanja. Onima s velikim kolima nismo mogli ništa. Sve češće smo manja kola prenosili između topola i prije pranja. Uglavimmo auto između stabala, i čekamo. Sjedimo, kao nezainteresovano, pod najkrivljom topolom, vlasnik izlazi, sit i napit, pogleda svoja kola, pogleda nas, ivrlo brzo postane mu sve jasno. Sam pita: koliko? A to „koliko“ zavisilo je i od nas i od vlasnika. Ponekad nam treba više, a ponekad sam vlasnik daje našu cijenu, samo da se što prije otarasi i nas i „Stuke“. Neće li platiti, mi se povlačimo. Naš posao mu niko drugi nije smio uraditi. Iznošenje kola bilo je naše. Naplaćivanje unaprijed.

Prati onaj njegov korak, takav korak se rijetko vidi. Kažu da ga je naslijedio od svog oca, predratnog advokata u Derventu. Na tom koraku se nikada ne vidi da li čovjek pada ili se diže. Sav je od ljepote i sklada pokreta. Noga koja pjeva. Kad on koraca, to je svečanost. Dode čovjeku da se i sam malo ispravi gledajući njega. A ona... ne, neću ti reći njihovo ime. Ljepše je da ti ne kažem. Saznaćeš od drugih. Ona je kćerka starog trgovca tekstilom i velikog kolekcionara čilima, Teodora Persijanca. Persijanac mu je nadimak. Kažu, volio je svoj nadimak.

Kad su se njih dvoje, u nekoj slupanoj krtinji, zaustavili pred „Stukom“, bila je subota, i mi smo se dogovorili da obavimo još samo taj posao jer nam se žurilo na utakmicu između našeg „Zadrugara“ i derventskog „Tekstilca“. Dobio sam za datak da stražarim dok naša „bagradija“ postavlja krtinju između topola.

Gledam kroz prijavu zavjesu koja zaudara na dim i pivo. Na

zavjesi su gusti upljudci koje ostavljaju julske muhe. Njih dvoje sjede pored zida na kom se raskriilo preparirani orač, a ispod orača je velika štuka izrezbarena od orahovine. Čini se da će svakog trenutka preparirani orač zariti svoje kandže u drvenu štuku. Njena lijepa uzemirena glava nalazila se tačno ispod desnog orlovoog krila, a on je sprečavajući svoje jake ruke da ne polete prema njoj, stezao ivicu stola kao umoran plivač koji se uhvatio za ivicu čamca. Gostioničar Fiko prišao im je sa onim vječnim upitnikom na svom licu nezdrave boje. Naručili su ribu.

Kafana diše svojim zadimljenim plućima. U zraku vise raspolovljena riječi i kao otrovani insekti udaraju glavom o zidove obložene već crvotčnim drvetom. Iz polumračnog

niz koje je često odlazio pun neke djetinje mlade nade, a uvijek bi se vraćao taman i čutljiv. Nikad nikome nije kazivao dokle je stigao i šta ga je nazad vratilo. „Ova djeca poslije rata...“, evo ga opet počinje i na riječi „rata“ tako uzdahne da se zaljula gust kafanski zrak pun dima i mirisa, nedorečenih riječi i nesporazuma.

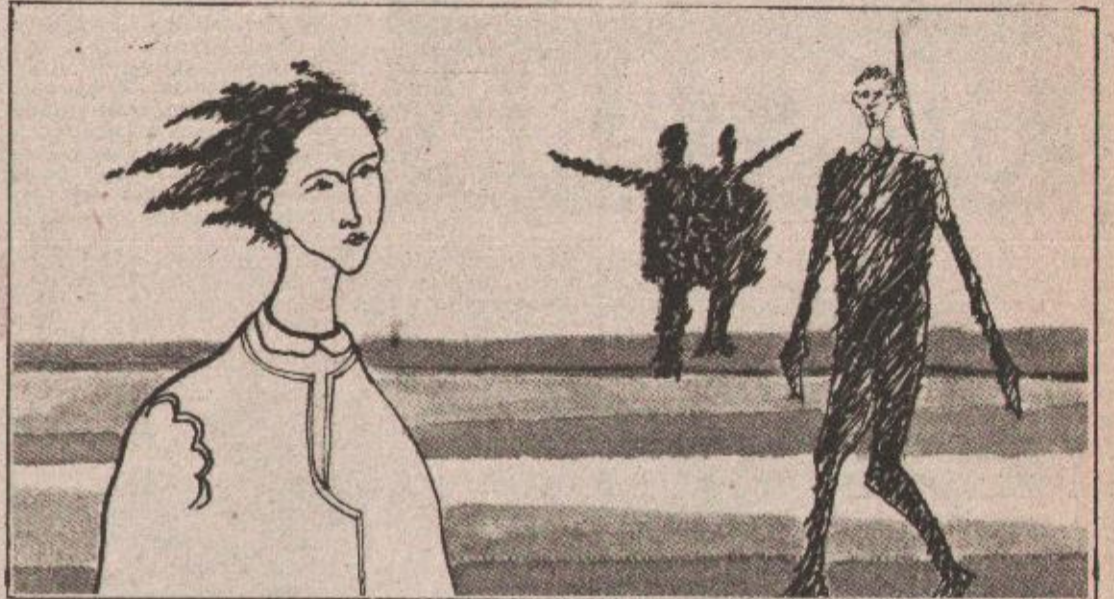
Njih dvoje su dobili svoju ribu i sad je jedu viljuškama. Izgleda daga onapožuruje. Naša grupa se bori s njihovom krtinom i već su jedan kraj navukli uz topolu. Kad zanesu i drugi kraj moći ću napustiti svoje straženje.

Sav izlizan, nagoren i polunijem, od stola do stola klata se Vojkan, čovjek kome je nemoguće odrediti starost i godine. I on nešto pokušava reći. Bilo kome. Pokušava danima, mjesecima, godinama, ali sve

samo jedno oko. Nasred čela jedno veliko oko. I ništa to čudno ne bi bilo, čudna mi čuda, šta je šest nogu, nego to tele izgleda može malo i da govori. Svjetsko čudo. Doći će naučenjaci da telence ispituju...“

I onda se dogodilo.

Niz široku makadamsku cestu, podižući tešku prašinu, prema čaršiji i „Stuki“ sjurila su se troja kola. Tri nove „olimpije“. U prvom limuzini, sav temeljan i siguran u sebe, sav od stila trgovca i uglađenog putnika, sjedio je njen otac, Teodor. S bukom su se zaustavili pred „Stukom“. Da smo bar na vrijeme shvatili šta se događa. Njih dvoje su skočili sa stolica, i još sa zalogajima u ustima, potrcali su prema svojim kolima. U tom času iz svoje „olimpije“ izlazi Teodor sa novom puškom dvocijevkom i puca u vazduh.

Ilustrovao Igor BOBAN

ugla u dnu kafane dopire pikantna kašalj pomiješan sa tankom rakijom kojom se časti stari lađar Gano. Debelim i oteklim usnama pokušava svezati dvije riječi. Ne uspijeva. Riječi bježe jedna od druge i oboje mu se rugaju. A kad bi uspio, makar jedno, čini mu se, obje riječi bi odjednom bile osvijetljene, jedna drugu bi objasnile i osmislile. Ovako, svaka za sebe, odvojena i daleka, ostaje nejasna u tami njegovih razjedenih pluća. Tu je i Kušmo, starac djetinjeg osmijeha, s pjesmom koja je postala njegov znak, pjesmom koju decenijama pjeva, i sebi, i ljudima, i Savi, i šljivcima, i krivudavim drumovima

što se da razabrati jeste jedno šišteće... „niisam... ja ... niss-saaam“. Ali niko neće da čuje da nije on, a kamoli da ga pita šta to on nije i šta mu je to zapelo u bolesnom grlu i još bolesnijem životu. Stvarno, šta Vojkan nije? Ko je, ako nije on? I šta je? Hoće li ikad iko saznati? Primiće se njihovom stolu.

Auto je već uglavljen među topolama.

U kafanu ulazi naš lokalni šeret i spadalo, zanovijetalo i blebetalo prvog reda, ribar Bardan. S vrata već viče: „Jeste li čuli? Niste?! U Muharema se otelila krava. Tele ima tri prednje noge i tri zadnje, jedno uho magareće i dva repa, i

Oni, vidjevši gdje su im kola, stadoše zbunjeni. I, taj trenutak u njihovim očima trajao je beskrajno dugo. Možda i sada traje, guši ih u grlu onaj tvrdi zalogaj.

Kasno, suviše kasno smo shvatili kakvu smo igru pokvarili.

Njegov otac i Teodor imali su mnogo starih neraščišćenih računara. Pokušao je s njom pobjeći. Ali, zašto se zaustavio pred našom „Stukom“. Zašto taj dan utakmica nije počela bar sat ranije?

Eno, opet će se mimoći... on će se njoj nasmiješiti, a ona će se ugristi za donju usnu...

I tako će biti iduće nedjelje. Cio život se mimoilaze.

U SVIJETU KNJIGE

Kozarska krvava bajka

Dragoje Lukić: Ral i djeca Kozare, Narodna knjiga, Beograd, 1984.

rodake nestalih drugova, opisati stradanja kozarske djece u desetak knjiga i svakog ljeta odlaziti u ozelenjele gajeve koji su tamo narasli ponovo i ostuškiivati zvukove prošlosti.“

Sa smislom za široke zahvate, opštu boju epohe, ali zaočupljen prije svega činjenicom ljudskog, Lukić opisuje, na početku ove jedinstvene kronike, krvavi kozarski dan, 10. juni 1942. dan početka velike ofanzive kada je na planinu i njen odred od 3500 partizana, naoružanih uglavnom puškama, sa 300 ranjenika i izbjegovima nezaštićenog naroda rasutim oko Gračanice i Mlječanice, Bukovice i Rakovice, po proplancima Mrakovice i Bijelih voda, nasrnula sila od 45000 modernog opremljenih i specijaliziranih njemačkih vojnika obilato potpomognutih ruljom krvoločnih ustaško-domobrinskih „gorskih zdugova“.

Nezapamćena borba „mrava i aždaje“ trajala je neprekidno 25 paklenih dana i noći. U tom nadljudskom hrvanju čitave čete hrabrih branilaca planine naprosto su izbrisane iz brojnog stanja kozarskog odreda. U skladu s planom „o temeljnom čišćenju terena“, kako je general Štal nazvao ovaj masakr, uhvaćeni narod uništavan je u sabirnim i koncentracionim logorima u Jasenovcu, Mlaci i Jablancu, Cerovljanima, Staroj Gradiški, Paklenici i Prijedoru. Ova sudbina zadesila je 68600 Kozarčana, među kojima je bilo 23.858 djece.

U opštem krvoliptanju najtragičnija je bila sudbina najmladih. Djeca Kozare umirala su još i prije nego što su i

počela da žive, ranjavana u majčinoj utrobi, strijeljana u pelenama, nosila su robijaške brojeve, gledala jame i peći za spaljivanje ljudi, pokolje, vješala i zgarista, a jedanaest hiljada mališana odnio je vjhor nevremena.

S jeseni 1952. u selima pod Kozarom nije bilo prvačica, a deset godina kasnije nije bilo svadbi ni regruta.

Svi putevi Kozare vodili su u smrt, ali Kozarčani su vjerovali u život. U narodnoj vojsci, u redovima kozarskih brigada („Kozara je pet brigada dala/tri momaka, dvije djevojačka“) bilo je i na stotine dječaka i djevojčica, nestalih ratnika. Sa bojišta, iz sedam ofanziva koje su gazile preko Kozare ali je nisu progazile, nije se vratilo preko 300 malih junaka velikog rata.

Potresno do granice izrecivosti Lukić slika beskonačnu povorku smrti. Opisuje grozomoru masovnog uništavanja najmladih zatočenika u Sisku i Jaski i pedantnu evidenciju monstruoznog grobara koj je smrt naplaćivao „po komadu djece“, izrešetane krvave kolijevke iskasapljenog zbjega, zapisao je i strijeljanje Dragica Dojčinovića koja je u 22. mjesecu umorena u majčinom naručju, ispričao je i sudbinu 6. godišnjeg Miodraga Kečmana kome su ustaše ubile majku i baku, a njemu sjekirom na panju odsjekle desnu ruku da ne puca kad odraste, opisao je pakleni doživljaj Jasenovca i stradanja koja prevazilaze grozotom najstrašnije ljudske snove, opisao je djecu ratnike, kurire kojima je odred zamijenio otetu toplinu porodičnog doma, junacke podvige mladih prkosnika, vješanje djevojčice heroga Lepe Radić, pogibiju najmlađeg komandira čete koji je pao na pragu slobode.

Kao duga i nesaglediva povorka preko stranica ove knjige prolaze nekadašnji ljudi, djeca koja nisu dostasala do zrelosti, koračaju u stroju mrtvih svi oni koji su svojom žrtvom i heroizmom Kozaru „slavom ovjenčali“, ugradili sebe u temelje svjetlije zdanja budućnosti u ime ljepote i humanizma.

Snabdjevena obiljem autentičnih snimaka, dokumenta, iskaza preživjelih, knjiga Ral i djeca Kozare Dragoja Lukića je najstrašnijom optužba protiv rata i nasilja, najpotresnija priča koja je ikad ispričana. Grandioznost kozarske tragedije dobija mitske dimenzije, a džinovski sudar čovjeka i zvijeri poprima univerzalno značenje vječne borbe svjetlosti i tame, dobra i zla.

Lukićeva knjiga je knjiga patnje i prkosa. Ona poručuje da narod slobodara „na brdovinom Balkanu“ ni u najtežim trenucima svoje istorije nije priznavao bijele zastave, da slobodu, plaćenu najskupljom ljudskom bijenom: smrću djece, treba čuvati isto onako sebedajno kao što su to činili oni koji su se za nju borili.

Zorica TURJACANIN

Kozara je oduvijek bila „poprište čudesnih ljudskih sudbina“, prostor sukoba i sudara, prkosa i ponosa, junaštva i čovječtva. Ta planina, otkad seže pamćenje, otkad pjesma pjeva, bivala je „od velika čuda“, a braća Kozarčani, među kojima nema izdajice, stoljećima su stajali na „strašnu mjestu“, nosili glavu u torbi, prkosili bogu i vragu, svojevremeno na svom, poznavali se „po pjevanju i po jurišanju“.

Kozara je postala ne samo datum, ne samo svijetla stranica istorije, nego i simbol besprimjernog ljudskog pregnuća, napredovanja, simbol čovjekove pobjede nad silama mraka i bezumlja. Nesudena „grobnica partizana“ uzvila se u neuništivu tvrđavu slobodarstva.

O toj Kozari koja se „slavom ovjenčala“ ispjevani su mnogi stihovi, ispisani tomovi knjiga, ali svanjena istina ne može da stane u prostore iskažljivosti običnih ljudskih riječi.

Drugačije od Skendera, od Čopića, Kolundžije, Gončana, Sarića, Stipanovića i drugih, Dragoje Lukić je napisao kozarsku krvavu bajku „satkanu od samih istina“. Ral i djeca Kozare djelo je koje, strogo uzet, izlazi iz prostora literature iako mu se literarnost ne može osporiti. S druge strane, iako je nabijeno istorijskim činjenicama, svodivo mjestimice na vrijednost autentičnog dokumenta, ono ipak ne pripada istoriji ili, bolje, nije samo istorija. Ono objedinjuje emocionalnost i proživljenost vlastitog stradanja u kataklizmi kozarskog ratnog djetinjstva i strpljivi dugogodišnji napor povjesničara koji traga za istinom rukovoden ne samo znanstvenim, nego, prije svega, humanim i etičkim pobudama i podsticajima.

Njen autor, kao trinaestogodišnji dječak, doživio je tragediju svoje porodice, smrt najdražih pod kundacima i colulama, logor, jastrebarsku mučionicu i ustaški „egzercir“, a zatim radosni trenutak oslobođenja i povratka u Bosnu. Sa grupom oslobođenih dječaka, svojih vršnjaka, stajao u Srpskoj Jasenici 7. januara 1943. u stroju prilikom smotre Četvrtre krajiške divizije. Imao je tada samo jednu želju: da postane borac.

Bio je zatim kurir, komesar, omladinski aktivista, sedamnaestogodišnji ratni vojni invalid koga je kasnije, kao zrelog čovjeka, žešće od vlastite rane, pekla tuga zbog nestale braće i surovo prekinute igre nekih davnih dječaka čije je pogleda neizbrisivo zapamtio.

Gonjen snažnim unutarnjim porivima da ništa ne prepušti zaboravu i da pojedinačne sudbine utka u cjelovitost tragičnih zbivanja Lukić će, kako je zapisao jedan poznavalac njegovog djela, „čitav svoj život posvetiti traganju za izgubljenim identitetima, putovace neprekidno, kucati na tuda vrata, prevrtati po prašnjavim arhivama, posjećivati

KAKO ZASIJATI 208 HILJADA HEKTARA

● **PRIPREMA:** Ljubo Cvjetković iz Rogolja zasijaće ovog proljeća 23 dunuma hibridom BC-488, a za to mu je potrebno pedeset vreća „vještaka“ i sedamdeset kilograma sjemena. Za prevoz mu služi vlastiti traktor.

● **VJEŠTAK:** Potrebno repromaterijala ima na tržištu dovoljno. Kvalitetno sjeme, sredstava za zaštitu, vještaka, obezbijedeno je u potrebnim količinama i za društveni i za individualni sektor. Tek prispjelo količine KAN-a u „Ratarstvu“ (skladište): Ranko Đukić i Malo Gabrenović.

NOVA TOPOLA, marta — Radilica za traktor „štajer“ lani je koštala 130.000 dinara, a uoči ovogodišnje prolijetne sjete cijena je pomjerna na 380.000 dinara. Traktor IMT-5270 plaćan je jesenas 8.900.000 dinara, a početkom ove godine potrebno je 13.600.000 dinara ko želi da ga kupi. Za kombajn Z-142 lani se plaćalo 2.700.000, a sada šest miliona dinara! Traktorska guma košta 180.000 dinara, a prošle godine je cijena bila 60.000 dinara.

I tako bi se ovogodišnji moglo nabavljati i dokazivati da je ovogodišnja prolijetna sjeta — najskuplja sjeta. Preračunato u proizvode sa njive — jedna „štajer“ radilica mogla bi se platiti sa 13.103 kilograma pšenice. Ili za jednu traktorsku gumu potrebno je 6.207 kilograma ove žitarice! A samo na poljima „Ratarstva“ iz Novog Topola ovog proljeća okretaću se 274 gume.

U takvim uslovima trebalo bi obratiti rekord — zoraati i zasijati 208.000 hektara na području AIPK „Bosanska krajina“. Sa obrambenim rekordom računalo se takode u sjeti i berbi kukuruza, a cijena sjemenskog hibrida na tržištu je 450 dinara kilogram, dok je vještačko đubrivo skuplje od samog proizvoda. Ipak, svi vjeruju da će rekord biti oboren, ali niko sada ne može reći kolika će otkupna cijena na jesen biti. Zemljoradnička zadruga „Agropromet“ sa svojim kooperantima potpisala je ugovore o proizvodnji i unijela stavku da se

● **SJEME:** Centar za doradu sjemena u Novoj Topoli obezbjeđuje ovog proljeća dovoljno sjemenske robe. Boja Pavković i Drago Vujičić svakodnevno kontrolišu da li sjemena na vrijeme stišu do vrijednih ratara.

jesenas kukuruz neće plaćati manje od 35 dinara. Više — može biti, zavisi od uslova koje će tržište diktirati.

KUKURUZ, U MODI

Akcionim programom prolijetne sjete u okviru regije tačno je rečeno čega bi i koliko trebalo da bude zasijano, da bi se, koliko-toliko, podmirile potrebe preradivačkih kapaciteta. Ali, ako je suditi po reagovanju zemljoradnika, ostalo to samo pusti spisak želja, a kukuruzom će biti zasijane najveće površine — Jaru pšenica i jesam teško da će ko sijati, jer po sadašnjim cijenama ne donose dohodak.

Kukuruzom bi trebalo da bude zasijano 91 hiljada hektara, ali se može očekivati da bude zasijano i više od 100 hiljada. Ova kultura, značajna za ishranu stoke, sve više dominira na tržištu i cijena joj već sada garantuje tri na jedan uloženi dinar. Potražnja je velika, jer u Bosanskoj krajini je potreban „šećerani“ u Drakseniću i tvornica-ma sočne hrane.

I, tako, dok će sjetvu na individualnom posjedu diktirati cijena na tržištu i potražnja, društveni sektor će se pridržavati dogovorenog plana. U plodonosnom Lijevčuju polju, u „Ratarstvu“, gdje su i najveće društvene površine, plan sjete je određen ranije. I zna se — kukuruzom će biti zasijano 1.644 hektara, sojom, koja je neophodna uljarima i za stočnu hranu, 392 hektara — sedamdeset hektara više nego lani; graška, koji je neophodan „Vitaminci“, biće zasijano na 128 hektara, boranija na 41 hektar, lucerka na 135 i sirak na 20 hektara.

U ovogodišnjoj sjetvenoj olanzi učestvovalaće 95 traktora na društvenim parcelama u Lijevčuju polju. Uz traktore i ostala mehanizacija — tanjirače, sijalice, raspršivači... I sve je spremno. Čekaju se samo lijepi dani, pa da te gradisije povuku za sobom „Jemeše“, koji ostavljaju i po šest brazda.

— Sjemeni, vještačko đubrivo, zaštitna sredstva su obezbijedena. Regrasirane nafte će biti dovoljno. Zastoja ne bi smjelo biti. U jeku sjetvenih radova na poljima će biti angažovana 23 mehaničara: naš servis je u mobilnom stanju. Za sada sve govori da bi sjeta trebala u potpunosti uspjeti. Ovog proljeća biće prvi put zasijano 120 novih hektara, a do kraja godine računamo da ćemo kulturi privesti još 1.000 hektara, kaže Jovo Todorović.

● SELJAK NE ODUSTAJE

Veliki skok cijena sjemena i vještaka zaprijetili su da se poljoprivrednici, koji i drže najveće sjetvene površine, opredijele za stajnjak i svoje sjeme. Ako je suditi prema onom što seljak ovih dana najviše kupuje — sijalice se ipak najkvalitetniji hibridi, a vještak će se tražiti racionalnije. Ljubo Cvjetković, zemljoradnik iz Rogolja, zatekli smo pred magazinom u Novoj Topoli. Prikolica traktora do vrha natovarena — vještakom i sjemenima.

— Ovog proljeća zasijaću 23 dunuma kukuruzom. Opredijelio sam se za BC-488, hibrid koji se lani najbolje ponio na mojim poljima. Kupio sam pedeset vreća vještaka i sedamdeset kilograma sjemena. Imam i lanijske zalihe đubriva, pa sve kad sračunam, ove godine ću uložiti tri puta više nego lani, a koliko ću izvući — ostaje da vidimo na jesen — kaže Ljubo Cvjetković.

Ljubimim stopama krenuli su Stojan Dobraš i Boro Stijaković iz Cerovijana, u stvari svi poljoprivrednici iz plodne ravnice, jer znaju šta znači dati zemlji ono što joj treba, zasijati kvalitetno sjeme i šta će se ubrati. Ali, niko, pa ni oni, ne znaju kakva će jesen biti. Berićnija nego lanijska ili možda na granici rentabilneta. Ne znaju, jer sa sadašnjim cijenama nikako da ukomponuju svoje troškove.

— Imamo izvanredne stručnjake da izračunaju kako će preduzeća

ostvariti dobit, ali niko da napravi pravi računicu za seljaka, onu po kojoj će se seljak godinama ravnati. A zna se gdje je gro poljoprivredne proizvodnje. Opač je interes za vještak, ali ipak seljaci kupuju, samo u manjim količinama. Međutim, kvalitetna sjemena se prodaju. Samo kroz ovaj naš magazin ovog proljeća proći će 500.000 kilograma vještaka i 17.500 kilograma sjemena. Dovoljno da se kvalitetno zasije 1.750 hektara — kaže nam Savo Nikolić, poslovođa otkupnog magazina u Novoj Topoli.

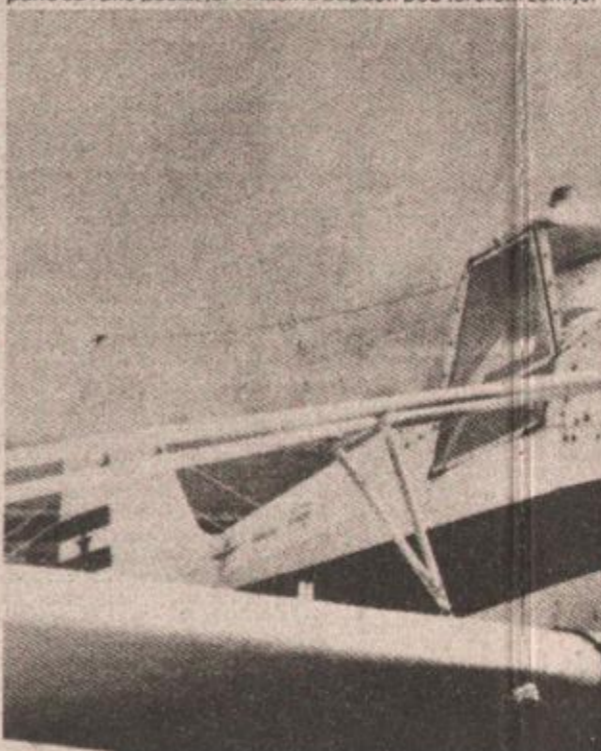
U odnosu na ranije godine magazini su dobro snabdjeveni. Nestajice nema, ali je potražnja na nivou prošlih godina. Razlog tome je neizvjesnost — taj vjerni pratilac poljoprivrede.

Ranko MARIĆ
Snimio: Rastko OSTOJIC

● Skok cijena mehanizacije, vještačkog đubriva, sjemena i sredstava za zaštitu znatno je poskupjelo poljoprivrednu proizvodnju, pa se poljoprivrednici preorijentisali na kukuruz, koji garantuje sigurnu dobit. ● U „Ratarstvu“ će se pridržavati dogovorenog programa sjete, a ovog proljeća biće i novih 120 hektara, koji su otečeli od korova ● Magazini, kao nikad dosada, snabdjeveni potrebnim repromaterijalom, pa se individualni proizvođači opredjeljuju za kvalitetno sjeme, a vještak će racionalnije trošiti.

● **MEHANIZACIJA:** U ovogodišnjoj sjetvenoj olanzi učestvovalaće 95 traktora, 23 mehaničara će dežurati na poljima. Sve do početka sjete u Mašinskom servisu „Ratarstva“ pune su ruke posla, jer i mašina opusti pod teretom zemlje.

● **AVIJACIJA:** Ovog proljeća prvi su u polja ušli avioni poljske avijacije iz Zagreba i Vršca. Iako su usluge aviona poskupjele za 110 do 263 odsto, avioni su nezamjenjivi za prihranu jesenjih usjeva.

● **PRIHRANA:** Dva aviona, koja prihranjuju polja pod pšenicom, jednom i uljanom repicom opslužuje dvadesetak ljudi. Pored obavezno dvojice mehaničara, tu je i desetak radnika koji

se brinu da na prihranu avioni duugo ne čekaju. Tako u toku dana dva aviona izvrše 112 letova nad prostranim Lijevčjem poljem, odnosno prelete oko hiljadu kilometara.

● **LOPATANJE:** U otkupnim magazinima vrši se robna razmjena. Poljoprivrednici uzimaju potreban repromaterijal, a plaćaju ga kukuruzom. U magazinu OZO

Novog Topola Boro Janjić i Vojin Marjanović lopatama se bore protiv vlage u kukuruzu, jer se prima kukuruzno zmo sa 14 odsto vlažnosti.

● **AVIJACIJA:** Ovog proljeća prvi su u polja ušli avioni poljske avijacije iz Zagreba i Vršca. Iako su usluge aviona poskupjele za 110 do 263 odsto, avioni su nezamjenjivi za prihranu jesenjih usjeva.

OBUKA NA KOPAONIKU

KOPAONIK, marta — Buduće starješine JNA, pitomci Vojne akademije kopnene vojske u Beogradu izveli su u svom programu obuke i zimovanje na Kopaoniku. Na divnim terenima, sa mnoštvom skijaških staza i odmorišta, 40 klasa pitomaca, smještena u Domu JNA, održavala je nastavu iz skijanja, inženjerske obuke i topografije.

U drugarskoj atmosferi savladani su početni koraci na skijama, a potom, kako je obuka odmicala, saznanja su se pretvorila u užitek „novih majstora“ bijelih disciplina. Odlazak na Parničev vrh i spuštanje skijama niz velike nagibe, svakako da će ostati u lijepom sjećanju pitomcima Vojne akademije, ali i trka na kraju obuke, u kojoj je pobijedila jedinica starješine Slavoljuba Stojmirovića.

Za ovaj dio savladanog „gradiva na nogama“ prosječna ocjena iznosila je vrlo dobar (8), dok su u praktičnom učenju inženjerskih vještina pitomci pokazali veliku umješnost u smještaju u zimskim uslovima, pa su na padinama Kopaonika nicali prvi „mali gradovi“ pod snijegom, u kojima se noćivalo, pred polazak na zadatke, da bi po završetku obuke, najmlađi gosti ove planine uživali u igri u „kućama“ pod snijegom.

Tekst i snimci:
Josip BILANDŽIJA

KAKO POBJEĆI IZ ANONIMNOSTI

(Zlo)upotreba tehnike

U mnogim sferama života sve se više, i sve češće, koriste dostignuća ljudskog uma i napretka. Jedno od takvih je i muzička industrija, produkcija i scena. U posljednje vrijeme, svjedoci smo sve većeg narastanja raznih diskografskih ostvarenja i stasavanja novih imena u muzici. Pojavu se za tren, zaiskre i samo bljesnu, bez dužeg sjaja i zato brzo padaju u zaborav. Pjevači i ansambli koji imaju jaku želju (često i novac) koja nije praćena i većim muzičkim radom i kvalitetom, uspijevaju da izađu vrlo brzo iz anonimnosti. Ti materijali koje nam nude napravljeni su u raznim studijama (kojih sve više ima u privatnim aranžmanima) uz svesrdnu i bespoštednu pomoć savremene tehnike i njenih domena i izvještanih snimateljskih ruku. To je posebno slučaj sa zabavnom muzikom kod ansambala i pjevača koji nastoje da naprave muziku namijenjenu prije svega disko-klubovima, a sve češće i kaficima. Ta muzika često je nabijena raznim elektronskim efektima i ima dobar zvuk, ali ona je u isto vrijeme teško izvodljiva na sceni. Otuda se mnoge grupe nerado usuđuju za direktne susrete sa publikom. Tako pojedini ansambli koji su stekli veću popularnost nikad nisu održali koncert „uživo“.

Stoga, ne mora da znači da ono što se čuje na tim snimcima u stvarnosti tako i zvuči, pa je mali broj onih koji uistinu mogu da nas „osvoje“ i da se povrede u direktnim nastupima i koncertima. Ta „zloupotreba“ tehnike, razne montaže, usnimavanja, rezovi i filtriranja u stvari su samo mek ap i on im daje taj sjaj koji je često samo dobra ambalaža za loš proizvod.

Time smo dovedeni u zabludu i teško prosječan slušalac može pravilno da ocijeni i raspozna šta je ono pravo, a šta ono što nema nekog većeg umjetničkog kvaliteta i odraz je tehničkog napretka, a ne i kvalitetnijeg muziciranja.

M. P.

SA MLADENOM VOJČIĆEM TIFOM

Ne želim biti kopija

● „Mijenjaju se situacije i ljudi oko mene, ja ostajem isti“ - kaže pjevač „dugmeta“ ● Ne nastoji da imitira Bobeka, već pokušava pošteno obaviti posao koji mu je povjeren.

Najveća rok-fešta je prošla. Ostaju utisci. Po nekima „Bijelo dugme“ nema i još dugo neće imati premca u jugoslovenskoj pop i rok muzici, po drugima, Bregović i njegovi momci već su prebačeni u narodnjake, jer ne prate zbivanja svjetske scene. Najveći zaljubljenici u Bobekov nezaboravni glas ne praštaju šefu „dugmeta“ što je otpustio pjevača, sa kojim je postigao velike uspjehe. Drugi, opet tvrde da ga je Tifa bezbolno zamijenio.

Novi vokal Mladen Vojčić Tifa došao je u grupu krajem prošle godine i odmah se uhvatio ukoštac sa snimanjem albuma, a poslije krenuo na napornu turneju.

- Za mene su nastupili teški, u prvom redu zbog upale grla, koja me prati još od početka turneje. Svakodnevno porimam injekcije kako bih mogao pjevati. Nije čudo da više muke imam sa pjesmama koje su pisane za Bobeka, jer niti ko može potpuno kopirati drugog, niti ja to želim. Nastojim, jednostavno da dobro uradim posao koji mi je povjeren - kaže Tifa.

- Zna li ima li onih kojima se ne dopada vaš stil?

- Nekima se sviđa, nekima ne. No, mogu reći i pored toga da sam oduševljen banjalučkom publikom i jedva čekam da opet dođem. Nije čudo da kod ovakve publike iznikne i tako dobra grupa kao što je „Dinar“.

Tifa je počeo pjevati kao sedamnaestogodišnjak, kad je zamijenio pjevača u grupi u kojoj je tada svirao bas. Sa sastavom „Top“ osvojio je nagradu za interpretaciju na Subotičkom festivalu 1984. godine.

Prošle godine je pozvan na probno snimanje kod Gorana Bregovića i pošto je zadovoljio, postao je član „Dugmeta“.

Na nedavno održanoj gitarijadi u „Boriku“ pravo iznenađenje je bila grupa „Just musk“. Publika uglavnom do tada nije ni čula za njih. Međutim, zahvaljujući odličnom nastupu ovaj trio je osvojio prvo mjesto, a njegov idejni tvorac Denis Šahurić proglašen je najboljim gitaristom ove manifestacije. „Just musk“ je i „porodična“ grupa, jer pored Denisa u njoj sviraju brai Davor. Za ovog četrnaestogodišnjaka treba reći da već pokazuje znake vrsnog bubnjara. Tu je i „kućni prijatelj“ basista Sedim Kapetanović kojeg na sceni odlikuje pouzdanost i čvrstoća. Upravo iz naprijed navedenih razloga ritam sekcija je na gitarijadi radila kao sat, pa je bila prava, aktivna kulisa suptilnoj i iznimno kolorističnoj Denisovoj gitari.

Momke trenutno muče slični problemi kao i njihove kolege. Instrumenti jedva zadovoljavaju potrebe proba, a pitanje prostora za vježbanje tek se nedavno riješili zahvaljujući razumijevanju djeda Vasa, koji im je ustupio garažu.

- Razmišljali smo i o eventualnim promjenama članstva. Prije dvije godine još kao grupa „Šank“ smo djelovali sa više članova. Međutim, smatramo da na koncertima baš kao trio imamo specifičan zvuk. Mijenjaćemo jedino stil. Pjesme, koje sam do sada komponovao pomalo zvuče zastarjelo. Prije sedam godina, recimo, s njima bismo sigurno postigli veliki uspjeh, ali danas... Prvenstveno pažnju posvećujemo muzici, a tekstovi su nepretenciozni, jednostavni, o ljudima. Mene ne interesuje, na

PREDSTAVLJAMO VAM

„Porodična“ grupa

„Just musk“ - faza „školovanja“ iz njih

primjer zašto televizor radi-kad ga gledam, nego zašto je to i rečeno, interesuju me ljudi, njihove riječi, događaji u kojima učestvuju. Humor smo u našem imidžu izostavili. Jer „Dinar“ u tom domenu ne možemo prevazići. Treba tražiti svoj izraz, kaže Denis Šahurić, koji je ujedno i vokal, tekstopisac i kompozitor.

Planovi za budućnost se teško mogu precizno odrediti. U svakom slučaju faza „školovanja“ je iza njih. Predstoji realizacija vlastitih ideja te demo-snimke.

- Kad počinješ svirati, zapravo nemaš nikakvu predstavu o tome. Jednostavno želio bi da budeš kao neka već poznata i uvažena zvijez-

da. Kasnije se ta faza prebrodi. Pa jedni razočarani dignu ruke od svega i odu u „težgu“, a drugi nastave borbu ili jednostavno sviraju i dalje iz nekakve ljubavi, entuzijazma. Banjaluka je imala dobrih svirača, ali ih je i pokopala svojom nezainteresovanošću. Sada se situacija prilično izmijenila. Čak su i starije kolege raspoložnije da pomažu mladima. Osim toga i „Dinar“ je pred značajnim uspjehom koji može povući još grupa. Ali, kako zaista uspjeli i nešto postići na jugoslovenskoj sceni - za to nema pravila. Moraš jednostavno gurati naprijed, svirati i ne posustajati. D. RELJIĆ

STRAH

Bio sam kod strica i strine na selu. Igrao sam se sa drugom Slavkom. Jedne večeri sam mu rekao da ću sutra ići u Banjaluku. On me zamolio da odem još malo u šumu da se igramo. Šuma je bila velika i u njoj je bio mrak pa nismo mogli da idemo duboko u šumu. Odjednom je nešto šušnulo i ja sam se okrenuo da vidim gdje je Slavko. Oko mene je bio mrak, a Slavka nigdje nije bilo. Počeo sam da plačem. Odjednom me neko uhvatio za rame i ja sam se okrenuo. Bio je to Slavko. Smijao se i rekao da me htio samo malo uplašiti. Ja sam ga udario nogom u koljeno i on je pao.

Ustao je i rekao da smo se posvađali i da se više nikad nećemo pomiriti. Potrčao je na trag, a ja sam otišao mami. Nisam joj ništa govorio. Te večeri sam se vratio u Banjaluku. Bilo mi je žao što sam udario Slavka i stalno sam milio da li će se Slavko pomiriti sa mnom kad opet dođem stricu i strini.

Boris JANDRIĆ

Prenosimo iz „Leptira“, lista OŠ „Braća Pavlić“ iz Banjaluke. Mladim kolegama želimo puno uspjeha na saveznom takmičenju „Tražimo najbolji školski list“

VIDEOMANIJA

SNAGA MEDIJA

Povremeno možemo (u posljednje vrijeme češće) da vidimo razne video-spotove u TV-emisijama, kao što su HIT-MJESECA, DOBRE VIBRACIJE, NEJEDJELNOPODNE i katkad u nekoj drugoj. Protekla 1984. godina konačno je potvrdila pojavu tih trominutnih video-bravura popularnih pop i rok-grupa, kao samostalan televizijski izraz, novi medij sa kojim treba ubuduće ozbiljno računati. Video-spot tako nije više samo reklama za izdavanje nove ploče neke muzičke zvijezde, nadomjestak za direktni susret, za koncert, već samostalan i samosvojestven nastavak video-kulture, koji je u nekoliko minutni efekat sazeo sve ono što su prije njega otkrili film ili televizija.

Video je tako produžetak filmskog i televizijskog jezika sa svim zakonitostima: sa slikom, porukom, sa montažnim atrakcijama itd. Cilj je jasno-treba pridobiti gledaoca za kupovinu nove ploče, video-kasete. Poznavajući estradnih prilika će se složiti da je video-spot u 80. godinama u diskografiji stvorio isto što su u početku 60. godina uradile singl-ploče. Singl-ploča je prodavala veliku ploču, a sada to radi video-spot. Primjera radi disko-čudo stoljeća Majkl Džekson je doživio erupciju oduševljenja tek po lansiranju video-spotova: BILI DŽIN, BIT IT i konačno TRILER. Prije njih je bila prodaja Majklovih albuma gotovo zanemarljiva, a poslije je došlo do fantastične prodaje LP ploča, singlova i uopšte svega što je imalo bilo kakve veze sa Majklom Džeksonom.

Podatak koji ide u prilog sve većem narastanju tog medija je i ovaj: u 1984. godini u SAD, gdje je video-produkcija najviše i uzorala ledinu, snimljeno je oko 1200 video-spotova. Dva puta više nego prethodne godine. Video-spot više nije budućnost, on postaje sve više sadašnjost, a budućnost je...

M. P.

Tifa na koncertu u „Boriku“

(Snimio: R. Pavličić) nu baviti sviranjem, ja ću nastaviti sa svojim stvarima.

● Je li se Tifa promijenio otkako je u „Dugmetu“?

- Ne. Ovo tvrdim kategorički. Mijenjaju se samo situacije i ljudi oko mene, ali ja ostajem isti. Dajem autograme, procaskam sa svakim ko to želi, bilo na ulici ili pred kamerama, ili sa novinarima. Imate li utisak da sam prepotentan ili tako nešto?

I. PERIJA

TELEKS

- TINA TARNER održala je nedavno koncert u Londonu. To je ujedno bio i početak njene evropske turneje na kojoj predstavlja svoj već poznati album „PRAJVAJT DENSER“.

- Iako je do 1983. godine radila kao konobarica, a do sada izdala samo jedan album „Ona je tako neobična“, Sindi Loper je postala svjetsko ime i prvi trenutni muzički superstar.

- Kišnim duom nazivaju Džeremija Džeksona i Piu Zadoru koji pjevaju hit „Kad kiša počinje da pada“. Inače Džeremij je rođeni brat Majkla Džeksona čiju popularnost počinje da ugrožava.

- Poslije više od godinu dana pregovaranja sa našim organizatorima i poznata francuska pjevačica Mirej Matje održaće 1. i 2. juna solistički koncert u Centru „Sava“ u Beogradu.

- U okviru nedjelje solidarnosti sa oslobodilačkim pokretima 21. marta u Domu mladih u „Skenderiji“ održan je rok-koncert na kome su nastupali „Plavi orkestar“, „Partibrejkes“, „Kongres“ i „Zabranjeno pušenje“.

- Splitska grupa „MORE“ promijenila je ime u

„DORIS i MORE“ po pjevačici Doris Dragović, koja je sve bliža solističkoj karijeri.

- Sestre Barudžija, (Elenora i Izolda) poslije zajedničkih aktivnosti u „Askama“ i kao pratnja Danijela osnivaju duet. Nadamo se da će pored ljepote biti i muzike...

- Dok čeka povratka Davora Tolje iz JNA, Marina Perazić iz „Denisa i Denisa“ nastupaće isnimati zajedno sa bivšim muzičarima beogradske „ZANE“.

- Sav prihod od ploče „... bolje vas našli“, koja je snimljena tokom gostovanja beogradskih rokera u Zagrebu, muzičari su priložili fondu za pomoć postradalom stanovništvu Kopaonika.

- Sarajevski kompozitor Nazif Gijiva specijalizovao se za pravljenje dijamantskih ploča. Poslije fantastičnih tiraža od preko 400 hiljada prodatih ploča Halida Bešlića, ovom broju približava se Asim Brkan sa svojim novim albumom.

- Koncertom u beogradskom Domu sindikata Toma Zdravković počinje svoju veliku i dugo najavljivanu jugoslovensku turneju.

M. P.

TOP—LISTA

DOMAĆA:

1. ZA ESMU - „BIJELO DUGME“
2. POGLEDAJ DOM SVOJ ANDELE - „RIBLJA ČORBA“
3. TI SI MI U KRVI - Zdravko Čolić
4. KO JE ZGAZIO GOSPODI-CU MJESEC - „VIDEOSEX“
5. LAKE NOTE - „PILOTI“

STRANA:

1. SEMI INNAMORO - „RICCHI E POVERI“
2. ONE NIGHT IN BANGKOK - MURRAY HEAD
4. I WAT TO KONW WHAT LOVE IS - „FOREIGNER“
4. VALLOTTE - Julian Lennon
5. JUST ANOTHER NIGHT - Mick Jagger

NARODNA:

1. PLAKAO SAM PLAKAO - Miroslav Ilić
2. HEJ LJUBAVI U DALEKOM GRADU - Halid Muslimović
3. KAKO JE SAMO LJEP - Snježana Komar
4. BEZ TEBE JE GORKOVINO - Duško Kuliš
5. NEMA KAJANJA - Hanka Paldum

PET NEZABORAVNIH:

1. MY LITTLE ONE - „MARMALADE“
2. MARIE JOLIE - „APHRODITE'S CHILD“
3. PROUD MARY - Ike & Tina Turner
4. SANJAM - „INDEXI“
5. IT DON'T COME EASY - Ringo Starr

RADIO—BANJALUKA

ZABAVNA:

1. SUADA - „PLAVI ORKESTAR“
2. DA TE BOGDO NE VOLIM - „BIJELO DUGME“
3. THE POWER OF LOVE - „FRENKIE GOES TO HOLLYWOOD“
4. PETRE, DIVLJI VETRE - „NOVI FOSILI“
5. ZORA JE... Neda Ukraden
6. PRIVATE DANCER - Tina Turner
7. A LUTKE SAD SU SKUPE - „LILIHIP“
8. THE WILD BOYS - „DURAN DURAN“
9. TI SI TU - „DORIAN GRAY“
10. TINA I MARINA - Daniel

NARODNA:

1. HVALA TI ŠTO POSTOJIS - Dobrovoje Topalović
2. ANITA - Halid Muslimović
3. UDI MI U TRAG - Biljana Jeftić
4. ŽIVJELA LJUBAV - Mitar Mirić
5. ZOVEŠ ME NA VINO - Miroslav Ilić
6. IMAM DEČKA NEMIRNOG - Dragana Mirković
7. RECI MI SVE ŽELJE - Sinan Sakić
8. GRANA OD BORA - Mirko Rondović
9. NATAŠA - Dragi Domić
10. MANI ZEMlju KOJA BOSNE NEMA - Lepa Brena

Pripremio: M. PERVIKOVIĆ

NARKOMANIJA IZMEĐU MITA I STVARNOSTI

FILOZOFSKI ASPEKT NARKOMANIJE

Težnja ka novim vrijednostima

Piše

Miodrag ŽIVANOVIĆ

U knjigama starostavnim pjesnik je rekao: zidovi sljepoočnica zauvijek su nas podijelili sa svijetom. A niko neće i ne može da živi podijeljen. Cjelokupna ljudska kultura i svi oblici stvaralaštva mogli bi biti pokušaji premošćavanja rastavljenog i podijeljenog, nastojanje da se svijet čovjeku pojavljuje kao zavičaj.

Brojni su putevi i načini pomenutog premošćavanja: od revolucionarnog mijenjanja društva i društvenih odnosa, preko rada i ekonomskih vrijednosti, pa do raznorodnih oblika kulture i umjetnosti, do umijeća pokreta, boja, riječi i zvuka, do svega onoga što je istinski ljudski produktivno. Upravo kroz tu produktivnost stvaraju se novi svjetovi oblikovani po mjeri čovjeka i za čovjeka.

Kobno „podešavanje“ svijeta

No, s druge strane, postoje i tzv. destruktivni pokušaji premošćavanja rastavljenog i podijeljenog, uslovljeni hitijelima ne da se ovaj i ovakav svijet preuđešava, već da se u tom svijetu jednostavno ne bude. Nešto kao bijeg od društvenog okruženja, od zbilje.

— Ovome pripadaju različiti oblici socijalnih ponašanja kao što su društveno i političko neangažovanje, puko vegetiranje u monotoniji svakodnevnice, ugodno osjećanje u sistemu vrijednosti u kojem je ne-djelovanje najviše čin itd. Ovome pripadaju i oblici vještačkog, konstruiranog bjekstva iz svijeta — ili bjekstva od samoga sebe — koji se (oblici) omogućavaju ideološko-religijskim, institucionalnim i drugim sredstvima.

Ovome pripada, naravno, i narkomanija kojom se „podnošenje“ svijeta ili bijeg u drugi svijet obezbjeđuje jednostavnim prirodnim sredstvima — narkoticima.

Istina, moguće je da se narkotici koriste i kao jedan dodatni poticaj (makar i vještački) za stvaranje, posebno kada je riječ o umjetnicima, ali u načelu, korištenje drogâ svagda skonačava u razaranju pojedinca i u eliminiranju svih mogućnosti njegovog potvrđivanja kao stvaraoča. Mogu, dakle, postojati određeni duhovni motivi narkomanije, ali su sva njena ishodišta ipak u poziciji contra duha — u nemogućnosti stvaranja, rada, komuniciranja sa drugim ljudima itd.

Vještački bijeg iz života

Društveno okruženje takođe može stvarati različite poticaje ili „povoljnosti“ za javljanje narkomanije (naravno i alkoholizma, te delinkventnih ponašanja grupa i pojedinaca).

● U društvenom okruženju nalaze se, više ili manje skriveni, potencijalni izvori alkoholizma, narkomanije, delinkvencije... ● Rješenje problema narkomanije treba tražiti u radikalnijem mijenjanju usmjerenja društvenih procesa, njihovih sadržaja i oblika koji doprinose izopćenju čovjeka

Stepen otuđenja čovjeka u savremenim društvima, pa i u našem društvu — izuzetno je visok. Riječ je o ekonomskom, političkom i vrijednosnom otuđenju, posebno mladih ljudi. Mladi su u nas na periferiji društvenih gibanja sa — iz različitih razloga — preskromnim uticajem i na društvene tokove i na vlastiti društveno-ekonomski položaj.

Veliki broj mladih je van područja rada, a to će reći i van onog područja iz kojeg izviru osnovne vrijednosti, ne samo samoupravljanja već i ljudske vrijednosti uopšte. Stanovito politiziranje života — koje je u takvoj situaciji nužno — dovodi je i dovodi do jedne manje ili više izražene averzije prema društvenom i političkom angažmanu. Nerijetko, politiku doživljavamo ne kao „brigu za polis“ već kao zbir političkih institucija, područje hijerarhijski postavljenih „strukturna“, a politički rad kao borbu za ovakvo ili onakvo mjesto u tim „strukturama“.

Ovdje se ne može, naravno, ulaziti u širok krug uzroka ovakvom opštem društvenom stanju (o tome drugom prilikom i na drugom mjestu), ali stoji činjenica da, sastanovništa odnosa čovjeka i društva, pojedinca i okoline, ovakav društveni kontekst može izazivati izoliranost čovjeka, gubitak povjerenja, rezignaciju i sl. Takva „klima“ može inicirati angažman, produktivno djelovanje društvenih subjekata na mijenjanju postojećeg. Međutim, isto tako ona može potencirati i ne-djelovanje, pasivnost, ljudsku predaju i mirenje sa životom kakav jeste, te stvarati uslove za ovdje pominjan vještački bijeg iz života u neki drugi život, u snove i iluzije. Droga najneposrednije (i najbrže) vodi u taj „drugi život“ u snove i iluzije da bi na kraju raspršila koliko iluzije i snove, toliko i sam život, razarajući ga sve do duhovnog i fizičkog uništenja.

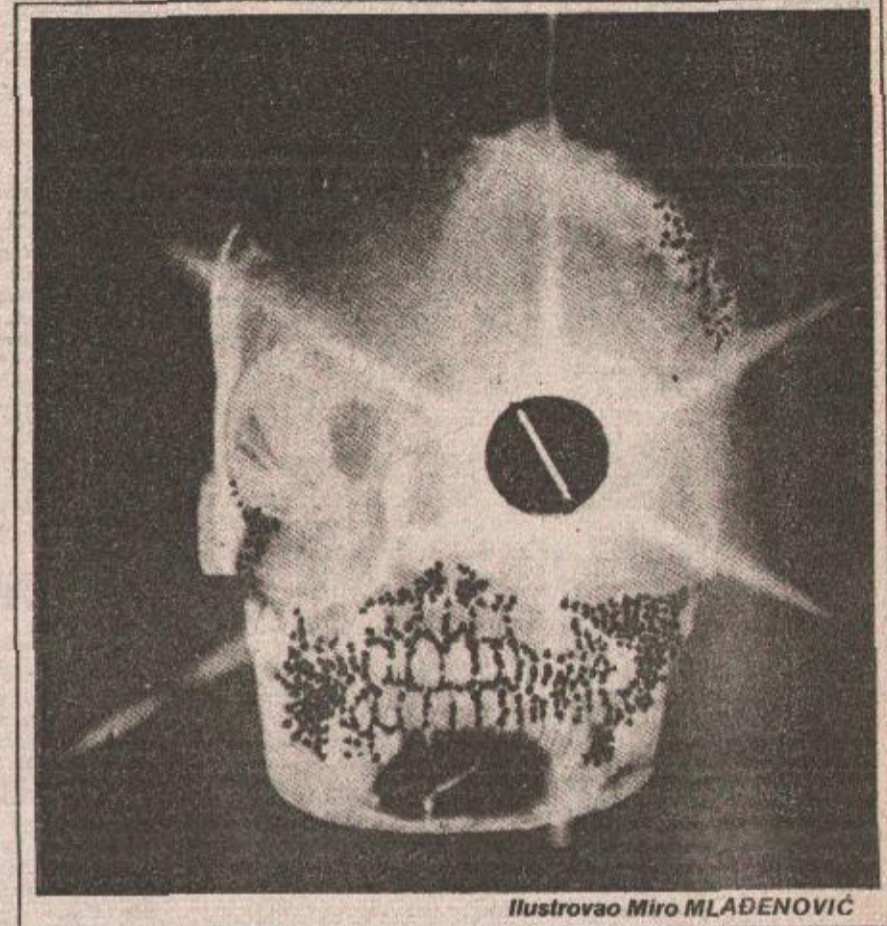
Uloga ključnih snaga društva

Ukoliko sve naprijed navedeno stoji, može se reći da se u društvenom okruženju nalaze, manje ili više skriveni, potencijalni izvori narkomanije, alkoholizma, de-

linkvencije itd. Naravno, stvari ne treba pojednostavljivati i misliti da je neko narkoman, alkoholičar, delinkvent zbog toga što je, recimo, nezaposlen, što nema mogućnosti da poboljša svoj društveno-ekonomski položaj, što je — po strani društvenih tokova — radi se samo o tome da takva situacija, pojačavajući izoliranost pojedinca, daje povoda (uvijek u sprezi sa drugim momentima, psihološkim osobi-

maciji postojećih i razvijanju novih vrijednosti samoupravno orijentirano društvene svijesti itd. U okviru toga, svoje mjesto imaju i porodica i škola, udruženi rad i institucije političkog sistema, te snage društvene svijesti, a prije svega, Savez komunista i Savez socijalističke omladine.

Samo u tom i takvom cjelovitom zamahu moguće je ključne snage društva (radni-

Ilustrovao Miro MLADENIĆ

nama ličnosti, emotivnim stanjima itd.) da se životu pristupa neproduktivno, da se obilje životnih protivurječja razrješava vještački i prividno.

Prema tome, čini se da i rješenja problema narkomanije — naročito ona dugoročna rješenja — treba tražiti u jednom oštijem i radikalnom mijenjanju sadašnjeg usmjerenja društvenih procesa, njihovih sadržaja i oblika koji doprinose izopćenju čovjeka, posebno mladih ljudi iz središta zbivanja i odlučivanja. Riječ je o dobro poznatim ukupnim društvenim zadacima organiziranih socijalističkih snaga: jačanju materijalne osnove društva, demokratizaciji društvenih odnosa na osnovama socijalističkog samoupravljanja, reatir-

čka klasa, mladi, inteligencija itd.) pomjerati ka žarištima razvoja društvenih odnosa. To je put eliminiranja i svih onih uzroka različitih društvenih deformacija, pa i ovakvih koje su predmet ovog razmatranja. Svijet može postati čovjeku zavičajem, ali to postajanje je stalna borba na mijenjanju ovoga što je „tu“ i „sada“, na izgradnji svagda novoga i čovjeku primjerenijeg života.

U sljedećem broju:

NARKOMAN PRED SUDOM

Ferer Alson prebaci cigaretu u lijevi ugao usana i dade Vanesi znak da pride stolu. — Pazi, ovo je tačan raspored prostorija — reče, pokazavši rukom na skicu. — Nas interesuje samo prvi sprat... gledaj! I to isključivo ova prostorija.

Vanesa prebaci težnu tijela na jednu nogu i počeo da se klata. Imala je nešto preko dvadeset godina, ali s obzirom da nije izlazila iz farmerki i sportskih majica, djelovala je znatno mlađe. Lagano je rukom odgurnula skice.

— Preterao si — prošapta. — Ovo smo već sto puta analizirali i shvati već jednom da znam plan napamet.

— Čuj mala, s ovim nema šale. Šeta što nemaš brata... vjerujem da niko na svijetu ne sklapa ovakve poslice s rođenom sestrom.

Djevojka ga podrugljivo odmeri. — Za tebe sam doktor, Ali Ne zaboravi da sam posljednji put ja izvadila situaciju... da nije bilo mene, već bi dremuckao u nokom zatvoru.

— Pa, šta sada hoćeš? Hvalospjev! Uostalom, ovo će biti nešto sasvim drugo. — Ferer ugasi cigaretu i nervozno pogleda na sat. — Nemamo još puno vremena. Ja ću sada poći... večeraću u gradu, a ti ostani kocku do deset, zatim kreni. Naći ćemo se tačno u jedanaest ispred robne kuće.

— Zar nije rano? — Ne gnjavi. — Ferer je obukao sako, uzeo torbu i otišao. Vrijeme do jedanaest časova učinilo mu se kao vječnost. Bio je prilično nervozan, ali kada se tačno u jedanaest našao sa sestrom ispred robne kuće, osjetio se sigurnijim.

— Pazi, uzimamo samo novac... ništa drugo nas ne interesuje. — A neku lijepu krpicu? — upita Vanesa. — Nemam šta da obučem. — Ne dolazi u obzir — procijedi Ferer. —

KRATKA PRIČA

K. DOJLS

Bašta

Samo amateri skupljaju kabaste stvari. Uostalom, imaćeš novaca, pa kupi.

— To je tačno, ali šteta je da trošimo lov. Ferer odlučno odmahnu rukom. Ušli su u sporednu ulicu i prišli vratima magacina, odakle se moglo dospjeti do zgrade. Imao je duplikat ključeva, a i znao je da portir u to vrijeme dremucka na zadnjem spratu.

xxx

Vanesa je prekrstila noge i koketno mahнула rukom konobaru. Kada je stigao, poručila je ogromnu porciju sladoleda i kafu. U bašti je bilo veoma prijatno, iako su skoro svi stolovi bili puni. Pola sata kasnije, kada je već pojea sladoled i uzela kafu, stolu pride visok, tamnokos mladić. Pitao ju je da li je mjesto do nje slobodno. Vanesa je klimnula glavom i počela nesvjesno da popravlja nabore na novoj, svijetloplavoj haljini. Došljak ju je nekoliko trenutaka zbunjeno posmatrao, a potom se usiljeno nasmiješio i ponudio je cigaretom.

— Hvala, ne pušim. — Pametno! Ja sam počeo da pušim tek kada sam se zaposlio... znam da nije zdravo,

ali... — ponovo se nasmiješio. — Hoćete li još sladoleda.

Bila je sita, ali mladić joj se dopao i zbog toga prihvati. Počeo je da joj se udvara. Bio je prilično nespretn, ali kad god bi razgovarao zamro, predlagao joj je da uzmu još po porciju sladoleda. Dva časa kasnije, Vanesa je morala krišom da olabavi kapiš na haljini. No, trud se isplatio. Predložio joj je da malo prošetaju, a da je potom otprati do kuće.

xxx

Upravnik robne kuće je, počupavši od muke i ono malo kose, prešao na brkove. Uvrtao ih je, a zatim popravljao rukom, pa ponovo uvrtao. Inspektor Majk zapisao je podatke i spustio bilježnicu u džep. Slogovno je ramenima.

— Zao mi je, ali ovo neće biti tako jednostavno. Nema nikakvih tragova... krađu ste primijetili tek sutra dan.

— Taman posla! — uzviknu upravnik. — Odnijeli su višednevni pazar. Inspektor htjede nešto da kaže, ali tog časa u kancelariju uleti mladi Toni Hejn.

— Gospodine Smit, moram da razgovaram sa vama — obrati se upravniku. — Šalite se! — uzviknu Smit. — Zar ne znate šta se dogodilo?

— Znam, ali došao sam zbog onih modela koje sam kreirao za vas. Smit prebljode i počeo histerično da maše rukama.

— Vi ste izuzetni, ni Koko Sanel vam nije ravna, ali, tako vam svega, idite. Odnijeli su mi milione, a vi...

— Ali gospodine... pa ja sam, znate, zbog toga i došao — promuća Toni.

Smit ga odmjeri, a inspektor tiho zazvižda. Prišao je mladiću, uhvatio ga za ruku i povukao ka stolici.

— Vi nešto znate? — Da... odnosno mislim da znam. — Slušam vas — reče inspektor, izvađivši

bilježnicu. — Vidjeli ste pljačkaše?

— Ne. — Pa, koga ste onda vidjeli Marsoyce! — dobaci nestrpljivo Smit.

— Dozvoli te da vam objasnim. Sinoć sam bio kod „Fojnesa“. Pošao sam u baštu, ali nije bilo mesta. Konačno, pronašao sam jedno.

— J? — Do mene je sjedila jedna devojka, zove se Vanesa Alson... veoma je zgodna i čudi me da je ona umiješana u to. Baš mi se dopala.

— Zbog čega gubite onda vrijeme sa nama — procijedi inspektor.

— Udvarajte joj se i dalje, a nas ostavite da radimo.

— Čekajte! — uzviknu Smit. — Mislim da shvatam. Gospodin Toni nije baš verbalan tip, ali važno je da sam ga razumio. Ta devojka je imala vaš model haljine na sobi, zar ne?

— Da. Onu svijetloplavu. Dosio sam vam je prije nekoliko dana... sjećam se da ste je odnijeli u odjeljenje na prvom spratu. Dopala vam se i rekli ste mi da će je uzeti za modnu reviju.

— Da li ste sigurni da je to baš ta haljina?

— Apolutno! Šio sam je na ruke.

— Nadam se daste tu lijepu damu dopratiti do kuće? — upita inspektor.

— Da. Stanuje u Bensonovoj šest, drugi sprat, stan broj sedam. Smit ustade, pritrča Toniju i srdačno mu steže ruku.

— Bravo! Računaj da ćeš odsad biti moj prvi čovek. Biraj, možeš i dalje kreirati modele, a ako hoćeš, radi kao detektiv robne kuće.

— Hvala... ali, prvo mi isplatite honorar za ovo što sam vam dosada dao.

Smit se nasmija i raspoloženo odmahnu rukom.

— Ne mogu sada da lupam glavom otko togaf. Inspektor ih je pozdravio i brzo otišao da pozove kolege.

NAKON ZAVRŠETKA PIONIRSKJE LIGE BANJALUKA

DJECA SU VOJSKA NAJJAČA

● U takmičenju ovogodišnje Pionirske rukometne lige Banjaluka nastupilo osam ekipa osnovnih škola ● Reprezentativci OŠ „Braća Pavlić“ u finalu slavili sigurnu i ubjedljivu pobjedu nad vršnjacima OŠ „Ranko Šipka“

... Kamen po kamen palača, djeca su vojska najjača. Refren ove pjesmice nedvosmisleno govori u prilog težnjama Rukometnog kluba Borac da rađeni i vodeći brigu o najmlađim rukometnim kategorijama rješavaju i bolje sutra svog kluba.

Upravo sa takvim ambicijama počeli su zajednički organizovati pionirsku ligu Borac i Opštinski rukometni savez Banjaluka. Kvalifikacione borbe u dvije grupe održane su u dvorani Osnovne škole „Ranko Šipka“ i tako su dobijeni finalisti. Imali su čast da svoj meč odigraju u prepunoj Sportskoj dvorani „Borik“, u predigr dvoboja velikih, Borac i Metaloplastika.

- Ovo je za mene veliki događaj - priča se po završetku finala Saša Vidimlić, učenik OŠ „Braća Pavlić“, koji je proglašen i za najboljeg igrača prvenstva. Prvi put sam igrao pred prepunim gledalištem. To je za mene velika čast. I obaveza, naravno. Moram nastupiti sa još većim treninzima.

Ishod finalnog dvoboja i nije potrebno toliko isticati. Učenici Nikole Pavlišina („Braća Pavlić“) savladali su vršnjake koje je rukometnoj abecedi učio Branko Janković („Ranko Šipka“) sa 19:13. Proglašeni su i najbolji pojedinci Lige. Tako je epitet najboljeg igrača ponio Saša Vidimlić („Braća Pavlić“), najbolji strijelac je Mladen Matija („Ranko Šipka“), a najbolji golman Elvedin Međimović („Georgi Stojkov Rakovski“).

- Nakon takmičenja izvršili smo selekciju tridesetak najboljih pojedinaca - ističe Branko Janković, predsjednik stručne komisije Borca. Počeli smo s njima treninge po specijalnom programu, sa krajnjim ciljem da ih što bolje pripremimo za Pionirsko prvenstvo BiH, koje nam je na pragu.

U završnoj riječi prilikom proglašenja pobjednika i defilea svih ekipa učesnica Ratko Trifunović, predsjedavajući Predsjedništva Borca je rekao:

- Naša obaveza je da već sada počnemo da stvaramo nasljedničke banjalučkih rukometnih asova, koji su slavu ovog sporta pronijeli i van granica naše zemlje. Zato smo se svojski prihvatili ovoga posla i briga koju ćemo ubuduće poklanjati mladima biće laka kao lica prvog seniorskog tima. Prošle godine smo organizovali Ligu pionira na isti način i većina dječaka sada nastupa u ju-

niorakim timovima banjalučkih lligaša.

Interesantno je još na kraju spomenuti redoslijed ekipa u ovogodišnjem takmičenju: 1. „Braća Pavlić“, 2. „Ranko Šipka“, 3. Veteran, 4. „Zmaj Jova Jovanović“, 5. „Georgi Stojkov Rakovski“, 6. „Eсад Midžić“, 7. „Mirko Višnjčić“ i 8. „Milan Radman“.

Momo JOKSIMOVIĆ

● Sastav Borca umnogome će ovisiti o kvalitetu terena ● Smailjić ostaje na голу

BANJALUKA - Na Gradskom stadionu u Banjaluci stanje je mobilno. Svi fudbaleri svakodnevno treniraju, marljivo se pripremajući za predstojeći susret s Rudarom iz Ljubije. Želja svih je da se zabilježi prva „proletna“ pobjeda i ponovo prikaže igra koja će zadovoljiti poklonike fudbala u Banjaluci.

- U susretu s Proleterom nismo

U RUDARU OPTIMISTIČKO RASPOLOŽENJE

Priželjkuju bod

PRIJEDOR - Podjela bodova u susretu protiv Proletera teško je pala igračima i stručnom štabu Rudara. Ovo zato što su domaći fudbaleri bili superiorniji, no lopta kao za inat nije htjela u mrežu gostiju. Remi na Gradskom stadionu je zaboravljen i sve oči su uprte u Banjaluku, u sutrašnji komšijski derbi, koji će po mišljenju fudbalskih znalaca, mnogo šta razriješiti.

- Borcu na startu ne ide kao ni nama. Ne znači, međutim, da je riječ o slabim igrama ili sastavu. Naprotiv, mišljenja sam da je Borac pratio peh kao i nas. Žrijeb je htio da se već u trećem kolu nastavka takmičenja međusobno sastanemo. Možda je to i bolje. U Banjaluku ne idemo s bijelom zastavom. Borićemo se i nadas se, ukoliko pružimo igru kao protiv Proletera, bod je naš - riječi su Ivica Miloševića, kondicionog trenera Rudara.

SASTAV: Bešević (Popin), Turuntaš, Vito Samardžija, Cerić, Sadiković, (Crnalić), Parhamov, Stakić, Stilić, Kušljugić, Petković i Bejzuric.

R. Smailović

IZ FUDBALSKEG SAVEZA BANJALUKA

Sredstva za izgradnju

● Da bi klubovi dobili predviđena sredstva, trebaju u što kraćem roku da dostave predračun radova na adresu FSO Banjaluka.

BANJALUKA - Na osnovu reblansa finansijskog plana za 1984. godinu SIZ fizičke kulture Banjaluka je donio odluku da se Fudbalskom savezu opštine prenesu sredstva u iznosu od milion dinara, sa isključivom namjenom za izgradnju i popravku objekata stadiona i fudbalskih terena. Tako je na posljednjoj sjednici Predsjedništva odlučeno da se sredstva rasporede na sljedeće klubove: - Jedinstvo (Vrbanja) 100.000 dinara, Udarnik (Banjaluka) 100.000, Sloboda (Piskavica) 90.000, Bratstvo (Česma) 90.000, Budućnost (Sargovac) 50.000, Nektar (Mitaković) 50.000, Krupa (Krupa na Vrbasu) 50.000, Lauš (Banjaluka) 50.000, Proleter (Karanovac) 60.000 i Sloga (Ivanjska) 40.000 dinara.

- Svi klubovi koji su dobili sredstva obavezni su u što kraćem roku da na prijavu predračun radova i dostave ga u Savez - kaže Dobrovoje Sabjić, predsjedavajući Predsjedništva Opštinskog fudbalskog saveza Banjaluka. Odbor Samoupravne društvene kontrole Saveza izvršiće kasnije kontrolu kako su ova sredstva realizovana.

Zanimljivo je istaći da su zahtjev za dodjelu sredstava uputili i klubovi BSK, Naprijed, Omladinac, Željezničar i Kozara, ali da su iz raspodjele izuzeti zbog toga što njihovi objekti i tereni trenutno zadovoljavaju kriterijume ranga takmičenja.

BOKS

OSMINA FINALA KUPA JUGOSLAVIJE

Brođani bez šansi

● Meč Slavija - Radnički održaće se u subotu, a početak u 18 sati

BANJALUKA - Kada u prvom meču pred svojim navijačima Brođani nisu uspjeli izvući povoljniji rezultat, Slavija je pobijedila Radnički sa 11:9, onda u „Boriku“ nemaju šta da traže. Istina, u revanš će Banjalučani nastupiti oslabljeni, jer se Naser Rušidi nalazi na priprema reprezentacije.

- Nijednog trenutka ne smijemo potcijeniti rivala - upozorava Želimir Košpić,

trener Slavije. Istina, u Slavonskom Brodu smo pobijedili, naša pobjeda ni u „Boriku“ ne dolazi u pitanje, ali do nje možemo doći samo maksimalnim angažovanjem svakog pojedinca. Neće boksovati Rušidi, a vjerovatno ni Burić za Radnički, pa smo se te strane podjednako hendikepirani.

Meč Slavija-Radnički održaće se u subotu u 18 sati.

S.R.

SPORT I FIZIČKA KULTURA U ŠKOLAMA. MJESNIM ZAJEDNICAMA. NA UNIVERZITETU

NA STUDENTSKIM IGRAMA U TITOGRADU

Provjera za Univerzijadu

● Na Sportskim igrama studentske omladine Jugoslavije, koje će se održati od 4. do 7. maja, nastupiće samo 100 Banjalučana

BANJALUKA - Sportska igra studentske omladine Jugoslavije ove godine održaće se u Titogradu, od 4. do 7. maja. Budući da je to jedna od značajnih provjera za Univerzijadu 1987. godine u Zagrebu, svi univerziteti su zamoljeni da budu što brojniji. Planirano je da banjalučki Univerzitet „Duro Pucar Stari“ pošalje ekipu od 175 članova. Međutim...

- Imali smo problema oko obezbjeđenja sredstava, tako da smo planirani broj učenika gotovo prepolovili - govori Milorad Karalić, predsjednik Univerzitetske SOFK-e. Najvjerovatnije da ćemo poslati 90 - 100 takmičara. Trenutno radimo na formiranju ekipa i očekujemo da ćemo spremni dočekati početak maja.

Takmičenja će se održati u disciplinama: atletika, mali fudbal, košarka, odbojka, rukomet, stoni tenis, streličarstvo, šah i u sportu koji domaćin predloži. Ovog puta to je karate, koji u Titogradu ima velik broj poklonika. Banjalučki studenti u dosadašnjim takmičenjima imali su zapažene rezultate. U najbolje se, svakako, svrstavaju rukometaši, koji su u Subotici 1980. godine osvojili prvo mjesto, a neki iz te generacije će nastupiti i ove godine. Ipak, prognoze za ukupan plasman nisu suviše optimističke.

- Sadašnji sistem bodovanja rezultata favorizira atletiku, sport u kojem smo mi najslabiji, ističe Milorad Karalić. Tako se naši dobri rezultati u drugim disciplinama ne mogu kompenzirati. Trenutno nam

je i ženska košarka dosta slaba, naročito nakon odlaska Slađana Golić. Ali zato očekujemo uspjeh u rukometu, osobito ako u Rukometnom klubu Borac dozvole da nastupe aktivni igrači: Ramijak, Talić, Brakočević... Odbojka nam je također jaka, a u malom fudbalu nikad nema favorita.

Jedan od velikih problema visokog školstva u Banjaluci je nedostatak sportskih terena. Osnovno i srednje obrazovanje uspjelo je da riješi tu teškoću, međutim, kod fakulteta se za sada ostalo samo na dobrim namjerama i dugoročnim planovima za izgradnju terena ispred Studentskog doma „Veljko Vlahović“. Sigurno je da bi treneri, pored većeg uspjeha na Univerzijadi, doprinijeli i boljim rezultatima najstarijeg banjalučkog sportskog društva. Riječ je o Univerzitetskom sportakom društvu „Rade Ličina“, koje se sprema da pomogne u organizovanju zanimljive manifestacije.

- Ove godine Univerzitet „Duro Pucar Stari“ proslavlja 10 godina postojanja i ova takmičenja nose to obilježje. U skladu proslave nastojaćemo organizovati štafetu, koja bi postala tradicionalna. U njoj bi učestvovalo oko 250 studenata, a održala bi se na selekciji Banjaluka-Mitakovića, s tim da bi etape bile duge po 500 metara. Trčali bismo u paru muškarci i žene. Planiramo je za oktobar i to bi ujedno predstavljalo završnicu svih takmičenja, završilo je Milorad Karalić.

R. JUKIĆ

ČETVRTINALE KUPA BOSNE I HERCEGOVINE ZA ŽENE

BOLJI IDE DALJE

SREDNJOŠKOLAC - TRIKO 23:27 (11:15)

Sportska dvorana Luke, gledalaca: 400, sudje: Stojčević i Popović (obojska Banjaluka) - odlučni.

SREDNJOŠKOLAC: Čvrljin, Tomić 4, Senija Alagić, Rogulj 1, Čavčić 11, Kozlica 5, Kurić, Mihić 2, Muelc, Selma Alagić, Vejnović.

TRIKO: Senjičić, E. Šahinović 3, S. Šahinović 5, Bačić 11, Demir 3, Mućinac, Hirvančanin 3, Lebudić 2, Mulačić, Burzić, Džaferović.

BIHAC - U četvrtfinalu rukometnog Kupa Jugoslavije na području SR BiH u Bihaću su se sastali Srednjoškolic i Triko iz Bosanske Gradiške, član Međuopćinske lige Vojvodina - BiH. U igri koja je oduševila sasvim zasluženo pobijedile su iskusne gošće sa 27:23 (15:11) i tako se plasirale u polufinale Kupa BiH.

D.M.

U „GLASU“ OD Ponedjeljka

SVE O REGIONALNOJ LIGI

● Opširni izvještaji, ocjene, izjave aktera meča, fotografije, lista strijelaca

U „GLASU“ OD Ponedjeljka

KRAJIŠKI SPORTSKI VIKEND

DRUGA SAVEZNA FUDBALSKA LIGA - BANJALUKA: Borac - Rudar (Prijedor), Gradski stadion Borac, nedjelja u 15.15.

REPUBLIČKA FUDBALSKA LIGA BIH - BOSANSKA GRADIŠKA: Kozara - Rudar (K), subota u 15.00.

REGIONALNA FUDBALSKA LIGA „ZAPAD“ - BOSANSKA DUBICA: Borac - BSK, nedjelja u 15.30. TITOV DRVAR: Borac - Prijedor, nedjelja u 15.30. JAJCE: Vrbas - Bratstvo, nedjelja u 15.30. BOSANSKA KRUPA: Željezničar - Elektrobosna, nedjelja u 15.30. LAKTAŠI: Laktaši - Ljubić, nedjelja u 15.30. VRNOGRAČ: Miladost - Berak, nedjelja u 15.30. SANSKI MOST: Podgrmeč - Šator, nedjelja u 15.30.

KUP JUGOSLAVIJE - Slavija - Radnički (SB), subota u 18.00 (SD „Borik“).

MEDUREGIONALNO EKIPNO PRVENSTVO U KUGLANJU - BANJALUKA: Kuglana SD „Borik“, subota i nedjelja u 10.00.

PRIJEDOR: Kuglana hotela Prijedor, subota i nedjelja u 10.00.

TURNIR RK UNIS - Susreti se igraju u dvorani OŠ „Ranko Šipka“, subota u 16.00 i nedjelja 10.00.

DRUGA SAVEZNA KOŠARKAŠKA LIGA - BANJALUKA - „Rudi Čajavec“ - „Servo Mihajlić“, subota u 19.00 (SD „Mejdan“)

BORAC — RUDAR, - GRADSKI STADION, 15,15 SATI

Bodovi ostaju u Banjaluci

imali sreće, kada smo sigurnu pobjedu pretvorili u remi - kaže prvotimac Miloš Raičević. Sigurno je da greške iz tog meča u susretu s Ljubljicima nećemo ponoviti. Vjerujem, da ćemo zabilježiti sigurnu i uvjerljivu pobjedu. Istina, i Rudar, koji se takođe nalazi u donjem dijelu tabele, vidi spas u eventualnom osvajanju boda u Banjaluci. Međutim, to je za nas samo motiv više da se svojski založimo kako bi ostvarili

pun pogodak.
- Stručni štab Banjalučana nema mnogo problema oko izbora najboljeg sastava, koji će umnogome ovisiti o kvalitetu terena na Gradskom stadionu. Svi fudbaleri ne mogu podjednako podnijeti napore na rasvještenom i teškom terenu, kao i na dobrom igralištu. Nakon odrađivanja kazne zbog crvenog kartona na meču s Novim Sadom, u tim se najvjerovatnije

vraća i Popović, dok je nastup Topića još neizvjestan zbog lakše povrede na susretu u Splitu. Ukoliko ne bude novih padavina, ekipa Borca nastupit će najvjerovatnije u sastavu: Smajić, Gajić, Raičević, Bešlić, Đurđević, Mrkić, Lupić, Omerhodžić, Džafić, Popović i Kovačević. U kombinaciji su još Kuruzović, Topić, Špica, Tarabar, Kršić, Bogojević i Pičan.
U. PAŠALIĆ

LISTAJUĆI DOKUMENTACIJU: UOČI MEČA BORAC — RUDAR

POSILIJE DECENIJU I PO

● Ljubijski Rudar je u Banjaluci posljednji put gostovao još 19. aprila 1970. godine

U borbi za bodove, ljubijski Rudar je u Banjaluci posljednji put igrao prije gotovo 15 godina - 19. aprila 1970. godine! Bio je to meč Druge lige, 22. kola. Znači, poslije decenije i po Borac i Rudar će ponovo, na Gradskom stadionu, podijeliti megdan i to u trenutku kada ovim klubovima više nego ozbiljno gori pod nogama, kada im je svaki poen vredniji od zlata.
Inače, Borac i Rudar su se dosad u Banjaluci sastali, u borbi za drugoligaške bodove, samo tri puta. Ljubijci su na Gradskom stadionu debitovali 31. marta 1968. godine i to na izuzetan, nezaboravan način: svom domaćinu održali su istinsku lekciju, pobjedili su ga sa 2:1 (1:0), a igra koju je tada prikazao dolazeći Rudar oduševila je posmatrače. Taj podvig

izveli su: Izetagić, Bašić, Bekan, Baškerada, Porobić, Miljević, Baškot, Bečarević, Talić, Gombović I, u drugom dijelu, Jarčinović, predvođeni tada zaista briljantnim Radnovićem. Prvi gol postigao je Bekan u 30. minutu, iz jedanaesterca, na 2:0 povisio je Gombović, u 60. minutu, a poraz je ublažio Stojčić, pogotkom u 85. minutu.
Banjalučani su se revanširali već iste godine: 6. oktobra 1968. oni su deklasirali svog gosta, pobjedom od 4:0 (0:0), u meču sedmog kola. Tog dana, Borac se razigrao tek poslije odmora, a „prva violina“, kao i mnogo puta do tada, bio je Husnijski Hune Fazlić koji je golovima u 58. i 65. minutu zapečatio sudbinu Rudara. Međutim, Stojčić u 86. i Blagajčević u 88. minutu, pobjedu su učinili ubjedljivijom. Bio je to tim u kojem su igrali: Komić, Peić, Gavrilović, Kušnić, Krivokuća, Alagić, Hrgić, Crnalić, Bašić, Blagajčević, Fazlić, Stojčić.
U trećem duelu - 19. aprila 1970. godine - sve je bilo odlučeno u prvih 23 minuta: pogotkom Fazlića u 8. mi-

nutu, Borac je poveo s 1:0, zatim je Fazlić, u 20. minutu, još jednom nadmudrio odbranu Rudara, da bi A. Bašić u 23. minutu smanjio na 1:2. Iako su se: Komić, Kušnić, Gavrilović, Agić, Odić, Blagajčević, te Smileški, Jusić, Bašić, (Peić), Fazlić, Corbegović... upinjali iz petnih žila da povećaju svoju prednost, tim naletima junački su odolili: Janković, O. Bašić, Baškerada, Polrobić, L. Talić, Miljević, te A. Bašić, Ličina, Damjanović (Okanović), Torić i Gombović.
Te godine, Borac je drugi put postao prvotimac. Kada se vratio u Drugu ligu, 14. juna 1981, Rudar više nije imao drugoligašku člansku kartu. Ponovo ju je dobio lani. Sada je, prema tome, na redu četvrti banjalučki okršaj ova dva sastava. Kome će se posrećiti?
NAPOMENA: U Ljubiji (Prijedoru) u susretima Rudar-Borac postignuti su dosad ovi rezultati: 4:1, 1:0, 1:1 i lani 0:0.
L. PAPIĆ

U SUBOTU U 19 SATI U ZAJEČARU: KRISTAL — BORAC

NEIZVJESNO GOSTOVANJE

● Postoje realne šanse da na utakmicu protiv Kristala stigne i golman Zlatan Arnautović, koji se nalazi na liječenju u belgijskom gradu Liježu

RUKOMET

BANJALUKA - Meč protiv lidera šampionata Metaloplastike u Borcu su gotovo zaboravili. Jer, prvenstvo se nastavlja i pred momcima koje trenira Abas Arslanagić nalaze se nova iskušenja i brojni neizvjesni susreti. Već u subotu, 23. marta, Banjalučani gostuju u Zaječaru u utakmici sa Kristalom, a susret se igra od 19 sati.
- Mislim da smo u potpunosti uspjeli da se oporavimo od poraza u susretu sa stvarno izvanrednim rukometasima Metaloplastike - priča Zlatan Saračević. Stoga s izvjesnom dozom optimizma očekujemo naredni susret u Zaječaru. Protivnika moramo i te kako da respektujemo. Kristal, za nama na

prvenstvenoj tabeli zaostaje samo pet bodova i ove godine ima velike ambicije. Vjerujem da smo sposobni da se u Banjaluku vratimo neporaženi.

Odsustvo reprezentativnog golmana Zlatana Arnautovića za Borac predstavlja veliki hendikep. On se sada nalazi na liječenju u belgijskom gradu Liježu. U klubu su već kontaktirali s njim i, kako kažu, stanje njegovog zdravlja se znatno poboljšalo. Praktično, Arnautović više uopšte ne osjeća posljedice povrede kičme i postoje realne šanse da doputuje u Zaječar i u subotnjem meču stane na gol Borca. Arnautović ima povratnu avionsku kartu za Beograd i na put će krenuti ako mu to ljekari liješke bolnice dozvole.
M. J.

KOŠARKA

PRVI PUT — BEZBRIŽNO

● Mladi Krajišnik gostuje u Zagrebu i susretom sa Montingom završavaju takmičarsku sezonu

BANJALUKA - Preostalo je još jedno kolo da bi se spustila zavjesa na takmičenje najboljih ženskih košarkaških ekipa Jugoslavije. Mladi Krajišnik gostuje u Zagrebu, u susretu sa Montingom i za obje ekipe posljednje kolo je formalnost. Zagrepčanke se ne mogu pomjeriti sa drugoga mjesta na prvenstvenoj tabeli, a „Malene“ su obezbijedile prvotligaški status i u najgore slučaju mogu se spustiti za samo jednu stepenicu niže.
Prvi put u ovogodišnjem prvenstvu Banjalučanke igraju bezbrižno, ne strahujući od poraza i posljedica koje neuspjeh nosi.

PRVA SAVEZNA LIGA — ŽENE

- Riješili smo se briga oko prvotligaškog statusa, ali nastavili smo s normalnim radom, svakodnevnim treninzima, kao da je prvenstvo počelo kaže trener Aleksandar Jurčić.
- U Zagrebu očekujemo da rasterećeni svih briga pružimo dobru igru, budemo ravnopravan protivnik vicešampionu, a ako nam se ukaže prilika i za pobjedu - značemo je iskoristiti - ističe trener Mladog Krajišnika.
U ekipi nedostaje jedino Katica Ljubčić, koja zbog bolesti nije trenirala protekle sedmicu i nije spremna za susret u Zagrebu.
E. G.

DRUGA SAVEZNA LIGA — ŽENE

DOLAZI VODEĆA EKIPA

BANJALUKA - Drugoligaško prvenstvo ulazi u završnicu, a borba za najznačajnija mjesta postaje dramatična: „Servo Mihaj“ i Elektromont vode „mrtvu“ trku za naslov prvaka i prelazak u društvo

prvotligaša. Vjerovatno će „majstorica“ ove dvije ekipe odrediti ko je najbolji.
Zrenjaninke večeras (subota) gostuju u Banjaluci u susretu sa „Rudijem Čajavecom“ i ako žele da ostanu u trci za prvo mjesto - moraju pobjeđivati. Realno govorimo u velikoj prednosti i može se očekivati da je njihova „žetva“ bodova i u „Mejdanu“.
- „Servo Mihaj“ je favorit i teško se suprotstaviti razigranim Zrenjaninkama. Naša želja je da budemo dostojan partner, da pružimo dobru igru i zadovoljimo sve ljubitelje košarke koji dođu u „Mejdan“ - poručuje Antonija Jakovljević.
Susret „Čajavec“ - „Servo Mihaj“ igra se večeras (subota) u „Mejdanu“, sa početkom u 19 sati.
E. G.

ŠAH

ZAVRŠENO SENIORSKO PRVENSTVO BANJALUKE

GAVRIĆ PRVAK

BANJALUKA - Nakon petnaestodnevnih borbi završeno je seniorsko prvenstvo Banjaluke. Dvojica učesnika na kraju dijele prvo mjesto - majstorski kandidat Miladin Gavrić i majstor Milenko Šibarević sakupili su po 9,5 poena, ali je titula pobjednika pripala Gavriću zbog boljeg uspjeha prema pobjednicima turnira. (U pobjednike ulaze igrači koji su osvojili više od 50 procenata). Na osnovu ovog rezultata Gavrić je izabrio pravo nastupa na međunarodnom turniru „Banjaluka 85“, a uručen mu je i pehar u trajno vlasništvo. Osim toga uz Mladena Kelečevića kao najbolje plasirani majstorski kandidat postao je direktni finalista narednog seniorskog prvenstva.
Sedmorici najbolje plasiranih uručene su novčane nagrade.
Sudijsku ulogu su obavili Josif Ogorelec, republički Đorđe Danilović, regionalni šahovski sudija. Organizator turnira je bio opštinski šahovski savez i Šahovski klub „Nikica Pavlić“.
Rezultati 13. posljednjeg kola: Vujmilović - Lakić remi, Šibarević - Čeko 1:0 (bez borbe), Hadžimulić - Komić remi, Milošević - Galić 0:1, Turalić - Petrašević remi, Kozarčanin M. Kelečević remi, Aldošević - Gavrić remi.
KONAČAN PLASMAN: Gavrić i Šibarević 9,5 poena, M. Kelečević 9, Lakić, Aldošević, Kozarčanin i Vujmilović 8,5 Komić 7,5 Galić 6, Milošević 5, Hadžimulić 4,5, Petrašević 4, Turalić 2, i Čeko bez poena.
M. J.

IN MEMORIAM

RADOMIR JANKOVIĆ

Iz Čačka je stigla iznenađujuća, neočekivana i utoliko tužnija, bolna vijest: 20. marta, u 51. godini života umro je RADOMIR JANKOVIĆ, za Čačane Čurica, za Banjalučane Janko ili Janez. U svom sportskom, fudbalskom opredjeljenju znao je samo za dva kluba, istog imena, za čačanski i banjalučki Borac.
Na Gradski stadion stigao je negdje u ovo doba, početkom 1958. godine. Bio je jedan od onih igrača koji su silno doprinijeli da Borac u Drugoj zonskoj „A“ ligi zauzme četvrto mjesto, odnosno da u ljeto 1958. godine kroz kvalifikacije prođe ekspresno i ponovo postane član Druge savezne lige da bi u sezoni 1960/61, sa 19 nastupa i osam postignutih golova, sudjelovao u uspješnom pohodu na Prvu saveznu ligu, u kojoj je odigrao 11 utakmica (4). Krajem 1962. godine vratio se u svoj Čačak, ponovo je obukao dres matičnog Borca i tu završio igračku, a započeo sudijsku karijeru.
Volio je fudbal, svim žarom mladog, veselog, zdravog čovjeka, ali, isto tako, volio je život, pjesmu... I sve što ide uz to. Bio je istinski fudbalski boem. Otvoren, srdačan, lakren lako je sticao prijatelje. Ljudi su ga voljeli. I on ljude. Posljednji put je u Banjaluci bio prije devet godina, uz 50-godišnjicu FK Borac. Razdragan, vedar, veselo odiseo je optimizmom, odlučnošću. Radovao se susretima s prijateljima, bio je dimut pažnjom i pozivom kluba, u čijem je dresu pružio više vanselejskih partija. Nije, eto, dočekao da Borca navrši 60. godinu. Sa životne pozornice otišao je suviše rano, ali će ga savremenici dugo zadržati u sjećanju.

ŠIBENIK: ŠIBENIK — JEDINSTVO

BOD ZA SAMI VRH

BIHAĆ - Jedinstvo u nedjelju gostuje u Šibeniku. Bez obzira što će biti oslabljen u klubu ističu da unaprijed neće istaći bijelu zastavu. Zbog dva žuta kartona neće moći da igraju Janković i Nikolić, a zbog crvenog kartona u timu se neće pojaviti i Nermir Karačić.
Za nas bi bod iz Šibenika bio još

veći podstrek da u narednim kolima igramo bolje i da se borimo čak i za prvo mjesto - poručuje kapiten Jedinstva Sead Sejdović.
JEDINSTVO: Đurić, Kartal, Sejdović, Rupčić, Omanović, Hodžić, Vuković, Samardžić, Savić, Arnautović, S. Karačić.
D. M.

PRIPREME „MALIH“ KLUBOVA

Ekipa Udarnika na jednom od treninga

UDARNIK U PUNOM POGONU

● Iako je nakon prvog dijela prvenstva stekao prednost od četiri boda, Udarnik je veoma rano počeo pripreme za nastavak takmičenja

BANJALUKA - Na fudbalskom stadionu Udarnika u Mjesnoj zajednici Rosulje potpuno nova atmosfera. Sa neočekivanom dozom ozbiljnosti počele su pripreme za nastavak prvenstva u Opštinskoj ligi Banjaluke. Nakon prvog dijela stečena je prednost od četiri boda, ali to nikog u klubu nije uljuljkalo: Naprotiv, na posao se pripono bolje nego ikad dosad. Treninzima, koji se održavaju četiri puta nedjeljno, rukovode treneri Vlado Babić i Slavko Vidović. Svakodnevno na stadionu u Mjesnoj zajednici Rosulje treniraju: Šetara, Jurić, Mišić, Mitrović, Ostojić, Bogut, Miletić, Trbojević, Milčević, Palačković, Dimitrić, Prača, Karalić, Kecman, Mandić, Vukušić, Pajić, Stanković, Maksimčuk, Vukolić, Petrović i Jakovljević.
U klubu ove godine imaju velike planove, pogotovo one vezane za nastavak izgradnje klupskog objekta i

pratećih sportskih terena.
- Za nekoliko dana treba da dobijemo detaljno urađene projekte nove klupske zgrade - priča Rajko Pušić, član Predsjedništva kluba. Od Fudbalskog saveza Banjaluka dobili smo početna sredstva za gradnju. Predviđeni smo da na dijelu kompleksa stadiona izgradimo i dvije betonske teniske plohe, koje bi se u toku zime koristile kao klizalište.
U klubu veliku pomoć u ostvarivanju planova očekuju od Mjesne zajednice Rosulje, a zatim i od radnih organizacija sa ovog područja grada. Do sada je uspješna saradnja uspostavljena sa Radnom organizacijom „Plamen“, Zanatskom zajednicom, INCEL-om, te Metalom. Prvi radovi trebalo bi da počnu već u aprilu. Predviđeno je da sve „zemljane“ zahvate obave sami fudbaleri, isključivo dobrovoljnim radom.
M. J.

SAHOVSKI ZADATAK

BROJ 808

Prigrama: Nikola LAKIĆ, šahovski majstor

Bijeli: Kd1, Tb1, Tc7, Sb7, Lf4, pješaci a4, c2, c3, F2, h2 (10)
Crni: Ka6, Ta8, Tg2, Sf5, Le6, pješaci e7, d5, d4 (8)
BIJELI VUČE I DOBIJA!
Na čuvenom turniru na Biedu 1981. godine vjelemajsror Ivkov dobio je specijalnu nagradu za ljepotu zbog matne kombinacije koju je proveo protiv Portiša, matiravši ga u tri poteza.
Rješenje prošlog zadatka: 1. Ta1 2. La1 Da4 3. Dg8 Kb7 4. Db3 Da1 5. Db1 Tc2 6. Kc2 Dc3 mat

M. KOSANOVIĆ

HUMORESKA

VAŽAN ČOVJEK

Za druga Žiku niko u preduzeću nije znao tačno reći šta radi, ali su svi znali da je vrlo uticajan i uvažan kod generalnog. Zato su ga svi zvali i znali kao važnog čovjeka. Uostalom, to se moglo vidjeti po njegovoj kancelariji, viskiju na stolu, kojeg je uvijek bilo bar tri flaše. Pa sam hod druga Žika, ono važno klimanje, šutnja, pauza između dvije rečenice...
Da, da, svima je bilo jasno da je drug Žika izuzetno važan čovjek u našem preduzeću. Ljudi su mu se obraćali sa strahopoštovanjem, na vrhovima prstiju su ulazili u kancelariju i izlazili nekako malici izgubljeni. Niko nije ni pomišljao da druga Žiku zamara nekim banalnim stvarima oko pada proizvodnje, skoro stečaja, to jednostavno nisu bila pitanja i problemi njegovog nivoa i važnosti. Njega su pozivali na polaganje kamena temeljca neke promašene fabrike, imenovali ga za predsjednika nekog društva, koje bar jednom mjesečno priređuje neku gozbu, nudili su mu degustaciju pića iz vlastitih podruma i tome slično.
Drug Žika se nije opirao ovakvim naporima, i sve je to stoički izdržavao, žrtvujući se svjesno za dobro preduzeća.
Imao je drug Žika i malu opoziciju, ne može se reći da nije. Pa šta ako su neki pitali šta je u opisu posla dotičnog, zašto ima toliko plata, a ništa ne radi. Ljudi su to prenosili Žiki, tumačeći to sitnom zlobom konkurenata, što je i on, između dva gutljaja viskija, važno i čutke potvrđivao klimanjem glave. A onda se jednog ponedjeljka desilo čudo. Odjednom su svi prestali da pozdravljaju druga Žiku. On je samo u jednom danu izgubio epitet važnog i uticajnog čovjeka.
Tog ponedjeljka, drugu generalnom, inače Žikinom rođenom bratu, istekao je mandat.

A. DAUL

ZAKAČKE
BEZ TAČKE

- Kad ćemo već jednom da uakladimo naše troškove prema besparici
- Mnogima se smrača pred očima tek onda kad počne da se objelodanjuje.
- Naš čovek najviše voli da čuje istinu iz dekolitiranih izvora.
- Ako postoji obogaćeni hleb, obogaćeni zejtin, obogaćena čokolada, zašto onda ne bi mogao da postoji obogaćeni čovek.
- Kritka je uslužna djelatnost.
- Sasvim je normalno da nam je rekreacija mnogo tanka, kad se odvija uglavnom u relacijama od kreveta do šanka.
- Kad ćemo već jednom održati poslednje slovo zapošljavanja preko rodoslova.

Sava RADOJEVIĆ

POSTSKRIPTUM

OBNOVA

OUR „Obnova“ koji posluje u sastavu RO „Uzor“ iz Ključa završila je prošlu godinu s gubitkom od četiri miliona i 987 hiljada dinara. To je ujedno i do sada najveći gubitak u poslovanju ovog kolektiva.

„Obnova“ će, očito je, morati da obnovi neke ranije utvrđene programe rada.

DOSTA

U sklopu novog hotela u Prijedoru otvoreni su, uz ostalo, i frizerski saloni za žene i muškarce.

Gostima tog objekta je, međutim, dovoljno što ih šišaju konobari.

VALJDA NIJE

Pad proizvodnje i isporuke mlijeka u srbačkoj opštini je evidentan. U januaru, primjera radi, otkupljeno je 94.670 litara mlijeka, što je za oko 23 hiljade litara manje u odnosu prema istom mjesecu prošle godine.

Nisu se, valjda, krave ritnule?!

Himzo SKORUPAN

LAPSUSI

Dinar
Tradicionalno gostoprimstvo dokazujemo mnogo puta među strane monete zaluta i domaća valuta.

Devizni račun
Vlasnik deviznog računa drži da nema krize. Dok god mu kao porijeklo priznaju „poklonjene“ devize.

Izgovor
Gdje nema rada i reda a još manje znanja ima spasonosna fraza o kamenu spoticanja.

Lapsus
Iza nekog dobrog posla slijedi „svaka vam čast“ lapsus bi ljepše zvučao: „Ljudi svaka vam vlast“.

Osvrti
Nekad, karijerizam i potrošački mentalitet socijalističkom moralu kroje kvalitet.

Veze
Odgovoran svom narodu njegovog ubjeđenja je plod. Pomaže svim zemljacima ko jest i ko nije rod.

Trgovina
Izvesni zastupnik u Japanu sve zna o akupunkturi umjesto da plasira robu divi se japanskoj kulturi.

Skupovi
Zanovjetna je terminologija kojom se mnogi služe da bi je bolje „savladali“ iz dana u dan se druže.

Vojo GRUBOR

ŠEFOVSKE
ŽELJE

P

POLOŽAJ,
PLATURINA,
PROVODENJE,
POPULARNOST,
PERSPEKTIVA,
PUTOVANJE,
POZNAVANJE,
POSJEĆIVANJE,
PODRŽAVANJE,
PRIJATELJSTVO,
PIR, PUCANJE PEĆENJA,
PIJAČA,
PREŽIVANJE,
PRIČANJE,
PROZIVANJE,
PREMJEŠTANJE,
PROGLAŠAVANJE,
PRONONANJE,
PREKRAČIVANJE PREKRAŠAJA,
POMAGANJE PRIVREDI,
POSTUPANJE PO PROPISU.

SAVJET SVJESNOME SVIJETU

S

STIMULACIJA,
SISTEMATIZACIJA,
STABILIZACIJA,
STEZANJE STRUKA,
SAKUPLJANJE SEKUNDARNIH SIROVINA,
STROGO STAJANJE SVUDA,
SAGLAŠAVANJE STAVOVA,
SAGLEDANJE STVARI,
SANJANJE SELA,
SAKUPLJANJE SIJENA,
SAKUPLJANJE SJEKIRA,
SJEČA STABALA,
SIJANJE SUNCOKRETA-SOJE,
SPAŠAVANJE SLABIH SOU-
SJETVA SVIH SKUPIH SJEMENA,
SPAŠAVANJE SIROMAŠNOG SVETA

Miloš ZRNIĆ

Goran MILOJEVIĆ

AFORIZMI

- Čim se u mom preduzeću rodi kakav problem, pupčanu vrpцу presjecaju i ne-kvalifikovane babice.
- Dok se jedni razmeću jezičkim kovanicama, Drugi se razmeću stranim novčanicama.
- Iako sam ateista, posta se nisam odrekao.
- Blago nam! Noću držimo sastanke, a danju drijemamo.
- Nekad su se šverceri sklanjali pred inspektorima, a sada inspektori pred švercerima.
- Nekada je usmena riječ predstavljala zakon, a sad to nisu ni paragrafi.
- Da nam nije kula u oblacima, neki drugovi ne bi imali šta da nam kažu.
- Ne mučite mene cijene, već precijenjeni drugovi.
- Iako je sav bez veze, on ima čitavu mrežu drugova koji rade na njegovim linijama.

Vasilije KARAN

● Tko ne poznaje situaciju, još bi mislio - da je ovogodišnja zima rezultat kooperacije naše energetike sa prirodom.

● Najbolje bi bilo, da naše banke preselimo na mjesec - tamo sve pada šest puta laganije nego na zemlji.

● Mnogi se svjesno drže izreka: malo radi, malo kradi - i pošteno živi.

Marjan Brađac

Svjetski dosadnik

Zadesio sam se u nekom veselom društvu. Nisam poznao sve ljude, ali mi je svu pažnju privukao neki tip sa čudnom kapom koja mu je pokrivala sve od čela do zatiljka po kojoj su bili gusto ispisani geografski nazivi kao „Nijagara“, „Honolulu“ itd. Rekli su mi da je on svjetski putnik i da tu kapu beskrajno voli budući da ona i njega i ljude koji ga okružuju podsjeća na divna mjesta koja je posjetio. Niko ga nikad nije vidio bez nje.
Na početku sjedeljke pričao nam je svoje dogodovštine, ali je društvo uskoro promijenilo temu i prešlo na šale i viceve.
Ja sam dabome, bio prvi. Počeo sam nadugo i naširoko:
— Ide Lala kraj kanala Dunav-Tisa-Dunav. Kanal širok, voda bistra...
— To nije ništa prema kanalima koje sam ja vidio u Veneciji - upade mi u rječ svjetski putnik.
— Naide kraj njega njegov drug Dole i...
— Slab je on njemu drug prema drugarstvima koje sam ja doživio u Indiji.
— I tako dolazi Dole i pita „kako je, Lalo“, veli Lala „dobro je“. U to naidoše Sosa, Rosa i Kosa, sve tri kršne, zgodne...
Upravo kad sam kod nekolicine uspio stvoriti sliku (to sam vidio jer je moj drug Ivica zažagrio

očima kao mačor u februaru a i ostali su bili su negdje, ponovo se javi savremeni Marko Polo:
— One nisu ništa prema ženskim koje sam ja vidio na Tahitiju.

Strpljivo sam progutao dvije knedle.
— Dakle, naidoše Sosa, Rosa i Kosa, sve zgodne k'o Tahicanke. Veli Dole Lali „ajde, Lalo, da ulovimo dvije ribe“ a Lala samo kaže „nemam pribora“ i dipe se u kanal.

Vic je naravno bio loše ispričan zbog upadica, a i oni što su se nasmejali odmah su prestali jer je onaj na brzinu to uporedio sa slučajem kad se utopio jedan perspektivni kapetan Britanske kraljevske mornarice.

— Čujte vi, gospodine ili družo svjetski putniče! - skočio sam ja. Od vas sam jedva dovršio svoj vic. Mogli ste na tim silnim putovanjima pokupiti i malo uljudnosti i ne ometati me dok pričam!

— Nije ovo ništa prema onom kako sam upadao u rječ poglavici na jednoj plemenskoj skupštini Indijanaca.

— E pa, jamčim ti, skitničo bjelosvjetska, upadneš li mi još jednom u rječ loše ćeš se provesti. Izmlatiću te, da znaš... A ne. Skinuću ti i pocijepati tu kapu, tvoj ponos.

E, to nije ništa prema onom što mi je skinuo indijanski poglavica.

Armonko GRGIĆ

PODREPAŠI

Svako društvo ima, zna se, podrepaše prve klase. Ispod repa praksa veći busije su zauzeli.

Iz tih poza zbog gotive svaki šalje direktive. Postali su tvorci klime ispod repa nema zime.

Osvojite mnoge kote bez skromnosti i sramote. Ponose se punim džepom odvajkada mašu repom.

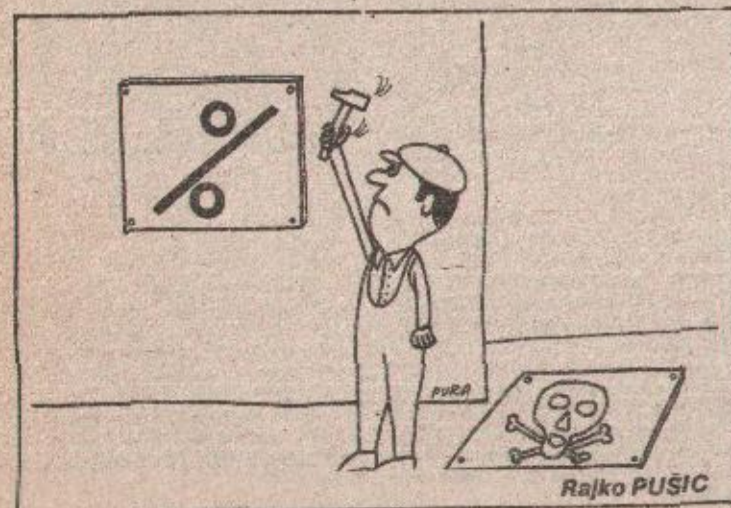
Nisu oni krivci samo već i drugi, to svi znamo. Ne pravite od njih šonje okrivite i - REPONJE!

J. NIKOLIĆ

SITNICE

- Mi ne volimo zasukati rukave ni kad primamo vakcinu.
- Otadžbina je ponosna na neke svoje sinove. Mnogo su je zažubili.
- Nedostaje nam nekih dasaka, stalno se ograđujemo.
- Žadužimo se što više. Dugovi nisu važni, država i onako odumire.
- Broj propisa u carinskoj službi opasno se približava broju zaposlenih.
- Teško je utvrditi ko je zagadio rijeku Savu. Ona teče kroz četiri republike.

Luka AREŽINA

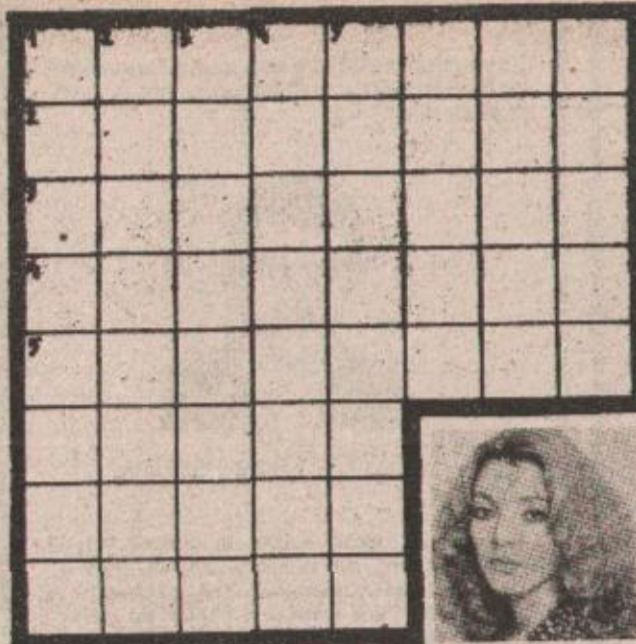
Rajko PUŠIĆ

Da će nam sudija poništiti gol imao sam smek zato što mu nismo potpisali ček.

Milošava JAKOVLJEVIĆ

Midhat AJANOVIĆ

MAGIČNI LIK

BOŠ, JE, KA, KA, KLAS, KO, NJE, O, OR, OŠ, RI, ŠTEK, TA, TA, TO, VAC, VIĆ.

VODORAVNO I USPRAVNO: 1. Poznata beogradska glumica, Tanja (vidi gornju sliku!), 2. Mjesto kraj Ogulina /takođe: birtije, gostionice — tal./, 3. Glas orla, 4. Tropsko drvo od kojeg se dobiva kakao, 5. Vrsta rude sa međusobno paralelnim pravcima lomljenja, dragulj.

(M. S.)

DVA INDIREKTA NA TEMU ISTOG IMENA

ERENBURG MUROMEC
(1-3) (1-3)

MOZAIČNA UKRŠTENICA

Donje imenice koje su poredane po dužini i abecednim redom treba na izvjestan način upisati u vodoravne i okomite kolone polja ukrštenice. Započinjanje rješavanja treba teći od već upisanog pojma /PROLJEĆE/ i na kraju treba da svi pojmovistaru u ukrštenicu. Tematski upisani pojam podsjetit će nas na kalendarski nastanak novog godišnjeg doba koji je nastupio prije 2 dana.

10 slova: ARGENTINAC, AUSTRALIJA, BANJALUČANI, DERVENČANI, KONKURENTI

9 slova: ARHIPELAG, OKRETNOST, POLIESTER, PRISTALICA, PRODAVANJE, SANDINISTI

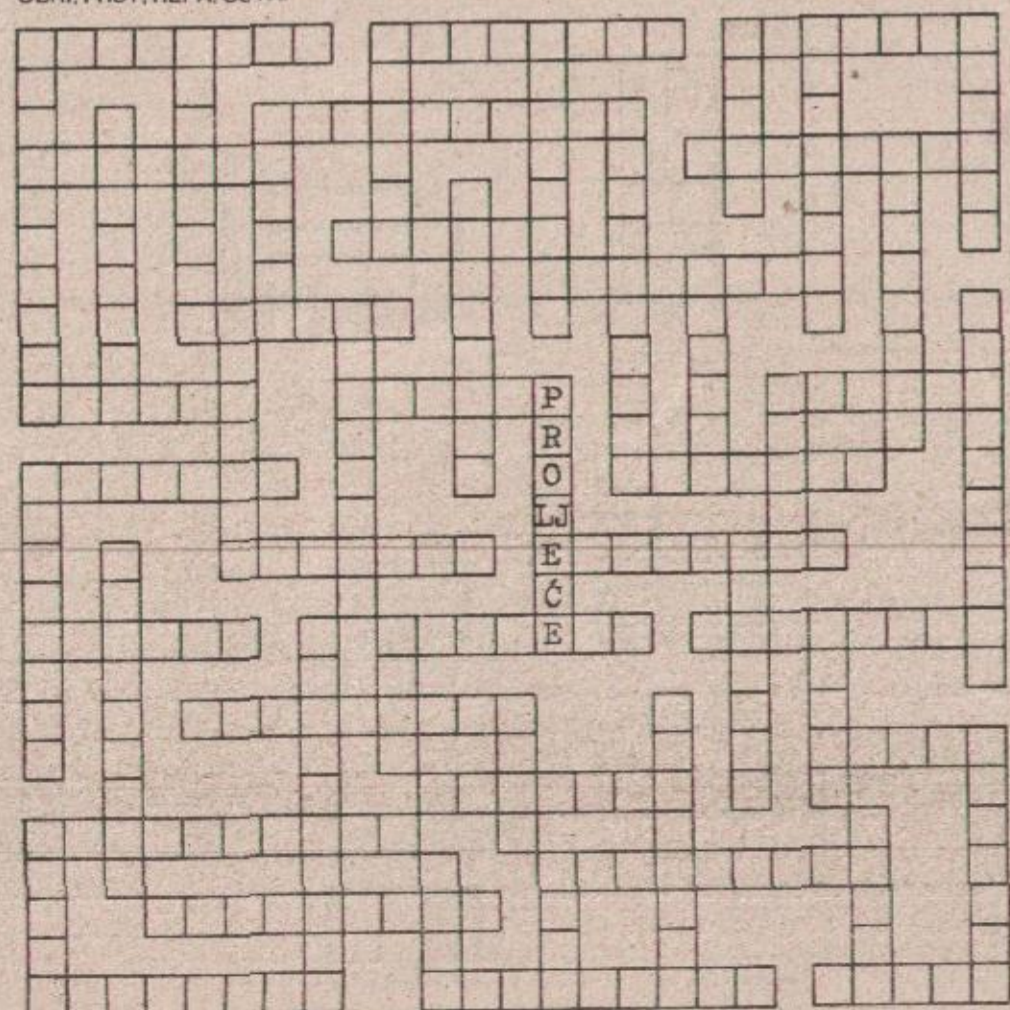
8 slova: EMIGRANT, ENGLSKA, FARMERKA, KARAMBOL, KARNEVAL, MANDARIN, MARKSIST, NANOŠENJE, NEPLIVAČ, OBRAZINA, PALANKIN, PREDNOST, PRIJEDOR, PROSTOTA, PROSTREL, ŠTIPALJKA

7 slova: AZIJATI, CVRČANJE, ČISTINA, IZRAŽAJ, DOPLATA, KAROKAN, PAŠTETA, POTOMAK, STADION, TRPIMIR

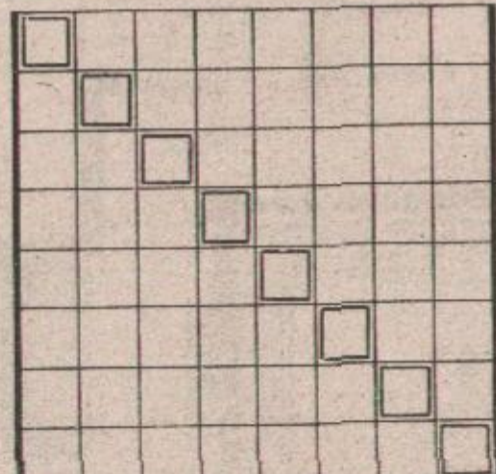
6 slova: ANATOL, ARMADA, FUTLUZ, IGRAČI, IZRADA, NEOLIT, PLANER, PROKOP, ŠESTAR, TALENT

5 slova: BALAS, CRTAČ, DANCI, DVERI, MAŠTA, PLANK, STRKA

4 slova: OBRI, PRST, REPA, USTA.

TEKST KARIKATURE DESNO	FORMIRATI KOSTANO TKIVO	DOPRINIJATI URUCITI	SIMPONIJSKA POEMA KOREAKOVA	EGIPATSKO BOZANSTVO /dulji oblik/						
VODNOŠA										
SVETAČKA SLIKA										
DOVOLJNO										
BILO ŠTA				IME REVOLUCIONARKE CETKIN						
NAŠA REVOLUCIONARKA, KADA										
"KRALJ" ŽIVOTI-NJA			LITAR VESTA ŠTAMPARSKOG RADNIKA		HEKTAR	ŠEKSPIROVA DRAMA	VERDIJEVA OPERA	VOLUMEN	GRAD U SSSR	KOLOS, DIV
NAŠ B. FUDBALG. REPREZENTATIVAC IZ ZAGREBA										
STAVITI DATUM									RIJEKA KNJIZEVNIČA BRILIC-MAZURANIĆ	
GL. GRAD GRČKE						BIN TI-JESTOV PO GRČ. MITU LICE				
MILANO		KALIJ			PISALO					
		VJEŠTA OBMANA			MEKAN					
ALT		IGRA NA SRČU I ME PISCA DELOZKA								AZOT I ME BAJALUC. KOVIKARA PERICA
NAŠ B. TREKAŠ PREPOVAŠ STANKO							BITAK U FILOZOFIJI TROPŠKA JESTIVA GOMOLJKA MUHAMEDANSKI BOG			GRAD U JAPANU
PRASTANOVNICA BALKANA										
GRČKA BOŽICA POBJEDE					OPAK					LATINSKI VEŠTIK KOMPARATIVI OD: USKA
					DVOJE					
IME GLUMICE BAKSTER		PIŠAC PREŠERI GLUMICA BARDO				LUKSEMBURG		JAPANSKA KRATAK PJEŠMA NARODNA REPIJAL		
POLJOPR. KOMBINAT IZ BEGRADA				UREĐIVAČ IZLOGA		RADIJ				
				IZNOS						

U gornju ispunjaljku treba izvjesnim redom vodoravno upisati 8 naziva naših mjesta i gradova iz donjeg spiska, tako da u dijagonalnoj koloni posebno označenih polja, čitano odozgo nadolje, izađe naziv još jednog — devetog našeg grada — na slici niže!
BUSOVAČA, GDELIČA, KONJŠČINA, VARAZDIN, VELA LUKA, VRBOVSKO, PRIŠTINA, ZAOSTROG (M. S.)

ENIGMATSKA SVAŠTARA

I ovoga puta nešto o palindromima. Među najstarije palindrome ide stih — pripisuje ga Vergilju /70-19. g. prije n. e.: „In girum imus nocte et consumimur igni“. Riječ je o noćnim mušicama: Noću idemo i vatra nas izjeda.

SATOR AREPO TENET OPERA ROTAS. „Sijač Arepo s mukom drži kola“. Napisana kao četvorina nadena je prilikom iskopavanja Dure, starog grada u Mezopotamiji /danas mjesto Salihijeh/ prilikom iskopavanja prostorija u kojoj su boravili rimski vojnici. Danas je možemo naći na nekim zgradama u Italiji, a među ostalim i kao mozaik iz 9. v. na podu crkve u mjestu Pieve-Terzagni kod Verone. Ova se rečenica zbog svoje magičnosti donosi osobito kao četvorina 5 x 5 polja

SATOR
AREPO
TENET
OPERA
ROTAS

Pored toga što se napisana kao rečenica čita s obe strane, napisana kao četvorina postaje još magičnija, jer se može čitati u nekoliko smjerova, odnosno možemo je pročitati 4 puta. Po tome je zaista rijetkost. Etnografi su je prozvali Sator-formula jer je neosporno dokazano da se u južnoj i srednjoj Evropi upotrebljavala „najviše kao zapis“ /na papiru ili kori hleba/za ljekarsko bejanje, na tajuru protiv vatre i na amuletima/ rijetko kao egzorcizam /govorena zaklinjačke formule/.

KRIVAJA

RO „KRIVAJAKOMERC“ 72220 Zavidovići, Radnička 1. III. 072/871-220. IIx 43-140

ISPORUČUJE I GRADI:

1. Montažne OBJEKTE ZA ODMOR I REKREACIJU
2. Montažne OBJEKTE ZA STANOVANJE ZA INDIVIDUALNU I DRUŠTVENU GRADNJU

3. Montažne objekte raznih namjena: (industrijske objekte, škole, ambulante, bolnice, đачke domove, sportske objekte...)

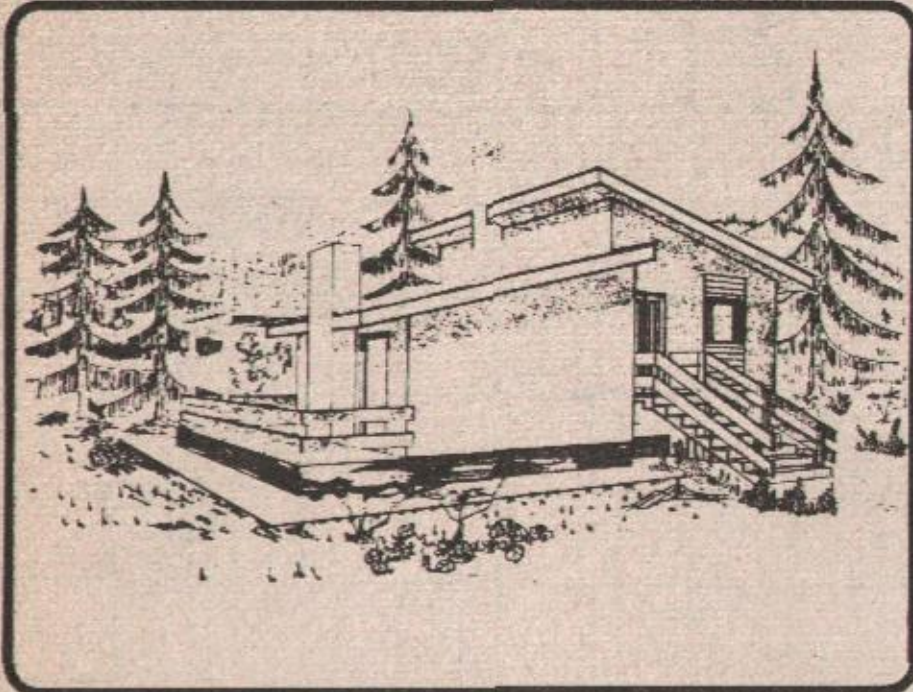
ISPORUKA: od 15 do 30 dana (za individualnu gradnju)

**VAŠ STAMBENI PROBLEM
»KRIVAJA« MOŽE RIJEŠITI ZA
60 DANA**

ADRESA:

78000 BANJA LUKA, KTB
Krivaja- Štrosmajerova 25
tel. 078/32-434 Telex:
45-229

**DO 30. 4. 85.
GODINE
DAJEMO POPUST
OD 10%**

Sa velikim bolom javljamo svim prijateljima i poznanicima tužnu vijest da je naš dragi sin, suprug, otac i brat

ANTO /Tone/ KOSIĆ

preminuo nakon duge i teške bolesti u 32. godni života, dana 21. marta 1985. godine. Sahrana našeg nam dragog Ante obaviće se 23. marta 1985. godine u 16 sati na groblju „Sveti Marko“ u Banjaluci.

OŽALOŠĆENA porodica Kosić i Memić.
058337

„ŠIPAD“ RO ŠUMARSTVA I PRERADE DRVETA „GRMEČ“ OOUR „DRVOTRANS“ TITOV DRVAR

Komisija za radne odnose OOUR-a „Drvotrans“ Titov Drvar, svojom odlukom broj 4/1 — 214/85

PONIŠTAVA

OGLAS

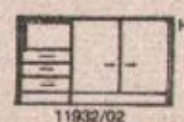
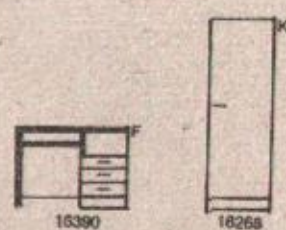
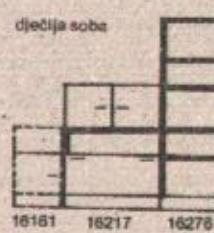
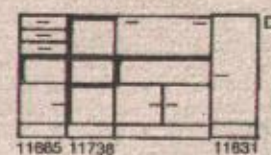
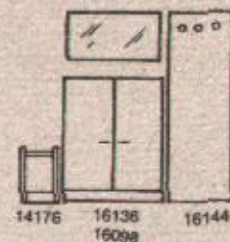
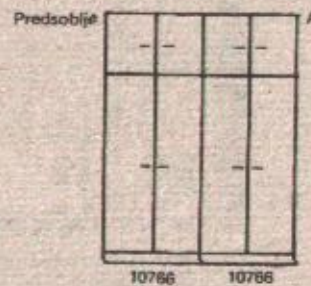
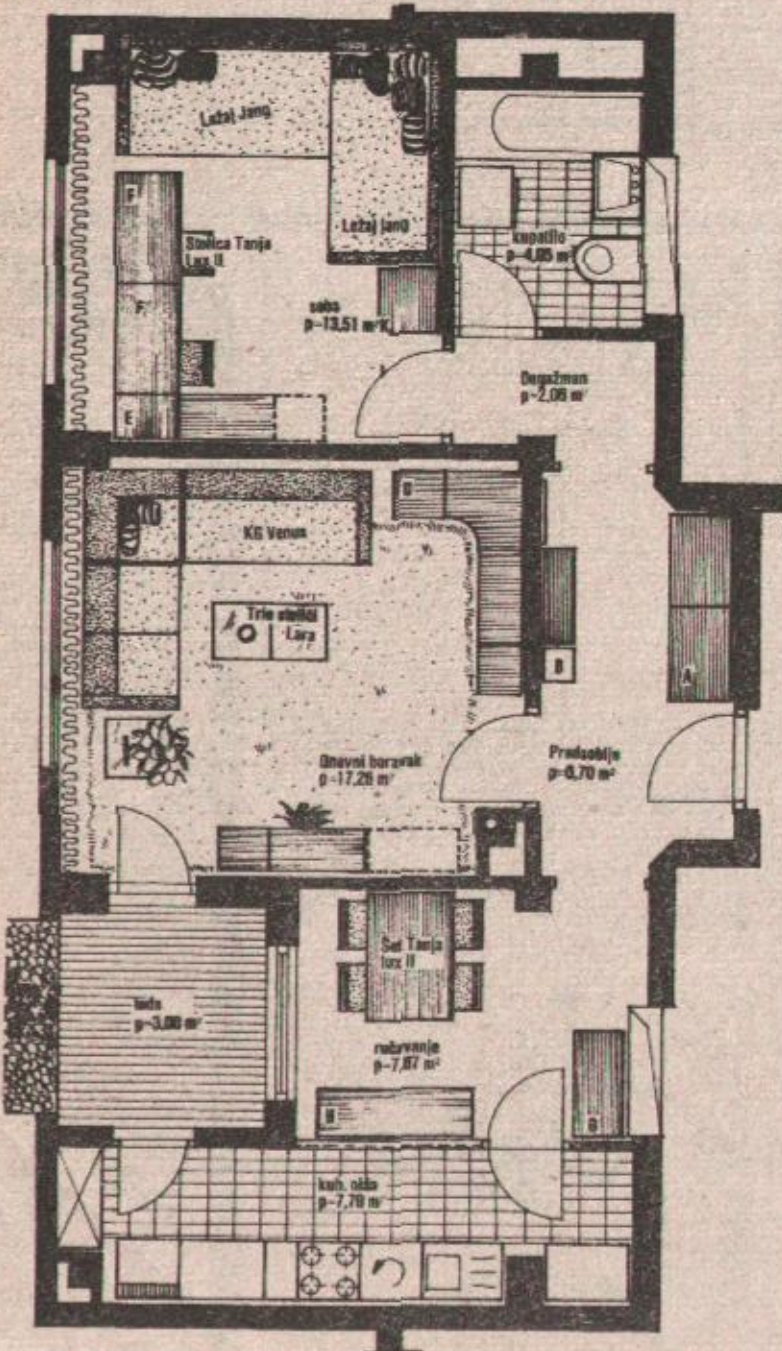
objavljen 25. 12. 1984. godine u dnevnom listu „Glas za popunu slobodnog radnog mjesta: 1. KV elektromehaničar sa radnim iskustvom, 1 izvršilac.

Oglas se poništava zbog neusklađenosti sa samupravnim opštim aktima OOUR-a.

NAŠ DIZAJN-BIRO VAM PREDLAŽE

Uređenje dvosobnog stana B P 6197 m² naselja MEJDAN lamela A niz 2 i 4 za bračni par sa dvoje djece. Predlažemo sastave iz elemenata sistema DIV 02, DIV 03, trpezarijski set i tapet.

Dana 23. marta 1985. godine navršava se osam dana od smrti našeg dragog sina

ŽELJKA DRINIĆA

Svoj rodbini, prijateljima i poznanicima koji su dijelili s nama duboku žalost povodom smrti dragog nam sina zahvaljujemo se.

PORODICA
058314

Dana 23. marta 1985. godine navršava se četrdeset tužnih dana od kada nas zauvijek napusti naš dragi otac, suprug i iskreni prijatelj

**FAHRUDIN (MAHMUTA)
LIRIĆ**

SUPRUGA I DJECA

058273

Se velikim bolom javljamo svim prijateljima i poznanicima tužnu vijest da je naš dragi suprug, otac, punac, svekar i djed

VLADO KOLČIĆ

preminuo nakon duge i teške bolesti 21. marta 1985. godine u 78. godini.

Sahrana će se obaviti u subotu, 23. marta 1985. godine, u 16,30 sati na groblju „Sveti Marko“ u Banjaluci.
OŽALOŠĆENI: supruga Mira, kći Ranka, sin Branko, zet Dragan - Žiža snaha Dušanka, unučad: Miodrag Draško i Kristina, te porodice Žižić, Tomić i Popović.

Dana 25. marta 1985. godine navršavaju se dvije tužne godine od smrti naše voljene majke, punice, bake i prabake

VEŠE JANDRIĆ

iz Jajca

Majko, vječno ćeš živjeti u srcima svojih najmilijih. Dana 24. marta 1985. godine u 11 sati posjetićemo njenu vječnu kuću, položiti cvijeće i zaliti suzama.

TVOJI NAJMILJI:
kćerke: LJILJANA, NADA, OLGICA, zetovi, unučad i prauučad

Dana 26. marta 1985. godine navršava se šest tužnih mjeseci od smrti dragog nam supruga, oca, svekra i djeda

MIRKA VURUNA

Dana 24. marta 1985. godine u 11 sati izaći ćemo na groblje u Romanovcima i položiti cvijeće.

OŽALOŠĆENA PORODICA

058303

Dana 24. marta 1985. godine navršava se četrdeset tužnih dana od kada nije među nama naša draga

**STEVKA VUKAJLOVIĆ,
rođena LJOLJIĆ**

iz Kijevaca

S ljubavlju i poštovanjem čuvaćemo trajnu uspomenu na njenu plemenitost i dobrotu koje su je krasile cijelog života. Zahvaljujemo svim komšijama, prijateljima, kumovima, rođacima i svim poznanicima koji nam se pridružiše u najtežem trenutku za našu porodicu.

OŽALOŠĆENA PORODICA
058302

Dana 24. marta 1985. godine navršava se šest tužnih mjeseci od iznenadnog i bolnog rastanka od našeg dragog i nikad ne zaboravljenog supruga, oca, brata, svekra i djeda

LAZARA PEJIĆA

iz Bjelajaca

Bolna je istina, dragi naš tata, da nisi više među nama, da si otišao na vječni put odakle se nećeš vratiti, nikad neprežaljen, uvijek prisutan i voljen živjećeš vječno u sjećanjima. Neizmerno smo zahvalni za sve što si nam podario za ljubav, dobrotu i pažnju koju si nam nesebično pružio za života.

VJEČNO OŽALOŠĆENI
supruga JOKA, sinovi: NEDELJKO, MILAN, ZDRAVKO IVOJIN, kćerka NEVENKA, sestre: RADOJKA, ĐUKA, STANA I GOSPOVA, snahe: MARA, GOSPOVA, SAVKAINADA, unučad i ostala rodbina

058312

Dana 25. marta 1985. godine navršavaju se dvije godine od pre-rane smrti naše voljene mame i supruge, a dana 26. marta 1985. godine šest mjeseci od smrti drage mame i majke

RAZIJE

ASIME

MUJNOVIĆ

Živimo s jedinom istinom da među nama nema dva naša najmilija bića, tužna je i bolna istina da više nikada nikoga nećemo zvati mama. U ponedjeljak, 25. marta 1985. godine, u 11,00 sati običi ćemo njihove

vječne kuće, položiti cvijeće i otkriti bistu dragoj Asimi. sin i suprug VEHBİJA, kćerka i unuka INES

058305

Dana 24. marta 1985. godine navršava se tužnih četrdeset dana od smrti dragog nam supruga, oca, svekra i djeda

**SAVE (ĐORĐA)
DEJANOVIĆA**

Obavještavamo da ćemo toga dana posjetiti njegov grob na groblju u Boriku u Banjaluci u 11 sati i odati dužno poštovanje.

PORODICA
058321

Tužno sjećanje na naše mile i drage

MARIJU KAČAVENDA

21.3.1972. - 21.3.1985.

GINU KAČAVENDA

26.3.1979. - 26.3.1985.

Iako vrijeme prolazi, njihov plemeniti lik, vedrina i dobrotu su i dalje među nama.

OŽALOŠĆENA PORODICA

058323

IN MEMORIAM

Dana 26. marta 1985. godine navršavaju se dvije tužne godine od smrti našeg dragog

**MITRA (VOJISLAVA)
ŠUKALO**

S ljubavlju i poštovanjem čuvaćemo trajnu uspomenu na njegov dragi i plemeniti lik. U nedjelju, 24. marta 1985. godine, u 10 sati posjetićemo njegov grob na Novom groblju u Banjaluci i položiti cvijeće.

OŽALOŠĆENA PORODICA
058320

Na današnji dan

23. MART

809 Umro Hatid Al Rašid (Harun Pravedni), rođen 765, koji je od 786. do 809. vladao kao najveći i najpopularniji kalif. Junak je arabiljanske narodne poezije i arapskih priča. Izdigao je Bagdad do prvog grada tadašnjeg svijeta.

1391 — Umro je kralj Tvrtko Prvi Kotromanić, najznamenitiji vladar Bosne, za čijeg je života ta jugoslavenska zemlja bila na vrhuncu moći. Koristeći povoljne prilike na Balkanu Tvrtko se 1377. krunisao u Mileševu, na grobu Svetog Save, za kralja bosanskog i srpskog, a kasnije je ovaj titulu dodao i naziv kralja Hrvatske i Dalmacije. Tvrtkove su aspiracije bile da stvori veliku državu u kojoj bi Bosna bila najvažnija oblast i središte. Njegova iznenadna smrt prekinula je ostvarenje tih planova, a slabi nasljednici doveli su do propasti bosanske države.

1459 — Vlaški vladar Vlad Cepeš, poznatiji u historiji i književnosti kao Drakula, zaprepastio je Istanbul obilježjem da i dalje plaća danak moćnom carstvu. Odmah poslao je toga dok su iznenađeni Turci smišljali odmazdu, Cepešova vojska napala je i uništila osmanlijske garnizone duž dunava od Zimnice do ušća Velike rijeke. Turskim protivudarom rukovodio je lično sultan Mahmud Drugi, ali je turska vojska pretrpjela nekoliko teških poraza. Tek poslije šest godina Cepeš je bio uhvaćen. Zanimljivo je da su ovom rumunskom nacionalnom junaku kasnije pridodati negativni epiteti, pa je krvoločni vampir Drakula postao prototip najsvirepijeg tiranina.

1804 — Valjevo je u prvom arapskom ustanku oslobođeno od Turaka.

1842 — Umro francuski pisac Stendal, autor jednog od najpoznatijih svjetskih romana „Crveno i crno“. U tom romanu data je izvanredna historika i kritika francuskog društva u doba restauracije.

1903 — U Beogradu su održane demonstracije oko 5.000 studenata, daka i radnika protiv apsolutističkog režima posljednjeg Obrenovića, kralja Aleksandra. Neposredni organizatori demonstracija bili su studenata socijalisti Dimitrije Tucović i Triša Kaclerović.

1921 — Osnovana je organizacija jugoslavenskih nacionalista (ORJUNA) koja je ponikla iz jedne omladinske organizacije, sa ciljem da suzbije organizovani radnički pokret.

1933 — Njemački Reichstag usvojio je takozvani zakon o punomoći i tako kancelaru Adolfu Hitleru omogućio uvođenje nacističke diktature. Da dolazi oluja koja će zbrisati sve demokratske tekovine pokazalo se već istog dana: u Dahu kraj Minhena otvoren je prvi koncentracijski logor, mršni simbol novog, Hitlerovog rajha.

1956 — Pakistan je postao republika, ali je ostao u članstvu britanskog Komonvelta.

1983 U Solt Lejk Sitiju, američka država Jute, preminuo je Barni Klark, 112 dana nakon što je postao prvi čovjek u historiji u čiji je grudni koš ugrađeno vještačko srce.

ASTRONOMIJA

GIGANTSKA ZVJEZDANA EKSPLOZIJA

— Zvijezda, sedam puta veća od Sunca, eksplodirala i odbacila dijelove na udaljenost od 12 milijardi kilometara u svim pravcima

VAŠINGTON. — Astronomi iz Argentine, Čilea i SAD obavili su, prvi put, detaljno osmatranje zvijezde koja je prolazila kroz početne faze supernove, to jest gigantsku zvjezdanu eksploziju, piše „Njujork Tajms“. Oni vjeruju da je zvijezda bila „Crveni supergigant“, sedam puta veći od Sunca. Pošto je iscrpila rezerve svoje nuklearne energije njeno jezgro je „kolabiralo“ izazvavši eksploziju koja je brzo stigla do površine zvijezde i proizvela maksimalni sjaj 23. juna 1983. godine. Eksplozija je odbacila dijelove zvijezde do udaljenosti od blizu 12 milijardi kilometara u svim pravcima. Ovakva eksplozija, poznata pod nazivom „Supernova tipa dva“, obilježava, kako se vjeruje, umiranje supergigantske zvijezde. Opservacije, vršene iz interameričke opservatorije u Sero Tololou u Čileu, počele su 6. juna 1983. godine „kada su astronomi utvrdili da je zvijezda postala 300 puta sjajnija nego nekoliko nedjelja ranije. Oni su pratili promjene koje su se sa njom dešavale detaljno, korak po korak, sve dok sjaj nije dostigao maksimum 23. juna.

EKSPEDICIJE

MONT EVEREST IZAZIVA MILIONERA

KATMANDU — Teksaški milionar Dik Bas pokušao je ovog proljeća da postane najstariji osvajač najvišeg planinskog vrha na svijetu — Mont Everesta. Ekstravagantni Bas će u 55. godini života po treći put krenuti u osvajanje Mont Everesta, ovoga puta kao član jedne norveške ekspedicije. Prethodna dva pokušaja propalasu pred samim ciljem.

Američki milioner će kao „prothvustlugu“ norveškim alpinistima, koji su pristali da ga prime u svoje redove, platiti snimateljsku ekipu koja će snimiti pokušaj Norvežana da osvoje 8.848 metara visoki vrh.

SPEKTAKL

LICITACIJA OKO GOLE PRINCEZE

— Princ Renije spreman je da plati veliku sumu i tako spriječi objavljivanje fotografije gole Stefani, njegove kćeri, koja daje velike glavobolje bogatom tati

Princ Renije od Monaka spreman je da plati sumu od 50 hiljada britanskih funti kako bi spriječio objavljivanje „golih“ fotografija svoje kćerke, princeze Stefani.

Kako piše londonski „Dejli miror“ riječ je o seriji fotografija snimljenih ljetos na plaži Mauricijusa i koje prikazuju голу princezu kako se zabavlja u društvu jednog mladog učitelja skijanja na vodi.

Britanski dnevnik ne navodi ko je vlasnik ovih fotografija, ali ističe da se sa princem Renijeom već nadmeću u ponudama nekoliko časopisa iz Italije, Francuske i Zapadne Njemačke, koji ne žale para za ovu vrstu senzacije.

Još se ne znaju rezultati ove svojevrsne licitacije oko fotografija gole princeze, ali „Dejli miror“ navodi riječi jednog prijatelja princa Renijeja, koji kaže:

„Princ osjeća da je dužan da otkupi i uništi ove nedostojne fotografije. On to duguje uspomeni na svoju suprugu, princezu Graciju“.

NEDJELJNI ZADATAK

PRIPREMA
A. ALIBEGOVIĆ

UPIŠI I...

U svaki kvadratić u donjem liku upišite po jedan broj od 1 do 16 tako da zbir u horizontalnim redovima, vertikalnim kolonama i dijagonalno bude 34.

Rješenje zadatka objavićemo u sljedećem broju Nedjeljnog Glasa. Rješenje zadatka iz prošlog broja: težina balona umanjuje se za težinu istisnutog vazduha. Međutim, terazije će ipak ostati u ravnoteži, pošto je težina vazduha koji se ranije nalazio u balonu bila u ravnoteži sa silom potiska vazduha koji opkoljava balon.

Tarot — zapis za prvu dekadu Oвна glasi: Vlast, moć vladanja životom. No ta vlast ostvaruje se na drugi način i ako je uporedimo sa vlašću koju priželjkuju osobe rođene u znaku Bika onda ćemo bez sumnje biti na strani ličnosti rođenih u znaku Oвна. Dok zodijski Bikovi teže ka apsolutnoj praktičnoj moći, dotle Ovan žudi da upozna tajne života i njima u potpunosti ovlada.

Potencijala dva prvog dekadi Oвна daje inicijativu, a frekvencija mu je Marks (preduzimljivost), udruženo sa dinamičkom energijom vatre ovo čini osobe čudnog eksplozivnog sklopa i izuzetnih kako pozitivnih tako i negativnih osobina. Ovnovi dva su vitalni, pustolovni, hrabri, odlučni, direktni, široko—grudni... ali ako su negativni, onda su tvrdoglavi i to na poseban irealan način, presamouvjereni, nagli, skloni svim vrstama poroka, zlopamtia i osvetojubitvi (pamte do kraja života i svate se i poslije mnogo godina, kad je sve besmisleno).

Ove osobe poznate po hrabrosti i entuzijazmu, po veoma brzim reakcijama, možemo ili voljeti ili ne voljeti. Kompromise ne poznaju niti priznaju. Izuzetno su napeti i lako planu, no lako se i stišaju. Spolja su grub i često nepristupačni, no, to je samo maska. Put do srca osoba rođenih u ovoj dekadi Oвна lako je naći (posebno ako ste rođeni u znaku Lava, Strijelca, Vodolije i Vage). Emotivan Ovan uvijek će „pasti“ na emocije sa druge strane i opredijeliće se u trenutku. A kad se opredijeli uzmaca nema. Ovan dva koji je krenuo u određeni prostor ne da se tako lako zaustaviti.

Ove emotivne i eksplozivne ličnosti ako žele da ovladaju sobom a i svojom okolinom morale bi da obrate pažnju na sopstvene (često burne) reakcije a to će najbolje postići ako se počnu obuzdavati u malim stvarima.

Ovan dva počinje sa prvim danom proljeća i po osobinama je sličan proljeću. Na momente blag, prijatan da bi u sljedećem trenutku planuo bez nekog vidnog razloga. Kao i svi ljudi rođeni u znaku Oвна i ovaj Ovan

ZODIJAK
OVAN DVA: 21. MART — 30 MART

Vlast

ga drže u svom „strasnom unutarnjem zagrljaju“. Ove ličnosti bi, takođe, trebali znati da nikada ne trebaju da preuzimaju samostalne poslove. Doduše često ih dobro započnu, ali do završetka je dugo a oni su nestrpljivi i zato im se preporučuje rad u grupi.

U ovom ciklusu Zodijska rođeno je mnogo poznatih ličnosti od kojih su najpoznatiji muzičari: Johan Sebastian Bah, Toskanini, slikari Van Dajk, Van Gog, Goja, pjesnik Pol Varlen, glumci Džuan Kraford, Giorija Svanson i pjevačica Dajana Ros.

Ove ličnosti dokazuju da Ovnovi dva ukoliko postignu ravnotežu (što im je izuzetno teško) mogu da teže najvišim ostvarenjima.

M. PRAREVAC

DRUGA STRANA POLITIKE

POKLONI ZA BIJELU KUĆU

— Iz cijelog svijeta predsjednik SAD i njegova supruga, te članovi administracije, dobijaju skupocjene poklone: u protekloj godini stigli su srebrnjaci sa potonule španske galije, malajski nož, mladunče slona, satenski jastuci, portret Regana izrađen na krilu leptira...

Američki Stejt department nedavno je objavio listu poklona koje su u toku protekle 1984. godine dobili predsjednik SAD, najviši rukovodioci u Vašingtonu i njihove supruge od državnika iz cijelog svijeta.

S obzirom na to jedan savazni zakon zabranjuje državnim službenicima u SAD da zadrže poklone čija je vrijednost veća od 150 američkih dolara, gotovo svi pokloni navedeni u listi Stejt departamenta biće, kako je saopšteno, upotrijebljeni „u zvanične svrhe“, jer bi „njihovo odbijanje bilo neprijatno“ za odnose sa zemljama iz kojih su stigli. Pokloni su za sada izloženi u državnim zgradama u Vašingtonu, a kasnije će biti upućeni raznim muzejima, arhivama ili drugim odgovarajućim institucijama.

Najviše poklona, ukupno 73, dobio je naravno, predsjednik SAD Ronald Regan. Među njima su i jedan slon star 18 mjeseci, poklon predsjednika Sri Lanke zatim skupocjeni zidni časovnik iz 1820.

godine, dar austrijskog predsjednika. Tu je i srebrna kutija za cigarete od britanske kraljice Elizabete, pa srebrnjaci izvađeni sa davno potonule španske galije, dar predsjednika Dominikanske Republike, kao i malajski nož sa drškom od umjetnički graviranog zlata i slonove kosti, poklon premijera Malezije. Posebnu pažnju privlači portret predsjednika Regana izrađen od kriila leptira, koji je šef Bijele kuće dobio od jednog državnika Centralnoafričke Republike.

Prva dama SAD Nensi Regan dobita je, pored ostalog, skupocjeni porculanski servis od francuskog predsjednika, satenske jastuke u obliku srca i odgovarajuću posteljenu od prve dame Filipina, kao i dugi kaftan od iračke ambasade u Vašingtonu.

U dugoj listi poklona ističe se izvanredno lijep meč izrađen od zlata sa drškom od poludragog kamenja, koji je američki potpredsjednik Džordž Buš dobio od indonežanskog predsjednika Suharta.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

PRNJAVOR

NOVI SISTEM ORGANIZACIJE

Ilija BRDANIN, predsjednik Opštinskog vijeća Saveza sindikata:
— Već deset godina u našoj opštini se promjenjivim uspjehom organizuju se takmičenja na kojima učestvuju pripadnici udruženog rada. Protekli, jubilarni, deseti ciklus pokazao je da su potrebne izmjene u sistemu takmičenja. Organizacija se mora podići na znatno viši nivo, jer je to u interesu, prije svega, samih učesnika Radničko-sportskih igara. Takmičenja se održavaju u 10 disciplina, ali pojedine discipline protiču neregularno, najviše zbog nedolaska ekipa na borilišta. Neozbiljan odnos pojedinih radnih kolektiva također ćemo nastojati eliminirati.

PRESUDNA POMOĆ UDRUŽENOG RADA

Marko PEKEZ, sekretar SIZ-a fizičke kulture:

— Za održavanje postojećih i podizanje novih sportskih objekata na području naše opštine, SIZ fizičke kulture izdvaja milion i stotinu hiljada dinara. Značajci sadašnja ekonomska kretanja, a i situaciju s objektima, svjesni smo da takvim sredstvima nećemo preobraziti sliku stanja s korisnim sportskim površinama. Zbog toga smo prinuđeni da se obratimo udruženom radu, kako bismo osigurali sredstva za realizaciju planiranih projekata. Neophodno je adaptirati i proširiti postojeće igralište malih sportova, zatim izgraditi terene kod nove zgrade Osnovne škole „9. maj“, a u planu je i podizanje objekata u obližnjim Kulašima.

ZA SIGURNIJU POZICIJU

Ante PERKOVIĆ, referent u Zajednici za stambeno-komunalne poslove:

— Opšte je mišljenje da su fudbaleri Ljubica igraćim kadrom znatno jači nego što to pozicija na tabeli nakon prvog dijela prvenstva pokazuje. Zna se da je do podbačaja došlo zbog nekoliko kikseva na domaćem terenu. Tako nešto igrači najpopularnijeg prnjavorskog kluba ne smiju ponavljati u prvenstvu koje kroz koji dan startuje. Smatram da je Ljubica među 3-6 najjačih ekipa u ligi, i da će svoju pravu vrijednost potvrditi u nastavku. Kvaliteti i iskustvo Mešića, Čejvana, Mehića, Tešnjaka, Brkovića, Jankovića, Jevtića i ostalih iz tabora ekipe trenera Čurića doći će do izražaja u predstojećih 13 okršaja, kada se predviđa prodor ka sigurnijoj poziciji na tabeli.

Brane RADULOVIĆ

"OLIMPIJADI" ZNAČAJNIJI TRETMAN

Tane PEULIĆ, službenik u Radnoj organizaciji „Metalca“:

— Memorijalno takmičenje, koje se održava u Mjesnoj zajednici Kulaši u znak sjećanja na sportske susrete partizanskih jedinica, održane u julu ratne 1943. godine, nije samo sportska manifestacija, kako su to neki shvatili. Ta priredba mora da dobije značajniju obilježja, da se proširi novim sadržajima, a ovdajša razmišljanja, da „Partizanska olimpijada“ preraste u manifestaciju republičkog karaktera su na mjestu. Prije toga nosioci organizacije treba da obavie sve pripreme kakve su neophodne za ovakav skup mladih iz nekoliko komun.

INFORMATATOR

BANJALUKA

REPERTOAR KINA

KOZARA—NOVA EMANUELA (francuski erotski film) u 16, 18 i 20 sati.

VRBAS—ZMAJEVA IGRASMR-TI (hokonški film) u 16, 18 i 20 sati.

PALAS—velika sala — BEATSTREET američki film, FEST 85) u 10, 16, 18 i 20 sati. Mala sala — BOGOVI SU PALI NA TJEME (američki film) u 10, 12, 16, 18, 20 i 22 sati. U velikoj sali u 22 sati je francuski film POSLIJE PRVE LJUBAVI.

NARODNO POZORIŠTE

U subotu, 23.3.1985. u 17 sati je predstava ZLA ŽENA. U nedjelju nema predstava.

DJEČJE POZORIŠTE

U subotu nema predstava, a u nedjelju je DO POSLJEDNJEG ŠAHA u 11 sati.

UMJETNIČKA GALERIJA

„ZAVJET ZA EPETION“ — mapa sa 16 grafika Ede Murtića i sa poezijom Jure Kaštelana (mapa se može kupiti u prodajnom salonu Galerije).

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

STALNA POSTAVKA SPOMEN—ZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆA nalazi se u Ulici V. Nazora 19.

BIBLIOTEKA

Odjeljenje u Domu Radničke solidarnosti radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7 do 19 sati. Odjeljenje u MEJDANU radi svaki dan, osim nedjelje od 7 do 19 sati. Odjeljenje u BUĐZAKU radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 do 15 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima centralna apoteka (Ulica Veselna Masleše, telefon: 35-306).

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
VATROGASCI 93
HITNA POMOĆ 94
BOLNICA 33-725 (STARA LOKALCIJA) i 38-111 (PAPRIKOVAC).
AUTOBUSKA STANICA 45-355
ŽELJEZNIČKA STANICA 31-229
TAKSI — STANICA 22-222
INSPEKCIJA 32-100
VODOVOD I KANALIZACIJA 21-247

ELEKTROBANJALUKA 42-555
SERVIS ZA HITNE POPRAVKE STANOVA 45-404
ATLAS 31-995
INEX—TURIST 21-261
PUTNIK 43-900
TURIST—BIRO 35-082
SLAVNI KOPER 31-113
MLADOST BIH 39-835

OPŠTINSKI SEKRETARIJAT ZA NARODNU ODBRANU — CENTAR ZA OBAVJEŠTAVANJE 985
RED VOZNE
POLASCI VOZOVA
ZA SARAJEVO: 0,58 (brzi) 05,44 (poslovni), 13,13 16,15 18,09 (poslovni)

ZA ZAGREB: 01,12 03,15 04,12 09,56 (poslovni) 15,14 i 16,33

ZA BEOGRAD: 10,23 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA brzi u 14,40), 05,46 (poslovni do DOBOJA) iz DOBOJA u 08,44), 15,08 (putnički do DOBOJA, iz DOBOJA u 17,33), 22,21 (putnički do DOBOJA, iz DOBOJA u 0,30).

DOLASCI VOZOVA
IZ SARAJEVA: 01,09 03,02 (brzi), 09,54 (poslovni), 15,06 (brzi), 16,27 (brzi), 20,06 (poslovni).

IZ ZAGREBA: 0,45 01,50 13,08 16,10 (brzi), 18,07 (poslovni), 21,40 (ubrzani).

IZ BEOGRADA: 05,30 08,17 13,01, 16,28 20,06 21,43.

VANREDNI VOZOV
Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA — LJUBLJANA u 14,01.

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE
ZA ZAGREB: 01,20 02,00 03,00 05,30 06,00 07,45 08,30 09,30 11,00 12,00 12,40 13,15 14,30 15,10 15,20 17,00 18,15 19,24 20,00.

ZA BEOGRAD: 05,00 06,00 09,30 15,00 17,00 23,30.

ZA LJUBLJANU: 01,20 08,20 12,00 13,15 15,10 19,25.

ZA SARAJEVO: 00,30 08,00 12,00, u prolazu 00,45 10,00 12,35 15,15.

ZA KRANJSKU GORU 13,15.
ZA TUZLU: 05,53 i 15,45

ZA MOSTAR: 06,00 13,00 u prolazu u 11,26 22,00

ZA ROVINJ: 07,45 i 19,25
ZA RIJEKU: 06,00 07,45 22,00
ZA DUBROVNIK: 22,00 24,00 (oba u prolazu)

ZA UMAG: 06,00
ZA SPLIT: 06,40 21,15 prolazni u 8,30
ZA ŠIBENIK: 07,30 i 22,30.

BOSANSKA GRADIŠKA

Danas u Domu kulture u 10 i 17 sati film PATKE KOJE SJEDE. Sutra nema kino-predstave.

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA ČITAONICA u Bosanskoj Gradici radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (u Domu kulture) knjige se izdaju ponedjeljkom, srijedom i petkom od 17 do 20 sati.

Stalna izložba „Putevi pobjede“ otvorena je od 10 do 13 sati u Radničkom domu. U Spomen—domu „Lepa Radić“ u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca“.

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon: 813—130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, a otvara se i u 13,16,19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradici: 813—433

Autobuska stanica u Bosanskoj Gradici 813—500

Turist — biro 813—080

Taksi — stanica 811—716

„Elektro—Bosanska Gradiska“ 813—344

ČELINAC

Danas su kino-sali film — POVRTAK DŽEDAJA u 13,30, sutra nema predstave.

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850—038. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07, Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850—130. Narodna biblioteka „Ivo Andrić“ radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850—130.

KOTOR—VAROŠ

U kino-sali nema predstave.

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880—001. Dežurna vatrogasna služba 880—104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Nema predstave.

Narodna biblioteka „Veselin Masleša“ radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon 830—250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830—030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830—066.

SKENDER-VAKUF

Nema predstave.

Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890—611. Opštinski centar za obavještanje radi od 00 do 24 sati, telefon 890—620.

SRBAC

Danas u Domu kulture nema kino-predstave. Sutra američki film PASTUV. Sutra pokretno kino gostuje u Bos. Kobašu sa istim filmom.

Apoteka 840—003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840—150. Biletarnica 840—038.

PRNJAVOR

U kino-sali film TIJELO I DUŠA.

Stanica za hitnu pomoć 860—190 SUP 860—001. Autobuska stanica 860—462.

BANJALUKA

SUBOTA, 23. MART

7,00 - Najava programa
7,05 - MUZIKA — NOVOSTI — MUZIKA
(VIJESTI u 7,30, Oglasi i obavještenja u 7,45)
8,00 - Mi predlažemo vi birate
9,00 - GOST PROGRAMA
10,00 - Hit programa
11,00 - SPORTSKI ŽURNAL
11,20 - Radio-radar
12,00 - Odjava programa
Od 12,00 do 07,00 - PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA.

NEDJELJA, 24. MARTA

7,00 - Najava programa
7,05 - MUZIKA — NOVOSTI — MUZIKA
7,30 - VIJESTI
7,45 - Oglasi i obavještenja
8,00 - AIPK „BOSANSKA KRAJINA“ NA TALASIMA KRAJISKIH RADIO—STANICA
8,30 - Poželjeli ste - izvodimo
10,00 - Radio - reportaža
10,20 - Magazin sedam
11,00 - Muzika za nedjeljno raspoloženje
11,30 - TRAGOM FOLKLORA BOSANSKE KRAJINE
12,00 - Odjava programa
Od 12,00 do 01,00 - PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA.

BOSANSKA GRADIŠKA

SUBOTA
8,00 - Početak i najava programa
8,05 - Muzika - informacije - muzika
8,50 - Oglasi i obavještenja
9,00 - Odabrali smo za diskofile
9,30 - Vijesti i sportska hronika
9,40 - Narodna muzika
10,00 - Iz melodije u melodiju
11,00 - „OMLADINSKI STUDIO“
12,00 - Odjava i završetak programa Radio-Bosanske Gradiske
12,00 - 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH
(Susret na talasu)

NEDJELJA
7,55 - Početak i najava programa
8,00 - AIPK NA TALASIMA KRAJISKIH RADIO—STANICA
8,30 - Želite, čestitate, pozdravljate, I dio
9,00 - Oglasi i obavještenja
9,10 - Želite, čestitate, pozdravljate, II dio
9,30 - „VEZENI MOSTOVI“ emisija za djecu
10,00 - „HUMORISTIČKA RADIO—TALAS“
10,10 - Želite, čestitate, pozdravljate - do kraja programa (u 12,00 VIJESTI)

PRNJAVOR

SUBOTA
PROGRAM EMITUJE NA SREDNJEM TALASU 1341 KILOHERC I UKV 98,3 MEGAHERCA

9,00 - Najava SUBOTNJEG REVIJALNOG PROGRAMA RADIO-PRNJAVORA
9,03 - MUZIKA — INFORMACIJE — REKLAMNE PORUKE I

OGLASI (zabavna muzika)
10,00 - Emisija „GOST PROGRAMA“ (Milorad Kuzmanović, predsjednik Opštinskog suda za prekršaje)

11,00 - IZ MOZAIKA SADRŽAJA posvećenih obilježavanju 40-godišnjice pobjede nad fašizmom i oslobođenja Jugoslavije.
11,25 - Emisija „O kulturi subotom“
12,00 - 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH
14,00 - „POMAK“ prnjavorske omladinske aktuelnosti
16,00 - Odjava programa

NEDJELJA
7,58 - Najava nedjeljnog političko-informativnog zabavnog programa Radio-Prnjavora
8,00 - AIPK „Bosanska krajina“ - na talasima krajiških radio-stanica (prenos programa Radio-Banjaluke)
8,30 - 16,00 - Iz sata u sat vijesti - informacije - osvrti - komentari i muzika iz programa emisije Vaše želje čestitke i pozdravi.
16,00 - Odjava programa

BOSANSKI NOVI

SUBOTA, 23. MART
9,00 - I danas smo zajedno (najava, vijesti i melodija dana)
9,10 - Želje slušalaca
10,00 - Emisija za selo (u sklopu programa emitujemo Kombinat na talasima krajiških RST)
10,30 - Nastavak ispunjavanja vaših želja
11,00 - Hronika šest radio-dana (IPP - pregled aktuelnosti na kraju nedjelje)
11,15 - EP - prospekt
11,30 - Rezervisano za... (Dokumentarni program)
12,00 - Susret na talasu (Zajednički program RSA II i ORSBIH)
14,00 - Odjava programa i najava ponovnog susreta

NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO—PROGRAM.

BOSANSKA DUBICA

SUBOTA
11,00 - Najava i pregled programa
11,05 - Za svakog ponešto
11,30 - Želje slušalaca
12,00 - Zajednički program RS BiH
14,00 - Emisija za selo
14,30 - Vijesti
14,33 - Program za mlade
15,30 - PROTEKLE SEDMICE U NAŠOJ KOMUNI
15,45 - Obavještenja, muzika, oglasi
15,58 - Odjava programa

SARAJEVO

Prvi program, u 20,00 sati

VESELO VEČE

Domaćin ovonedjeljne „Vesele večeri“ je studio Radio-Sarajeva, a tema je veoma važna, jer, prave se tromjesečni obračuni poslovanja u radnim kolektivima, a po zoru na njih i „Veselo veče“ izvrišće tromjesečni obračun poslovanje, naravno, na humoristički način.

„Ako već iznosite probleme, nosite ih što dalje od kolektiva.“
„U nekim radnim kolektivima trebalo bi posvetiti računa ooplodnji. Sramota je, brate, imati toliko jalovih diskusija.“

Uz ove aforizme „Veselo veče“ donosi i niz skečeva, epigrama i kratkih humorističkih priloga koje će pripremiti, humoristi, saradnici sarajevske humorističke redakcije.

JAJCE

SUBOTA
9,00 - Najava programa
9,10 - Vijesti
9,15 - Kontakt-emisija - Emisija iz udruženog rada
10,00 - Revija želja, čestitki i pozdrava...
11,00 - Odjava programa

NEDJELJA
9,00 - Najava programa
9,15 - EPP
9,30 - Reportaže, zapisi...
10,00 - Nedjeljni žurnal
10,30 - Putokaz - omladinska emisija
11,00 - Revija želja, čestitki i pozdrava...
12,00 do 13,00 - Odjava programa.

SRBAC

SUBOTA, 23. MART
8,00 - Informativno-zabavni program Radio-Srpa
12,00 - Zajednički program RS BiH
14,00 - Završetak emitovanja
NEDJELJA, 24. MART
8,00 - Početak emitovanja
8,05 - Muzika za dobar dan
8,30 - Želje, čestitke i pozdravi
9,00 - Radio u selu - AIPK na talasima
9,30 - Želje, čestitke i pozdravi
10,00 - Sedam dana
10,15 - Želje, čestitke, pozdravi (EPP, oglasi, reportaža...)
12,00 - Odjava i završetak emitovanja.

PRJEDOR

SUBOTA 23. MART
9,00 - Najava programa
9,02 - Noviteti disko-produkcije
9,30 - Jugoton - ekspres
10,00 - Subotom zajedno
11,00 - Čestitke, želje, pozdravi...
13,00 - Odjava programa
NEDJELJOM NE EMITUJEMO RADIO—PROGRAM

KLJUČ

NEDJELJA
10,00 - Najava programa i vijesti
10,30 - Nedjeljna hronika Radio-Ključa
11,00 - Poruke, želje i pozdravi slušalaca
12,00 - Emisija za selo i AIPK na talasima
13,00 - Nedjeljom za mlade i odjava programa
14,00 - Prenos prvog programa Radio-Sarajeva

ДОГОВОР ИНСПЕКТОРА О ЗАШТИТИ САВЕ

Идентификовање загађивача

БЕОГРАД, 22. марта (Танјуг) — Према резултатима мартовских анализа воде за пиће у Београду, примјесе нафте које прелазе максимално дозвољену концентрацију од 50 микрограма по литру садржало је 83 одсто узорака. Београдски водовод не може да савлада савске масне мрље, па је то још један сигнал за хитно откривање и онемогућавање загађивача. Водопривредни и санитарни инспектори посавских Република Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине и Србије, покрајине Војводине и града Београда, на састанку који су организовали Савезни комитет за пољопривреду и Савезни комитет за рад, здравство и социјалну политику, потврдили су да ће кривци бити именовани до 5. априла.

Такав закључак је подржан, упркос томе што је већи број инспектора изразио негодовање што се изузетно одговоран и обиман посао своди на кратак рок од свега десетак дана.

МАСТ ПРОТИВ ПСОРИЈАЗЕ

Сва испитивања у „Галеници“

БЕОГРАД, 22. март (Танјуг) — Маст против псоријазе др Петра Вишњића, из Макарске, да би добила „визу“ за регуларну продају, треба да прође технолошко, фармаколошко и клиничко испитивање у Фармацеутско-хемијској индустрији „Галеника“ у Београду и у здравственим установама у Југославији. За сада се само зна да није штетна. Према садашњим процјенама, биће потребно око двије године док се овај лијек, ако прође „испит“, региструје и пусти у продају. За то вријеме престаје свака самостална активност љекара из Макарске у производњи и коришћењу ове масти, што произлази из већ закљученог уговора између Вишњића и Галенике.

Лијек ће се, речено је данас новинарима, производити у „Галеници“. Уговор налаже да доктор Вишњић прекида сваки даљи контакт са фармацеутским кућама и здравственим установама како у земљи, тако и у иностранству.

ИЗ КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА У ЉУБЉАНИ

Упозорење дијабетичарима

ЉУБЉАНА, 22. марта (Танјуг) — Дијабетолошка служба Клиничког центра у Љубљани замолила је да се преко Танјуга упозоре сви дијабетичари који користе кали против шећерне болести које у Љубљани продаје изјесни Љубиша Вујовић да коришћењем кали према упутству приложеном калима може доћи до погоршања болести. У њему се наводи да кали треба узимати без додатних лијекова. Два пацијента, која су се придржавала тих упутава, пребачена су у болницу, а здравствено стање једног од њих је критично.

Према изјави представника службе УП у Љубљани већ је покренут уобичајени поступак против продавача кали. И. В.

У СУСРЕТ КВАЛИФИКАЦИЈАМА ЗА СВЈЕТСКО ФУДБАЛСКО ПРВЕНСТВО И СУСРЕТ СА ЛУКСЕМБУРГОМ

Милутиновић се већ одлучио

САРАЈЕВО, 22. марта — Савезни тренер фудбалске репрезентације Југославије Милош Милутиновић, по свему судећи, већ се одлучио за састав који ће се супротставити у квалификацијама за свјетско првенство Луксембургима. Милутиновић се одлучио за слиједени састав: Стојић, Зоран Вујовић, Хаджибеговић, Радановић, Бајић — Гудељ, Слишковић, Баждаревић, Златко Вујовић, Вокри и Шестић.

То се може закључити последице данашње конференције за штампу на којој је Милутиновић изјавио да ће на првој пројекцији сутра против комбинованог састава Жељезничара извести овај састав. У другом полувремену Милутиновић ће у шпцизу налада Сарајлијама супротставити Бору Цветковића, Милка Ђуровског и Пашинића. Ако њих тројица буду дјеловали убједљивије, Милутиновић каже да је могуће да против Луксембурга, 27. марта у Зеници, повјерање укаже Цветковићу, Ђуровском и Пашинићу.

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БИХ

ОБЛАЧНО

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Облачно са мјестимичном кишом. Дневна температура од 8 до 12 степени.

ЗА БАЊАЛУКУ: Облачно, могућа је киша. Дневна температура без веће промјене.

ЗА НАРЕДНА ДВА—ТРИ ДАНА: У овом периоду задржаће се облачно вријеме са кишом. Нешто интензивније падавине биће крајем периода.

ВОДОСТАЈ: Уна — Биџаћ 41 цм, мало мутна, температура воде 9 степени. Уна — Босански Нови 164 цм, мало мутна, температура воде 8 степени. Сана — Сански Мост 220 цм, мало мутна, температура воде 9 степени. Врбас — Бањалука 176 цм, мало мутна, температура воде 7 степени. На свим ријекама водостај у опадању.

Миро Милутиновић
ДАВИД ШТРЕБАЦ

ЈУЧЕ У БАЊАЛУЦИ ФОРМИРАНО СПОРТСКО ДРУШТВО БОРАЦ

Споразум о удруживању 11 клубова

БАЊАЛУКА, 22. марта — У присуству бројних спортиста, спортских радника, те представника друштвено-политичког и привредног живота Бањалуке јуче је потписан Самоуправни споразум о удруживању једанаест спортских колектива у СД Борац.

Говорећи о значају формирања Спортског друштва Борац Бране Косић, предсједник Иницијативног одбора за формирање друштва, рекао је:

— Формирањем СД Борац створиће се повољнији услови за бржи и свестранији развој врхунског спорта у граду. Заједно ћемо моћи лакше да рјешавамо и многе друге проблеме, било да је ријеч о материјално-финансијском пословању клубова, неком инвестиционом подухвату, одржавању постојећих спортских објеката и кадровском јачању СД Борац.

Спортско друштво Борац ће сачињавати клубови: ФК Борац, АК Борац, РК Борац, СТК Борац, КК Борац, СК „Никола Павлић“, СД Козара, БК Славина, ТК „Петар Драшковић“, клуб дизања тегова Партизан и КК Млади Крајишник.

С.Р. — Р.Г.

У МОСТАРУ

Осуђен пљачкаш

МОСТАР, 22. марта — У Окружном суду у Мостару данас је на казну затвора у трајању од 5,5 година осуђен Драго Јарак (24) финансијски службеник из Мостара, због пљачке билетарнице мостарске Аутобуске станице. Јарак је 30. јануара ове године у вечерњим сатима из касе билетарнице у којој је радио опљачкао милион 800 хиљада динара. Само два дана касније, захваљујући брзој интервенцији инспектора Општинског суда, откривен је са цијелокупним плијеном.

ПБС — ОСНОВНА БАНКА
— „БАЊАЛУКА“
КУРСНА ЛИСТА
(формирана 22. марта 1985. године)

Земља	Валута	КУРС У ДИНАРИМА		
		Куповни за ефикативну	Куповни за девизе	Продајни за девизе
Аустрија	100 шиллинга	1047,81	1074,67	1077,90
Белгија	100 франака	364,08	374,37	375,50
Данска	100 круна	2023,36	2080,58	2086,83
Француска	100 франака	2407,55	2475,62	2483,06
Холандија	100 флорина	6522,51	6706,95	6727,10
Италија	100 лира	11,60	11,89	11,93
Норвешка	100 круна	2570,22	2642,90	2650,84
СР Немачка	100 марака	7385,18	7574,54	7597,30
Швајцарска	100 франака	8721,43	8945,05	8971,93
Шведска	100 круна	2570,92	2643,61	2651,55
Јапан	100 јена	91,48	95,79	96,08
В. Британија	1 фунта	281,49	289,45	290,32
Канада	1 долар	170,04	178,05	179,58
САД	1 долар	237,75	244,47	245,20
Аустралија	1 долар	163,66	171,37	171,88

Куповни и продајни курсеви за девизе примјењују се почев од 14,00 сати 22. марта 1985. године, а куповни за ефикативну примјењује се почев 23. марта 1985. године.

СУБОТА, 23. МАРТ

ПРВИ ПРОГРАМ

- 9,20 — Предања — реприза
- 9,50 — Досје — реприза
- 10,35 — Пјевамо о Титу — образовна емисија
- 10,55 — Крагујевац: Попазак Штафете младости, пренос
- 12,00 — Паралеле
- 12,40 — Добре вибрације
- 13,40 — Преглед програма
- 13,45 — Седам ТВ дана
- 14,15 — Мозаик, емисија намијењена нашим грађанима у Француској
- 16,15 — Чигра — народна музика
- 16,45 — Дневник 1
- 17,00 — Куп европских шампиона у рукомету (м) — полуфинале: металопластика — ФХ Хафнарсајардар (Исланд), пренос
- 18,25 — То је то — документарни програм
- 19,10 — Цртани филм
- 19,30 — Дневник 2
- 19,55 — ТВ спот
- 20,00 — Авантуре бистријег брата Шерлока Холмса — енглески играни филм
- 21,35 — Вијести
- 21,40 — Седам свјетских дана
- 21,50 — Виенд — програм

ДРУГИ ПРОГРАМ

- 14,00 — Балада мамтук — туниско-чехословачки играни филм
- 15,30 — БОРДО: ЕБУ — концерт озбиљне музике, 2 дана
- 18,25 — Чаробни гај — румунски играни филм
- 17,40 — Непокорени град — домаћа серија, реприза, 1 (14)
- 19,00 — Силуете — народна музика
- 19,30 — Дневник
- 20,00 — Мичи шоу — забавна музика
- 20,30 — Документи нашег времена — фелтон
- 21,10 — Студио 2
- 21,15 — Спортска субота
- 21,40 — Приче преко баштенске оgrade — серијски филм, 1
- 22,40 — Сви моји пјесници

НЕДЈЕЉА, 24. МАРТ

ПРВИ ПРОГРАМ

- 10,20 — Вијести
- 10,30 — Недјелно пријеподне за дјаци: — Теби кажем — властници
- Приче из Непричава
- 12,00 — Зелена панорама — емисија за пољопривреднике
- 13,00 — Знање — имање
- 14,00 — На свој начин — звуци Аргентине
- 14,15 — Против ветра — серијски филм, 5
- 15,05 — Слободно — Недјелно поподне
- 17,20 — Животиње су слободне — амерички играни филм
- 18,55 — Пут у средиште земље — серијски цртани филм
- 19,30 — Дневник 2
- 19,55 — ТВ спот
- 20,00 — Љубавне приче — домаћа серија, 4
- 21,00 — ЗОИ и бијели свијет — репортажа
- 21,30 — Спортски преглед
- 22,20 — Дневник 3

ДРУГИ ПРОГРАМ

- 9,00 — Вијести
- 9,05 — У истом строју — мозаична емисија посвећена општенародној одбрани и друштвеној самозаштити (у оквиру емисије „ЛАКЛЕНИ ОТОК“ — домаћи играни филм)
- 11,45 — Камере у опери — озбиљна музика
- 12,30 — Сретан рођендан — 50 година Паје Патка — реприза
- 14,40 — Преглед програма
- 14,45 — Музичко поподне: Јозеф Хајдан: стварање свијета — ораторија
- 16,00 — СПЛИТ: ПЈ у ватерполу: ПОШК (Бродомеркур) — ПАРТИЗАН — 17,00 — ПЈ у рукомету (ж): Будућност — Раднички
- 18,25 — Оставштина за будућност: Момир Денић — емисија из културе
- 19,10 — Прометни круг — образовна серија
- 19,30 — Дневник
- 20,00 — Моја земља — документарна серија
- 21,00 — Студио 2
- 21,20 — ТВ — кинотека: Плавни анђео — њемачки филм